

**UCHWAŁA NR XXIV/146/26
RADY GMINY KORYTNICA**

z dnia 24 września 2026 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Korytnica na lata 2026-2035

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662 z późn. zm.) w zw. z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 639 z późn. zm.) Rada Gminy Korytnica uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Korytnica na lata 2026-2035 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Korytnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodnicząca Rady
Gminy Korytnica

Emilia Cholerzyńska

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

DLA GMINY **KORYTNICA**
NA LATA 2026-2035

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	5
WSPÓŁCZESNE WYZWANIA SPOŁECZNE	6
Metodologia opracowania Strategii.....	10
Podstawy prawne.....	11
Nawiązanie do nadrzędnych dokumentów strategicznych	14
Dokumenty europejskie	14
Dokumenty krajowe	15
Dokumenty regionalne.....	16
Opis procesu badawczego i zastosowanych narzędzi	16
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ	19
Podstawowe informacje o gminie Korytnica	19
Uwarunkowania demograficzne	20
Gminny system pomocy społecznej	24
Rodzina w strukturze wsparcia społecznego	29
Sytuacja społeczno-gospodarcza i rynek pracy	34
Zdrowie psychiczne	48
Wsparcie społeczne dla osób starszych i z niepełnosprawnościami	49
Profilaktyka i wsparcie w obszarze uzależnień	55
Przeciwdziałanie przemocy domowej	62
ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW.....	67
Struktura badanej próby	67
Problemy społeczne	69
System wsparcia i działania profilaktyczne	71
Problem alkoholowy.....	73
Napoje energetyczne	75
Problem nikotynowy	76
Problem narkotykowy	77
Korzystanie z urządzeń elektronicznych	79
Problem przemocy	80

Uczestnictwo w grach hazardowych	84
Inne uzależnienia behawioralne.....	85
Rynek pracy	86
Ubóstwo i wykluczenie społeczne.....	88
Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	89
Zdrowie psychiczne	92
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	94
Struktura badanej próby	94
Problem alkoholowy.....	95
Problem nikotynowy	97
Problem narkotykowy	98
Napoje energetyczne	99
Problem przemocy	103
Korzystanie z urządzeń elektronicznych	107
Uczestnictwo w grach hazardowych	109
Zdrowie psychiczne	110
Zaburzenia odżywiania.....	111
CZĘŚĆ PROGRAMOWA	112
Perspektywa rozwoju społecznego – misja i wizja gminy Korytnica.....	113
Strategiczne kierunki polityki społecznej	114
Cel strategiczny nr 1	115
Cel strategiczny nr 2	119
Cel strategiczny nr 3	122
Cel strategiczny nr 4	126
Cel strategiczny nr 5	129
Cel strategiczny nr 6	131
Prognoza zmian w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	132
Ramy finansowe Strategii.....	135
Mechanizmy wdrażania oraz aktualizacji Strategii	136
Komunikacja społeczna i promocja Strategii	138
Monitorowanie postępów i ocena efektów.....	140
W KIERUNKU ZMIAN – PODSUMOWANIE I WNIOSKI	145

BIBLIOGRAFIA.....	147
SPIS RYSUNKÓW, TABEL, WYKRESÓW	148
Spis rysunków.....	148
Spis tabel	148
Spis wykresów	150

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS	Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny
DPS	dom pomocy społecznej
GDK	Gminny Dom Kultury w Korytnicy
GBP	Gminna Biblioteka Publiczna w Korytnicy
GKRPA	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
GOPS	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IPiN	Instytut Psychiatrii i Neurologii
KCPU	Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
KDR	Karta Dużej Rodziny
KGW	Koło Gospodyń Wiejskich
KPP	Komenda Powiatowa Policji w Węgrowie
NGO	organizacja pozarządowa (ang. <i>non-governmental organization</i>)
NK	procedura „Niebieskie Karty”
ORE	Ośrodek Rozwoju Edukacji
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie
PES	podmioty ekonomii społecznej
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PIK	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny
POZ	podstawowa opieka zdrowotna
PPP	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Węgrowie
pp.	punkt procentowy
PUP	Powiatowy Urząd Pracy w Węgrowie
UG	Urząd Gminy Korytnica
ZI	Zespół Interdyscyplinarny
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych

WSPÓŁCZESNE WYZWANIA SPOŁECZNE

Dynamiczne przemiany zachodzące we współczesnym świecie wpływają na wszystkie obszary życia społecznego, generując nowe wyzwania, a także przekształcając charakter już istniejących problemów. Procesy takie jak zmiany demograficzne, rozwój technologiczny, urbanizacja czy zmiany na rynku pracy oddziałują na funkcjonowanie jednostek, rodzin oraz całych społeczności lokalnych.

Współczesne problemy społeczne mają złożony i wielowymiarowy charakter, co utrudnia ich jednoznaczną identyfikację oraz skuteczne przeciwdziałanie. Zjawiska takie jak ubóstwo, bezrobocie, wykluczenie społeczne, starzenie się społeczeństwa czy problemy zdrowia psychicznego wymagają podejścia uwzględniającego zarówno ich przyczyny, jak i konsekwencje.

Polityka społeczna wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym. Cele polityki społecznej obejmują zaspokajanie potrzeb członków społeczeństwa i kształtowanie pozytywnych stosunków społecznych oraz wspieranie sprawnego funkcjonowania instytucji poprzez ugruntowanie społecznych norm oraz wartości, które wpływają na procesy decyzyjne¹. W kontekście Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, realizacja tych celów pozwala tworzyć spójne i skuteczne mechanizmy wsparcia społecznego, odpowiadające realnym potrzebom obywateli.

Istotnym elementem analizy współczesnych wyzwań społecznych jest także uwzględnienie kontekstu lokalnego, który determinuje skalę i specyfikę występujących problemów. Czynniki takie jak struktura demograficzna, poziom rozwoju gospodarczego, dostępność usług społecznych czy kapitał społeczny wpływają na sposób, w jaki dane zjawiska się przejawiają oraz jakie działania są najbardziej adekwatne w odpowiedzi na nie.

---

¹ Szatur-Jaworska B., Polityka społeczna – konceptualizacja pojęcia. W: B. Szatur-Jaworska, B. Rysz-Kowalczyk, J. Petelczyc. Perspektywa cyklu i biegu życia w polityce społecznej. Warszawa: Dom Wydawniczy ELIPSA., 2021, s. 71.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi kluczowy dokument wyznaczający kierunki działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienia spójności społecznej. Jej opracowanie wynika z potrzeby systemowego reagowania na zmieniające się uwarunkowania demograficzne, ekonomiczne i społeczne, które wpływają na funkcjonowanie lokalnej wspólnoty².

Współcześnie gminy mierzą się z wieloma wyzwaniami, wśród których szczególne znaczenie mają: ubóstwo i wykluczenie społeczne, bezrobocie (zwłaszcza długotrwałe), starzenie się społeczeństwa, problemy rodzinne i opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, a także ograniczony dostęp do usług społecznych i zdrowotnych. Istotnym zagadnieniem jest również integracja osób z niepełnosprawnościami oraz wsparcie osób starszych, które coraz częściej wymagają kompleksowej opieki.

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wymagane jest zapisami ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, która stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

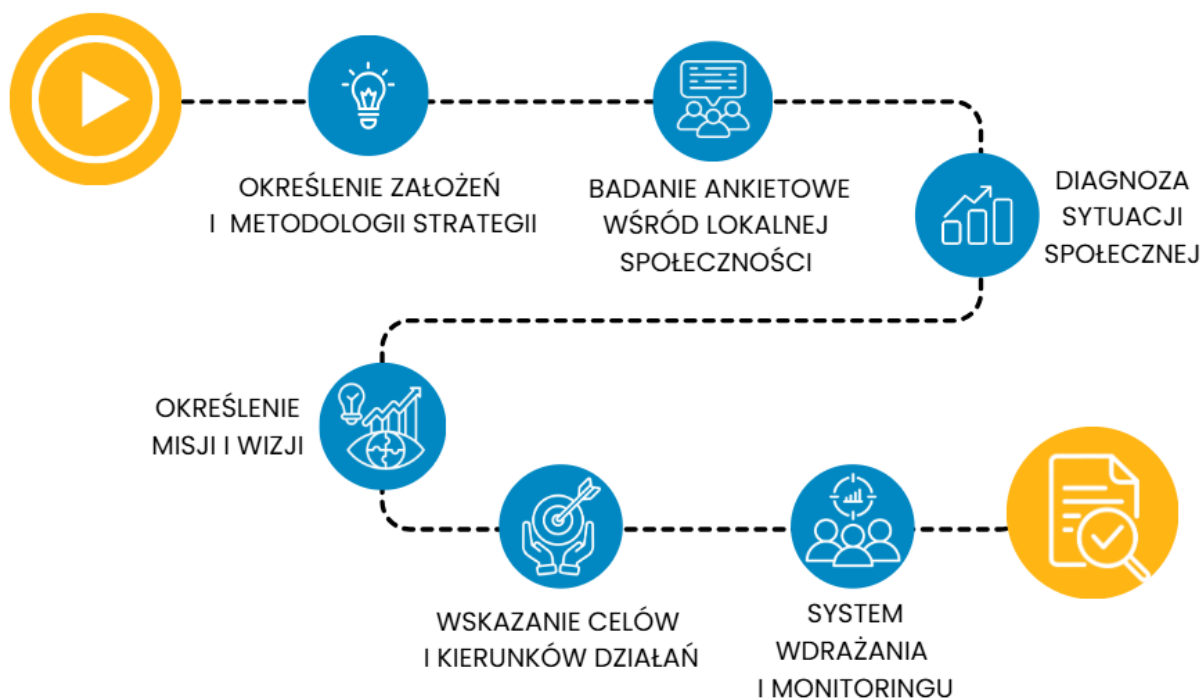
Dokument ten wyznacza najważniejsze kierunki działań w celu zmiany i rozwiązania niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Strategia uwzględnia potrzebę wzmocnienia kapitału społecznego poprzez rozwój aktywności obywatelskiej, wspieranie organizacji pozarządowych oraz budowanie partnerstw lokalnych. Kluczowe jest podejście oparte na profilaktyce i wczesnej interwencji, które pozwala ograniczać skalę problemów społecznych, zanim przybiorą one charakter trwały.

---

² Kacprzak, A., Gońda, M., & Kudlińska-Chróścicka, I., Problemy społeczne. Trwałość i zmienność w dynamicznej rzeczywistości. Księga jubileuszowa z okazji 45-lecia pracy naukowej i dydaktycznej Profesor Jolanty Grotowskiej-Leder, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2022, s. 11.

Rysunek 1. Proces powstawania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

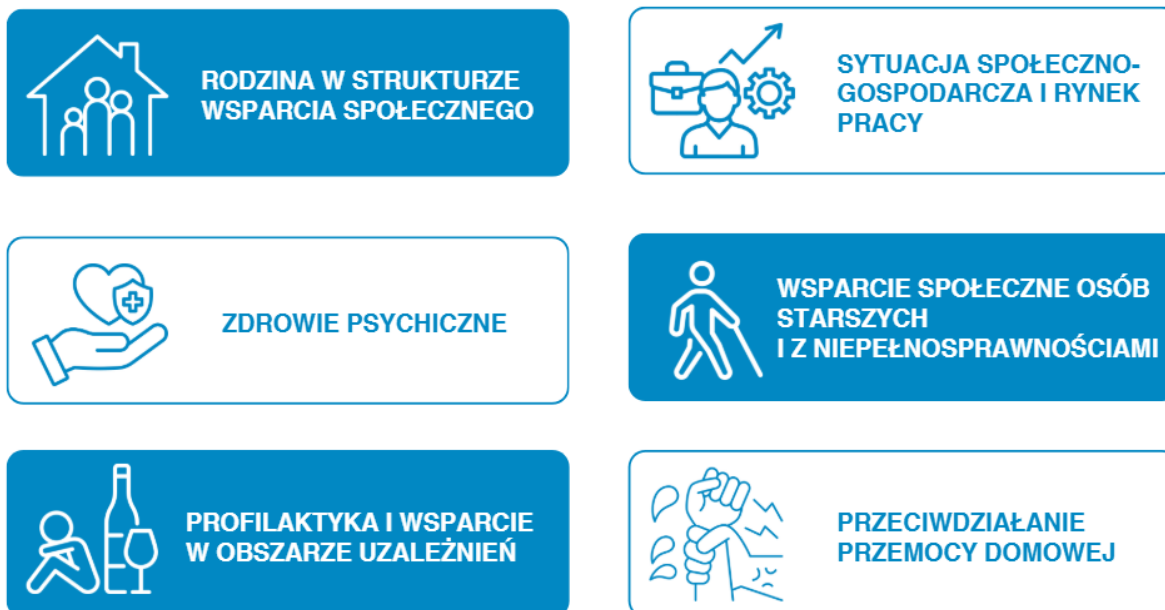
Źródło: opracowanie własne

Dokument opiera się na diagnozie sytuacji społecznej Gminy, identyfikuje grupy szczególnie narażone na wykluczenie oraz wyznacza cele i działania, których realizacja przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców. Strategia zakłada efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów oraz środków finansowych, a także stały monitoring i ewaluację podejmowanych działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Korytnica obejmuje diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową, w której przedstawiono misję, wizję, cele, zadania, ramy finansowe, zakładane rezultaty, a także system wdrażania, monitoringu i ewaluacji. Diagnoza objęła następujące obszary problematyki społecznej:

Rysunek 2. Obszary problemowe sytuacji społecznej w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Realizacja dokumentu wymaga współpracy wszystkich interesariuszy – władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji społecznych, sektora prywatnego oraz samych mieszkańców – ponieważ tylko wspólne działania mogą przynieść trwałe i realne efekty społeczne.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi kompleksowy dokument wyznaczający kierunki działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców Gminy, wzmacniania spójności społecznej oraz przeciwdziałania wykluczeniu i marginalizacji. Uwzględnia zarówno diagnozę lokalnych potrzeb, jak i plan działań obejmujący cele, zadania, środki finansowe oraz mechanizmy monitoringu i ewaluacji, zapewniając skuteczne, spójne i długofalowe wsparcie społeczne.

Metodologia opracowania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Korytnica na lata 2026-2035 jest podstawowym dokumentem w obszarze polityki społecznej, wyznaczającym długofalowe kierunki działań.

Dokument ten określa ramy prowadzenia polityki społecznej Gminy w perspektywie wieloletniej, koncentrując się na identyfikacji i ograniczaniu problemów społecznych oraz wzmacnianiu potencjału lokalnej społeczności. Przyjęty horyzont czasowy umożliwia planowanie działań w sposób spójny, systemowy i zorientowany na trwałe efekty, odpowiadające na zróżnicowane potrzeby mieszkańców.

Z uwagi na ustawowy obowiązek opracowania Strategii oraz jej znaczenie dla zarządzania rozwojem społecznym, dokument ten został przygotowany z uwzględnieniem zapisów i kierunków interwencji wynikających z dokumentów nadrzędnych – zarówno na poziomie europejskim, krajowym, jak i regionalnym. Zapewnienie tej spójności stanowi warunek skutecznej realizacji założonych celów oraz efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów.

Strategia pełni funkcję nadrzędną wobec programów o charakterze wykonawczym, w tym w szczególności programów profilaktycznych z zakresu uzależnień i przemocy, wspierających rodzinę czy współpracę z organizacjami pozarządowymi. Wyznacza ramy kierunkowe oraz priorytety działań, integrując podejmowane inicjatywy w jeden spójny system interwencji społecznej.

Struktura dokumentu opiera się na wyodrębnionych częściach odpowiadających kolejnym etapom procesu strategicznego – od rozpoznania i analizy sytuacji społecznej, przez określenie kierunków interwencji, aż po wskazanie działań służących osiągnięciu założonych celów. Przyjęty układ zapewnia spójność pomiędzy diagnozą a częścią wdrożeniową, umożliwiając przełożenie zidentyfikowanych potrzeb na konkretne rozwiązania i instrumenty działania.

Tabela 1. Etapy opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Etap	Charakterystyka	
Część diagnostyczna	Obejmuje charakterystykę Gminy oraz identyfikację występujących problemów społecznych w oparciu o dostępne dane empiryczne. Jej celem jest zgromadzenie i pogłębienie wiedzy na temat lokalnej społeczności, a także weryfikacja dotychczasowych informacji. W ramach diagnozy określono zasoby Gminy, a także zidentyfikowano istniejące deficyty, bariery rozwojowe oraz najważniejsze wyzwania społeczne. Opracowana diagnoza umożliwia trafne określenie priorytetów rozwojowych, wyznaczenie celów strategicznych i operacyjnych oraz zaplanowanie adekwatnych działań odpowiadających na zidentyfikowane potrzeby i problemy społeczne.	
Część programowa	Określa kierunki rozwoju oraz sposoby osiągnięcia założonych celów. Obejmuje ona wypracowanie wizji i misji, a także sformułowanie celów strategicznych i operacyjnych. Na tej podstawie opracowywane są konkretne zadania, których realizacja ma przyczynić się do poprawy sytuacji społecznej. Integralną częścią tego etapu są również kwestie finansowe, w tym planowanie budżetu, a także określenie wskaźników służących monitorowaniu postępów. Istotnym warunkiem skuteczności Strategii jest właściwe zaplanowanie mechanizmów jej wdrażania, systematycznego monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji, co umożliwia dostosowywanie działań do zmieniających się uwarunkowań i potrzeb społecznych.	

Źródło: opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z obowiązujących przepisów prawa, które określają zadania administracji publicznej w zakresie polityki społecznej. Dokument jest zgodny z regulacjami dotyczącymi funkcjonowania pomocy społecznej oraz innych form wsparcia. Poniżej przedstawiono najważniejsze akty prawne stanowiące podstawę opracowania i realizacji Strategii.

Rysunek 3. Kluczowe akty prawne stanowiące podstawę opracowania i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

PODSTAWOWE AKTY PRAWNE
Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego
ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego
ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej
ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych
AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA
ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3
ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich
AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU UZALEŻNIENIOM
ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej
ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA SOCJALNEGO
ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia
ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym
ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsiębiorstw mieszkaniowych
ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych
ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym
ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych
ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego

ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028
ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami
AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE
ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości
ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych
AKTY PRAWNE NORMUJĄCE POBYT CUDZOZIEMCÓW NA TERENIE KRAJU
ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji
ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa
ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzenia pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Nawiązanie do nadrzędnych dokumentów strategicznych

W niniejszym rozdziale przedstawiono najważniejsze krajowe dokumenty strategiczne i prawne, które stanowią podstawę kształtowania polityki społecznej. Wskazanie tych aktów umożliwia powiązanie lokalnych działań Gminy z obowiązującymi wytycznymi i priorytetami na poziomie krajowym. Dokumenty te stanowią punkt odniesienia dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Korytnica na lata 2026-2035.

Dokumenty europejskie

- **Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju**, wskazująca m.in. na konieczność likwidacji skrajnego ubóstwa i głodu, wspierania rozwoju gospodarczego opartego na godnej i efektywnej pracy, a także ograniczania nierówności społecznych.
- **Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych**, ustanawiający katalog podstawowych praw w sferze gospodarczej, społecznej i kulturalnej, gwarantując ich równe stosowanie bez dyskryminacji oraz zobowiązując państwa do zapewnienia ochrony m.in. prawa do pracy, zabezpieczenia społecznego, ochrony zdrowia, edukacji oraz uczestnictwa w życiu kulturalnym.
- **Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych**, akcentująca potrzebę poszanowania godności, niezależności oraz równego traktowania osób z niepełnosprawnościami, a także zapewnienia im braku dyskryminacji, równych możliwości i pełnego udziału w życiu społecznym, niezależnie od rodzaju czy stopnia niepełnosprawności.
- **Europejski Filar Praw Socjalnych**, określający zestaw dwudziestu zasad ukierunkowanych na wzmacnianie praw obywateli Unii Europejskiej, w tym poprzez zapewnienie równych szans na rynku pracy, godziwych warunków zatrudnienia oraz właściwego poziomu ochrony socjalnej i integracji społecznej.

Dokumenty krajowe

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia³.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).

---

³ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Korytnica na lata 2026-2035 są: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ „Innowacyjne Mazowsze” oraz Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030.

Opis procesu badawczego i zastosowanych narzędzi

Proces planowania skutecznych działań w obszarze polityki społecznej wymaga oparcia się na rzetelnej diagnozie, stanowiącej podstawę identyfikacji kluczowych problemów oraz określenia kierunków interwencji. Diagnoza społeczna umożliwia rozpoznanie zjawisk niepożądanych, ocenę stopnia ich nasilenia, a także wskazanie obszarów, w których potrzeby mieszkańców pozostają niezaspokojone. Tym samym stanowi ona istotne narzędzie wspierające podejmowanie racjonalnych i adekwatnych decyzji w zakresie działań publicznych.

W ujęciu praktycznym diagnoza koncentruje się na analizie zjawisk i procesów społecznych, które ze względu na swoją skalę lub konsekwencje wymagają reakcji ze strony instytucji publicznych. Jej celem jest nie tylko opis istniejącego stanu, lecz również sformułowanie wniosków i rekomendacji ukierunkowanych na poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie występowania problemów społecznych.

Opracowanie przygotowane na potrzeby gminy Korytnica ma na celu kompleksowe przedstawienie sytuacji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem problemów dotyczących zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci i młodzież. Analizie poddano wybrane obszary funkcjonowania społeczności lokalnej, co pozwoliło na uchwycenie najistotniejszych wyzwań oraz określenie ich charakteru i skali.

W procesie badawczym zastosowano zróżnicowane podejścia metodologiczne, łącząc elementy badań ilościowych oraz analizy danych zastanych. Badania ilościowe wśród dorosłych mieszkańców i uczniów przeprowadzono z wykorzystaniem techniki **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interview*), polegającej na zbieraniu danych za pomocą elektronicznych kwestionariuszy ankiet. Forma ta sprzyja zachowaniu anonimowości respondentów, co wpływa na większą szczerść udzielanych odpowiedzi oraz podnosi wiarygodność uzyskanych wyników.

Ze względu na liczebność populacji, badanie przeprowadzono na próbie respondentów dobranej w sposób losowy, co umożliwiło uzyskanie zróżnicowanych opinii i doświadczeń mieszkańców. **Badania zrealizowano na przełomie kwietnia i maja 2026 roku, obejmując 105 pełnoletnich mieszkańców oraz 164 uczniów z terenu gminy Korytnica.** Zastosowane narzędzie badawcze stanowił kwestionariusz ankiety zawierający pytania zamknięte, zarówno jednokrotnego, jak i wielokrotnego wyboru, co pozwoliło na zebranie porównywalnych i uporządkowanych danych.

Rysunek 4. Wykorzystane metody i techniki badawcze.

Informację o badaniu przeznaczonym dla dorosłych mieszkańców udostępniono na oficjalnej stronie Gminy oraz podlegających jednostek organizacyjnych. Dobór próby miał charakter otwarty, co oznacza, że każdy chętny miał możliwość wzięcia udziału w badaniu, jeśli spełniał warunek pełnoletności. Respondenci mogli wypełnić ankietę w dowolnym czasie, co zapewniło wygodę oraz większą elastyczność w udzielaniu odpowiedzi.

Badanie wśród dzieci i młodzieży zostało przeprowadzone za pośrednictwem szkół podstawowych znajdujących się na terenie gminy Korytnica, za zgodą dyrekcji placówek.

Uzupełnieniem badań ankietowych była analiza danych zastanych (ang. *desk research*), obejmująca przegląd dostępnych opracowań, raportów, sprawozdań oraz danych statystycznych, w szczególności pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego. Pozwoliło to na osadzenie wyników badań własnych w szerszym kontekście oraz ich weryfikację w oparciu o istniejące źródła.

Przyjęta metodologia oraz zakres analiz umożliwiły uzyskanie możliwie pełnego obrazu sytuacji społecznej, stanowiącego podstawę do dalszego planowania działań w obszarze polityki społecznej na poziomie lokalnym.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

O GMINIE

Gmina Korytnica zlokalizowana jest w powiecie węgrowskim, w województwie mazowieckim. Na jej sieć osadniczą składa się 41 miejscowości. Graniczy z Gminami: Stoczek, Łochów, Jadów, Strachówka, Dobrze, Wierzbno oraz Liw. Powierzchnia Gminy wynosi 180 km², co stanowi 14,7% Powiatu i 0,5% Województwa.

GŁÓWNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

Gminna Biblioteka Publiczna
w Korytnicy

Gminny Dom Kultury w Korytnicy

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Korytnicy

EDUKACJA

Gminny Żłobek w Korytnicy

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Korytnicy

Szkoła Podstawowa w Sewerynowie

Szkoła Podstawowa w Górkach-Grubakach

Szkoła Podstawowa w Pniewniku

Na przestrzeni lat liczba uczniów szkół podstawowych wzrosła z 350 w 2022 roku do 392 w 2024 roku, tj. **o 12%**.

OCHRONA ZDROWIA

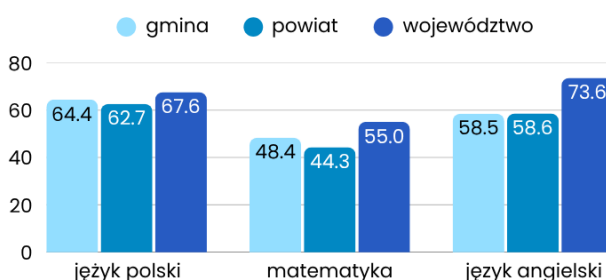

wyszczególnienie	powiat	gmina
przychodnie ogółem	28	5
liczba porad w ramach POZ	353 469	15 584
liczba porad POZ udzielone na 1 mieszkańca	5,8	2,9

Uczniowie z gminy Korytnica uzyskali najwyższy wynik z języka polskiego – 64,4%, przewyższając średnią dla powiatu węgrowskiego wynoszącą 62,7%. Jednocześnie rezultat ten pozostaje niższy od średniej wojewódzkiej. Podobne uwarunkowania widoczne są w przypadku matematyki, z kolei w przypadku języka angielskiego wyniki osiągnięte przez uczniów z Gminy były niższe zarówno od średnich powiatowych, jak i wojewódzkich.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2025 roku uczniów z gminy Korytnica, powiatu węgrowskiego i województwa mazowieckiego [%]

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Za bezpieczeństwo w Gminie odpowiadają:

- Komenda Powiatowa Policji w Węgrowie,
- 13 jednostek OSP: Korytnica, Rabiany, Kąty, Wola Korytnicka, Jaczew, Leśniki, Rowiska, Roguszyn, Trawy, Zakrzew, Żelazów, Wielądky oraz Nojszew.

Podmioty te nie tylko zapewniają odpowiedni poziom bezpieczeństwa mieszkańców, ale prowadzą również szeroką działalność profilaktyczną.

Źródło: Raport o stanie gminy Korytnica za 2024 rok; dane statystyczne za 2025 rok [BDL GUS]

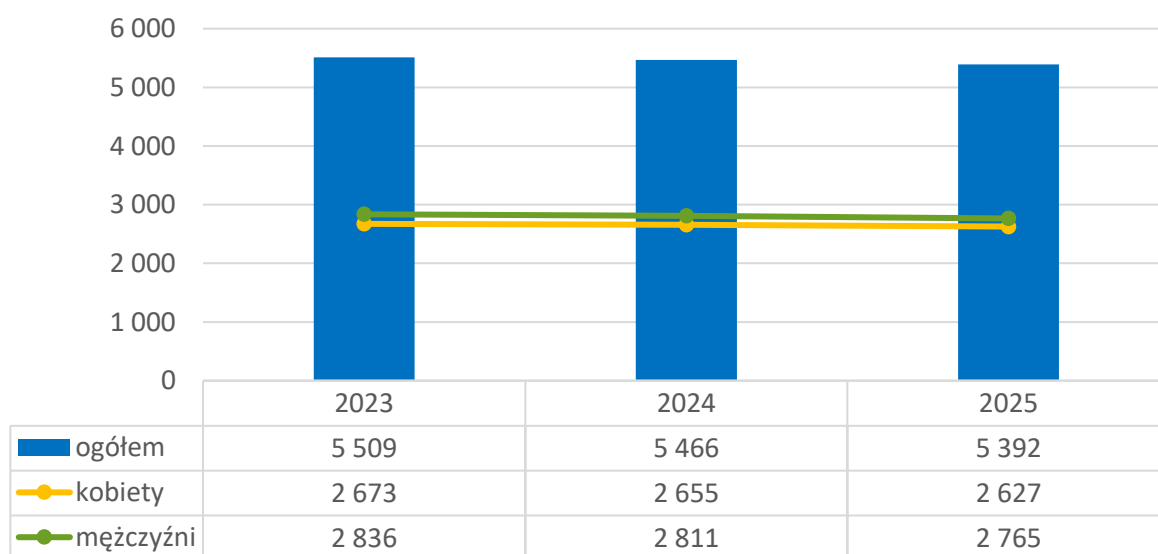
Uwarunkowania demograficzne

Niniejszy rozdział ma na celu przedstawienie kluczowych uwarunkowań społecznych, które stanowią punkt wyjścia do dalszych analiz oraz formułowania celów i kierunków działań w ramach Strategii.

Uwarunkowania społeczne stanowią istotne tło dla diagnozy oraz planowania działań w obszarze polityki społecznej. Obejmują one zespół czynników demograficznych, ekonomicznych i kulturowych, które wpływają na jakość życia mieszkańców, ich potrzeby oraz skalę i charakter występujących problemów społecznych. Współczesne przemiany społeczne, takie jak starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, migracje czy przeobrażenia rynku pracy, determinują nowe wyzwania dla instytucji publicznych i systemu wsparcia społecznego. Analiza tych uwarunkowań pozwala lepiej zrozumieć mechanizmy powstawania trudności społecznych oraz wskazać obszary wymagające szczególnej interwencji.

W 2025 roku gminę Korytnica zamieszkiwały 5 392 osoby, z czego 2 627 to kobiety, a 2 765 – mężczyźni. Analizując sytuację demograficzną Gminy, w omawianym okresie zauważalny jest stopniowy spadek liczby mieszkańców, kształtujący się na poziomie 2,1%. Biorąc pod uwagę podział na płeć, w omawianym okresie widoczna jest przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Korytnica w latach 2023-2025

Źródło: GUS BDL

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Korytnica w 2025 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -8,28 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował blisko czterokrotnie niższą wartość w porównaniu do województwa mazowieckiego (-2,94) i dwukrotnie względem powiatu węgrowskiego (-4,95). Na przestrzeni ostatnich lat w Gminie zauważalne są wahania przyrostu naturalnego na 1 000 ludności, a najwyższą wartość odnotowano w 2024 roku (-2,00).

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Korytnica w porównaniu do powiatu węgrowskiego i województwa mazowieckiego na przestrzeni lat 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
gmina Korytnica	-4,15	-2,00	-8,28
powiat węgrowski	-3,44	-4,08	-4,95
województwo mazowieckie	-2,35	-2,78	-2,94

Źródło: GUS BDL

Struktura ludności w gminie Korytnica według ekonomicznych grup wieku w roku 2025 przedstawiała się następująco:

- 18,2% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- 55,9% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 25,9% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można wahania udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, a najniższą wartość odnotowano w 2025 roku (18,2%). Tendencje spadkowe widoczne są w przypadku odsetka osób w wieku produkcyjnym (56,6% w roku 2023, 56,0% w 2024 roku oraz 55,9% w 2025 roku). Zauważalny jest natomiast wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym, który na przestrzeni analizowanych lat wyniósł 1,2 pp. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentuje się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w województwie mazowieckim i w całym kraju. W 2025 roku w Województwie było to 18,8% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,7% w wieku produkcyjnym oraz 22,6% w wieku poprodukcyjnym, natomiast w Polsce – 17,7% osób

w wieku przedprodukcyjnym, 58,2% w wieku produkcyjnym oraz 24,1% w wieku poprodukcyjnym⁴.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności gminy Korytnica w latach 2023-2025 (w procentach)

wyszczególnienie	2023	2024	2025
wiek przedprodukcyjny	18,7	18,8	18,2
wiek produkcyjny	56,6	56,0	55,9
wiek poprodukcyjny	24,7	25,3	25,9

Źródło: GUS BDL

Zachodzący proces starzejącego się społeczeństwa szczególnie widoczny jest w przypadku współczynnika obciążenia demograficznego osobami starszymi, określającego stosunek liczby osób w starszym wieku (65 lat i więcej) do liczby osób w wieku 15-64 lata⁵.

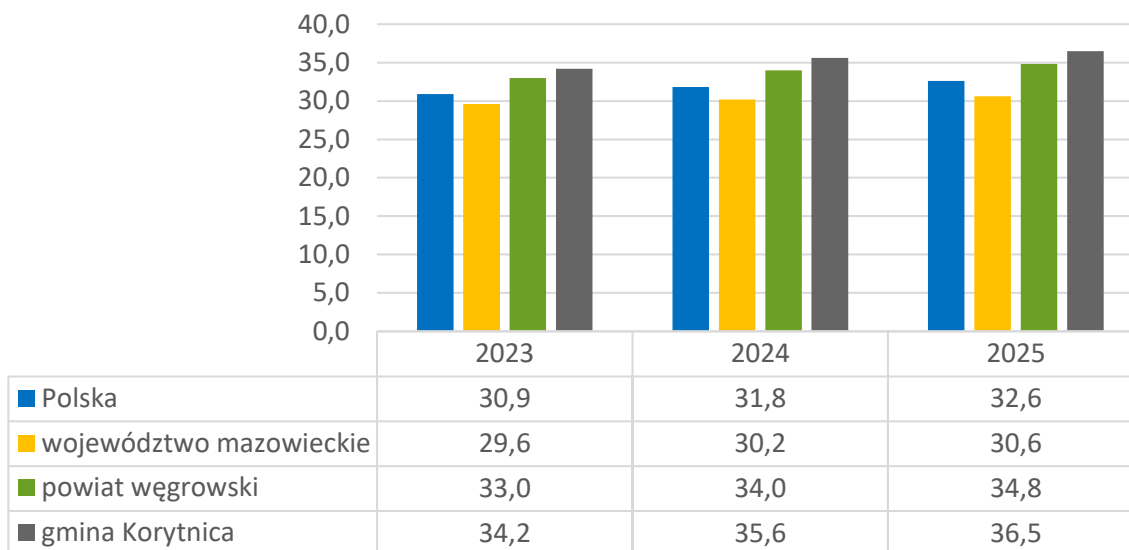
Analiza danych wskazuje na stopniowy wzrost wskaźnika wszystkich analizowanych jednostek, co świadczy o postępującym procesie starzenia się społeczeństwa. W omawianym okresie najwyższe wartości odnotowano w gminie Korytnica, natomiast najniższe na poziomie Województwa. Wartości Powiatu oraz kraju kształtują się na poziomie pośrednim, przy czym są one do siebie zbliżone. Gmina charakteryzuje się nieco wyższym obciążeniem demograficznym osobami starszymi niż średnia dla powiatu węgrowskiego, województwa mazowieckiego i kraju, co może świadczyć o relatywnie mniej korzystnej strukturze wiekowej ludności na tym obszarze. Zachodzące zmiany demograficzne świadczą o nasilającym się procesie demograficznego starzenia się społeczeństwa i tym samym prowadzą do niekorzystnych tendencji w wielu obszarach, m.in. ekonomicznym, zdrowotnym i społecznym.

⁴ GUS BDL

⁵ <https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/3953,pojecie.html>

Wykres 2. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w latach 2023-2025

Źródło: GUS BDL

GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE I WYZWANIA ROZWOJOWE

Spadek liczby ludności w ostatnich 3 latach o 2,1%	Malejąca liczba mieszkańców ogranicza potencjał rozwojowy Gminy i dostępność lokalnych usług.
Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności o 1,2 pp.	Starzejące się społeczeństwo generuje rosnące potrzeby w zakresie opieki zdrowotnej, usług społecznych i wsparcia seniorów, co w dłuższym okresie może wpłynąć na obciążenie budżetu Gminy i systemu lokalnej opieki.
Utrzymujący się ujemny przyrost naturalny	Ujemny przyrost naturalny prowadzi do stopniowego kurczenia się populacji, powodując zmniejszenie liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym i aktywnym zawodowo, ogranicza potencjał rozwoju gospodarczego gminy oraz zwiększa obciążenie systemu opieki społecznej i zdrowotnej.
Spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności o 0,5 pp. (w porównaniu do roku bazowego)	Spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym prowadzi do ograniczenia funkcjonowania placówek edukacyjnych, zmniejsza możliwości integracji społecznej młodych mieszkańców, a w dłuższej perspektywie osłabia potencjał społeczny i rozwój lokalnej społeczności.

Gminny system pomocy społecznej

Niniejszy rozdział omawia znaczenie systemu pomocy społecznej jako kluczowego elementu lokalnej polityki społecznej, który wspiera mieszkańców w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i wzmacnia spójność społeczności lokalnej.

W dalszej części przedstawiono funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy, strukturę instytucjonalną, podstawy prawne oraz zakres realizowanych działań. Analiza obejmuje również dane dotyczące liczby beneficjentów, form udzielanego wsparcia oraz przyczyn przyznawania świadczeń, co pozwala lepiej zrozumieć potrzeby mieszkańców i efektywność lokalnego systemu pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości⁶.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. GOPS realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Wójta oraz uchwałami Rady Gminy.

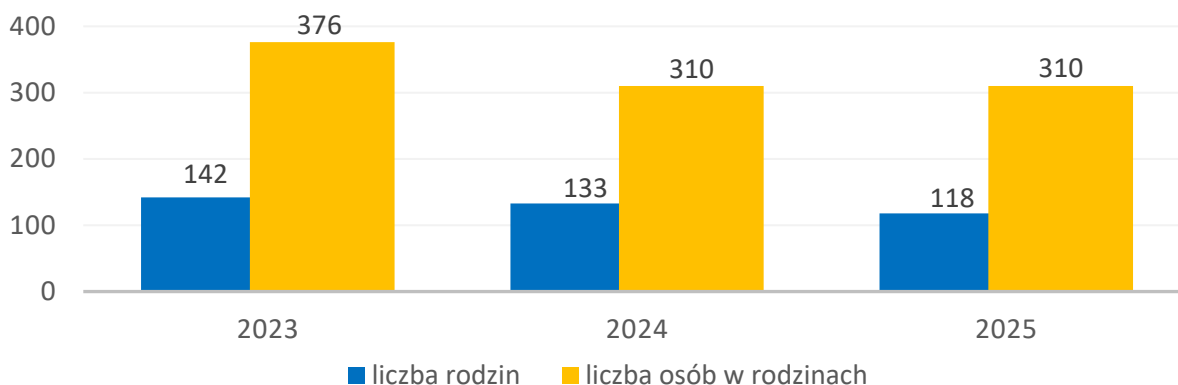
W 2025 roku pomocą społeczną objętych było 118 rodzin, w 2024 roku były to 133 rodziny, natomiast w 2023 roku – 142 rodziny. Spadek widoczny jest również w przypadku liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej – w latach 2024-2025 było to po 310 osób, natomiast w roku bazowym – 376.

---

⁶ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 639).

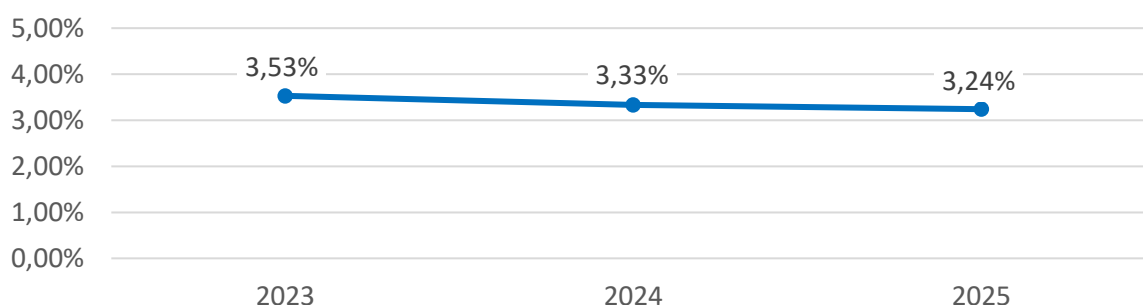
Wykres 3. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Korytnica w latach 2023-2025

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

Liczba osób pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprywacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2023-2025 wartość tego wskaźnika w gminie Korytnica uległa spadkowi z 3,53% w roku bazowym do 3,24% w ostatnim roku sprawozdawczym.

Wykres 4. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2023-2025

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

Kolejna tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2025 roku z tego typu pomocy korzystało 96 osób w wieku przedprodukcyjnym, 85 osób w wieku produkcyjnym oraz 27 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej kobiet było znacznie mniej niż mężczyzn (liczba mężczyzn – 123, liczba kobiet – 85). Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2023-2025 dostrzec można wahania liczby osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym, z kolei w przypadku osób w wieku przedprodukcyjnym dostrzegalne są tendencje spadkowe. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2023-2025

wiek	2023		2024		2025	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	108	38	102	39	96	37
produkcyjny	91	38	69	28	85	38
poprodukcyjny	19	4	18	2	27	10
ogółem	218	80	189	69	208	85

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok

W 2025 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 86 mieszkańcom gminy Korytnica, natomiast świadczenie niepieniężne 91 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczny jest spadek liczby osób pobierających świadczenia niepieniężne ze 102 w 2023 roku do 91 w 2025 roku. Biorąc pod uwagę świadczenia pieniężne, w roku bazowym odnotowano 94 beneficjentów, a w latach 2024-2025 było to po 86 mieszkańców Gminy. Dane statystyczne przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
świadczenie niepieniężne	102	99	91
świadczenie pieniężne	94	86	86

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, ogólna liczba osób długotrwale pobierających świadczenie ulegała wahaniom: od 114 osób w 2023 roku, przez 121 osób w 2024 roku, po 117 mieszkańców Gminy w 2025 roku. Biorąc pod uwagę podział na płeć, w każdym omawianym roku dostrzegalna jest przewaga liczebna mężczyzn. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 6. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2023-2025

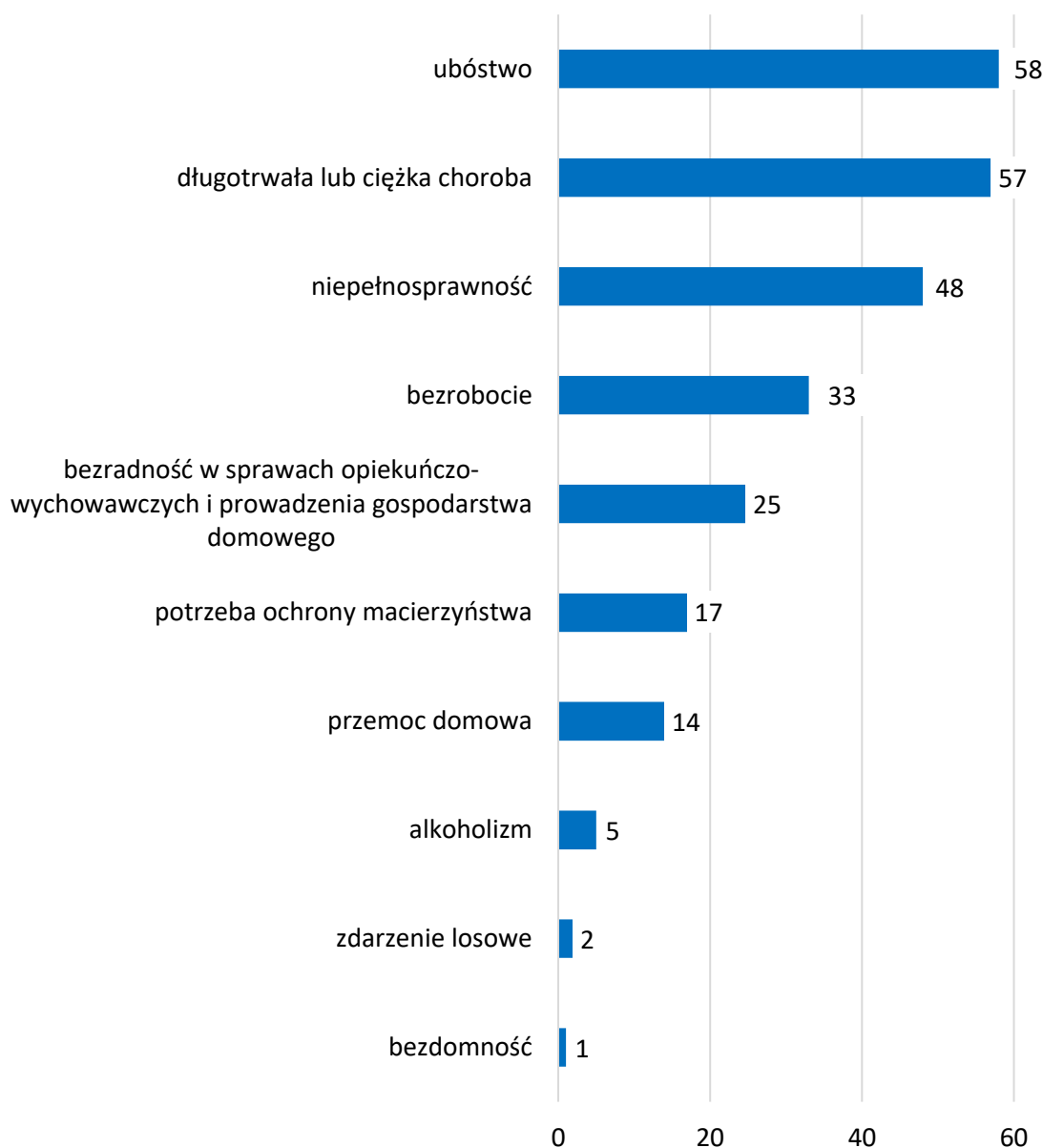
płeć	2023	2024	2025
kobiety	42	44	47
mężczyźni	72	77	70
ogółem	114	121	117

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 i 2025 rok

W 2025 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Korytnica było ubóstwo – z tego powodu pomoc otrzymało 58 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajdowała się długotrwała lub ciężka choroba (57 rodzin), natomiast na trzecim – niepełnosprawność (48 rodzin). 33 rodziny skorzystały z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, 25 – z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, 17 – potrzeby ochrony macierzyństwa, a 14 ze względu na przemoc domową. Ponadto 5 rodzin korzystało z pomocy z powodu alkoholizmu, 2 ze względu na trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, a 1 mieszkańcowi Gminy wsparcia udzielono z powodu bezdomności.

Wykres 5. Powody udzielania świadczeń w 2025 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE I WYZWANIA ROZWOJOWE

Ubóstwo i długotrwała lub ciężka choroba jako główne przyczyna wsparcia	Ubóstwo i długotrwała lub ciężka choroba są najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej (kolejno 58 i 57 rodzin), co wskazuje na potrzebę rozwoju działań wspierających osoby i rodziny w trudnej sytuacji materialnej oraz wymagające opieki zdrowotnej, w tym świadczeń finansowych, usług opiekuńczych i wsparcia środowiskowego.
Utrzymująca się grupa osób długotrwale korzystających ze wsparcia	Znaczna liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń wskazuje na konieczność wzmacniania działań aktywizujących, usamodzielniających i integracyjnych.
Utrzymujący się wysoki poziom korzystania z pomocy społecznej	Pomimo spadku liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej, skala zjawiska pozostaje istotna, co wskazuje na trwałe występowanie problemów społecznych wymagających systemowego wsparcia.
Spadek wartości wskaźnika deprivacji lokalnej	Malejąca wartość wskaźnika deprivacji lokalnej w latach 2023-2025 wskazuje na poprawę sytuacji części mieszkańców, przy czym należy mieć na uwadze, że wsparcie społeczne pozostaje niezbędne dla rodzin wciąż znajdujących się w trudnej sytuacji.

Rodzina w strukturze wsparcia społecznego

Niniejszy rozdział przedstawia rodzinę w kontekście lokalnej polityki społecznej, podkreślając jej znaczenie jako fundamentu funkcjonowania społeczności. Rodzina pełni kluczową rolę w wychowaniu, rozwoju i budowaniu relacji społecznych, a jej kondycja wpływa na stabilność i jakość życia społeczności lokalnej.

Analiza uwarunkowań rodzinnych w perspektywie polityki społecznej pozwala lepiej zrozumieć mechanizmy wsparcia oraz identyfikować potrzeby mieszkańców w różnych fazach życia. Uwzględnienie roli rodziny w planowaniu działań publicznych umożliwia skuteczniejsze projektowanie programów i inicjatyw wspierających zarówno jej funkcje opiekuńcze, a także wzmacnia aktywne uczestnictwo rodzin w życiu lokalnym. Rozdział ten stanowi punkt wyjścia do formułowania kierunków działań strategicznych w zakresie polityki społecznej, umożliwiając lepsze dopasowanie oferty wsparcia do potrzeb rodzin i ich wpływu na rozwój społeczności.

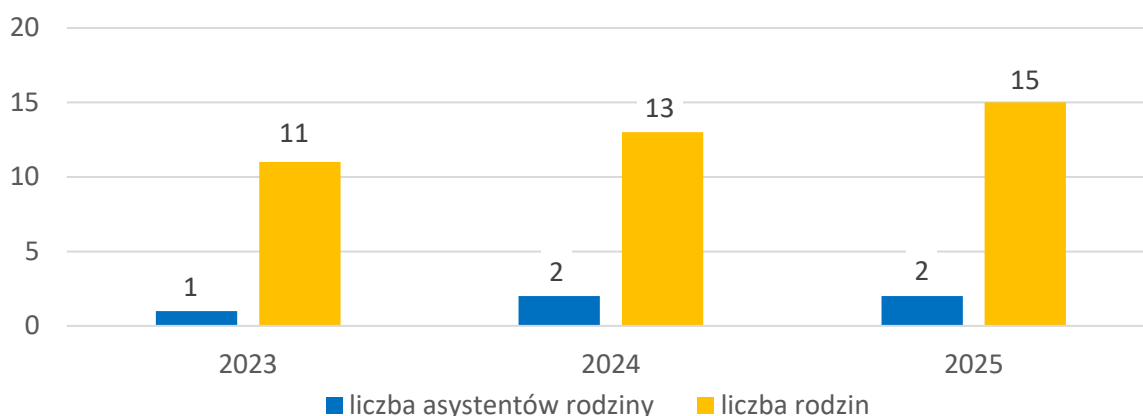
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy pełni kluczową rolę w zakresie wspierania rodzin z Gminy, które borykają się z trudnościami życiowymi. Jednostka ta prowadzi działania mające na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb rodzin oraz zapewnienie im warunków umożliwiających życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawiono informacje dotyczące sytuacji rodzin oraz form wsparcia oferowanych przez instytucje działające w tym obszarze.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49 z późn. zm.), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została **instytucja asystenta rodziny**, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym czy też ekonomicznym. Rolę asystenta rodziny pełni pracownik socjalny.

W 2025 roku w GOPS w Korytnicy zatrudnionych było 2 asystentów rodziny, którzy w ramach realizacji ustawowego zadania prowadzili pracę z 15 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W omawianym okresie zauważalny był stopniowy wzrost liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy (z 11 w 2023 roku do 15 w 2025 roku). Liczba zatrudnionych w GOPS asystentów rodziny również uległa niewielkiemu zwiększeniu. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 6. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2023-2025

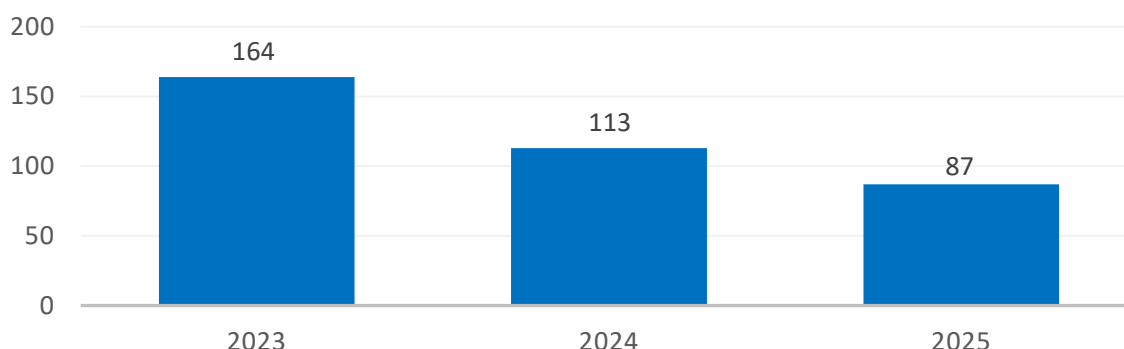
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2025

W roku 2025, jak i w dwóch latach poprzednich w gminie Korytnica **nie było rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2023-2025. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2023 roku korzystały 164 rodziny, w roku 2024 – 113, z kolei w 2025 roku – 87 rodzin. W omawianym okresie dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek ze spadkiem wskaźnika przyrostu naturalnego na przestrzeni ostatnich lat, ale również niezmieniającym się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

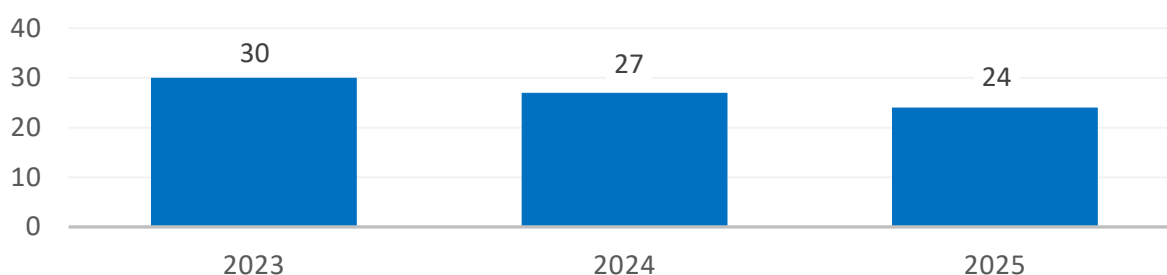
Wykres 7. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2023-2025

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Bazując na przedstawionych poniżej danych można dostrzec, że liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w omawianym okresie wykazywała tendencje spadkowe: w 2023 roku było to 30 osób, w 2024 roku – 27, natomiast w ostatnim roku sprawozdawczym – 24 osoby.

Wykres 8. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2023-2025

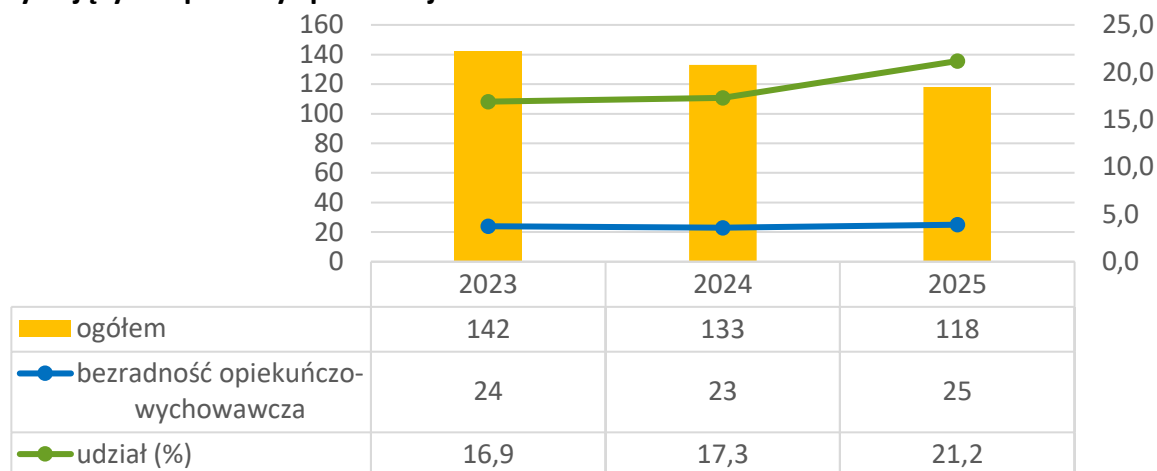

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

Na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ulegała niewielkim wahaniom: w roku bazowym były to 24 rodziny, w 2024 roku – 23, z kolei w ostatnim roku sprawozdawczym – 25. Wzrost widoczny jest w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOPS: w 2023 roku było to 16,9%, w 2024 roku – 17,3%, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie – 21,2%. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 9. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2023-2025 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W 2023 roku GOPS poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej na kwotę 22 028,38 zł, w 2024 roku – 26 236,28 zł, natomiast w 2025 roku było to 31 370,35 zł. Biorąc pod uwagę liczbę dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w omawianym okresie ulegała ona niewielkim wahaniom: zarówno w roku bazowym, jak i w ostatnim roku sprawozdawczym było to 5 dzieci, z kolei w 2024 roku liczba dzieci było to 4 dzieci.

Tabela 7. Liczba dzieci w pieczy zastępczej i kwota odpłatności za ich pobyt w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba dzieci	5	4	5
kwota odpłatności (w złotych)	22 028,38	26 236,28	31 370,35

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy za rok 2023, 2024 i 2025

Jednym z elementów polityki prorodzinnej na terenie Gminy jest **Karta Dużej Rodziny**. Jej głównym celem jest promowanie modelu rodziny wielodzietnej, a także wzmocnienie szans rozwojowych dzieci wychowujących się w rodzinach wielodzietnych dzięki oferowanym ulgom oraz zniżkom przez podmioty publiczne i prywatne, które podpisały umowy z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej. Karta przysługuje rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie nie mniej niż troje dzieci. W 2023 roku

w gminie Korytnica wydano 268 Kart dla 112 rodzin, w 2024 roku wydano 93 KDR dla 34 rodzin, natomiast w 2025 roku – 57 Kart dla 19 rodzin⁷.

W Gminie brak jest placówek wsparcia dziennego, co ogranicza dostęp dzieci i młodzieży do bezpiecznego miejsca spędzania czasu wolnego oraz do opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych form pomocy. Sytuacja ta wskazuje na konieczność rozwoju tego typu podmiotów w przyszłości.

GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE I WYZWANIA ROZWOJOWE

Wahania liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Zmienne tendencje w zakresie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej oraz rosnące koszty ich utrzymania wskazują na potrzebę intensyfikacji działań wspierających rodziny w środowisku naturalnym oraz wczesnego reagowania na pojawiające się trudności.
Potrzeba wzmacniania kompetencji rodzicielskich	Pomimo niewielkiego spadku udziału rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, zjawisko to nadal stanowi istotne wyzwanie, wymagające kontynuacji i wzmacniania działań wspierających kompetencje rodzicielskie.
Wykorzystanie narzędzi wsparcia środowiskowego	Wsparcie realizowane przez asystentów rodziny odpowiada na bieżące potrzeby rodzin przeżywających trudności, jednak brak funkcjonujących rodzin wspierających wskazuje na potrzebę dalszego rozwoju środowiskowych form pomocy.
Ograniczona infrastruktura profilaktyczno-opiekuńcza	Brak placówek wsparcia dziennego może utrudniać prowadzenie systematycznych działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych skierowanych do dzieci i młodzieży.

⁷ Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy za rok 2023, 2024 i 2025

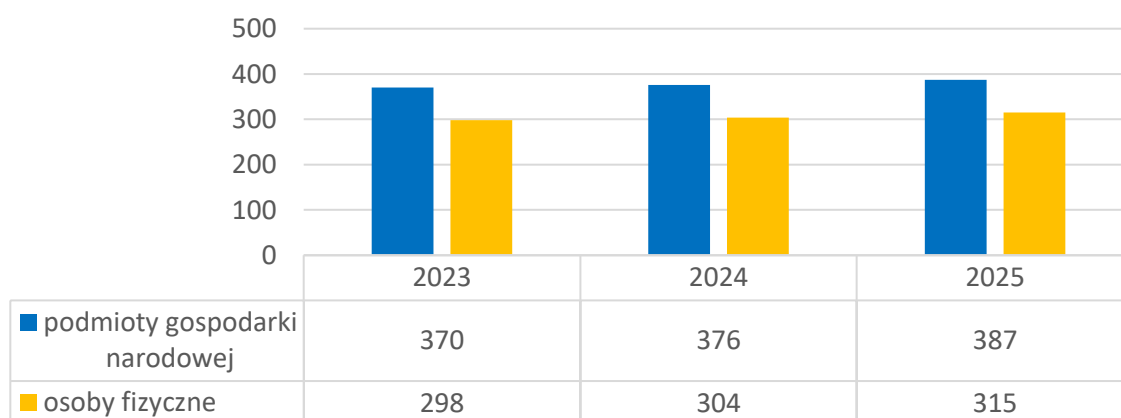
Sytuacja społeczno-gospodarcza i rynek pracy

Niniejszy rozdział ma na celu przedstawienie kluczowych uwarunkowań społeczno-ekonomicznych, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji gospodarczej oraz rynku pracy, stanowiących istotny element diagnozy i punkt odniesienia dla planowania działań w ramach Strategii.

Analizie poddano poziom aktywności zawodowej mieszkańców, strukturę zatrudnienia oraz zjawiska związane z ubóstwem, bezdomnością i zagrożeniem wykluczeniem ekonomicznym. Uwarunkowania te w istotny sposób wpływają na możliwości zatrudnienia, sytuację dochodową mieszkańców oraz skalę problemów społecznych, w tym ryzyko marginalizacji i utraty stabilności życiowej. Ich analiza pozwala na identyfikację głównych wyzwań oraz kierunków działań w obszarze polityki społecznej, ukierunkowanych na przeciwdziałanie ubóstwu, ograniczanie zjawiska bezdomności oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców.

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Korytnica na koniec 2025 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 387 podmiotów gospodarki narodowej, z czego większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 315 (81,4%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2023-2025 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Korytnica ulegała systematycznemu wzrostowi, który kształtował się na poziomie 4,6%. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Korytnica w latach 2023-2025

Źródło: GUS BDL

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Korytnica według klas wielkości to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 377 (stan na koniec 2025 roku). Działalność prowadziło również 9 małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników oraz 1 średnie przedsiębiorstwo z liczbą 50-249 pracowników.

Rysunek 5. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Korytnica według klas wielkości (stan na koniec 2025 roku)

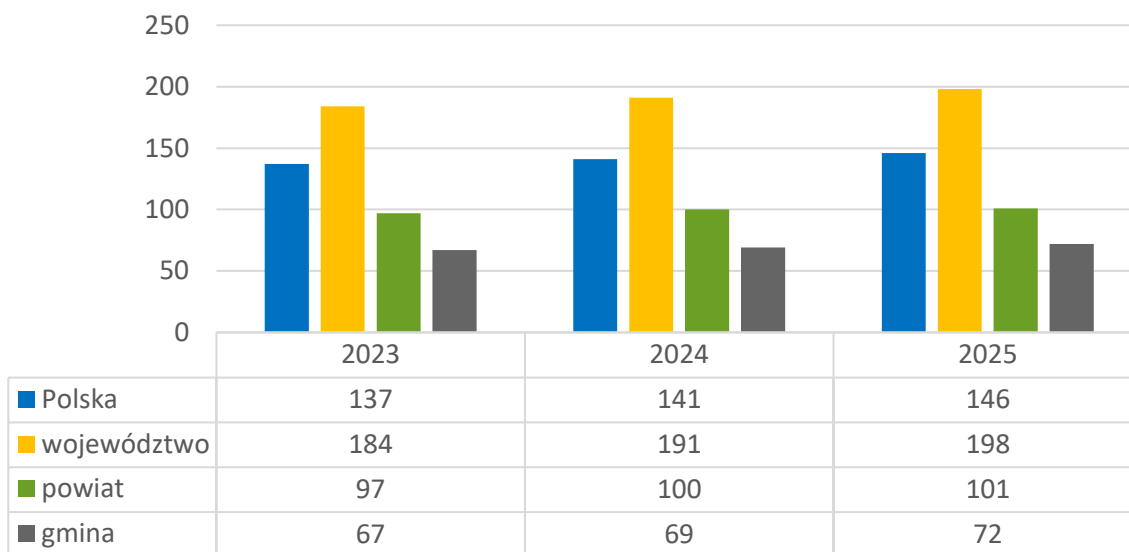

Źródło: GUS BDL

Omawiając wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców wskazuje, że jego poziom w Gminie jest niższy niż w skali Powiatu, Województwa i kraju. Analizując zaprezentowane dane można zauważyć, że w 2025 roku wskaźnik dla gminy Korytnica wynosił 72 podmioty gospodarcze na 1 000 ludności, w powiecie węgrowskim było to 101 podmiotów, w przypadku województwa mazowieckiego – 198, natomiast w kraju – 146. Na przestrzeni analizowanych lat zauważalny jest jego stopniowy wzrost we wszystkich analizowanych jednostkach.

Wykres 11. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w gminie Korytnica, powiecie węgrowskim, województwie mazowieckim oraz Polsce w latach 2023-2025

Źródło: GUS BDL

W dalszej kolejności przedstawiono kluczowe aspekty związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnej, stanowiące istotną podstawę do dalszych analiz oraz formułowania celów i kierunków działań w ramach Strategii. Szczególną uwagę poświęcono aktywności społecznej mieszkańców, działalności organizacji pozarządowych oraz poziomowi zaangażowania w życie publiczne i inicjatywy lokalne.

Analiza tych obszarów umożliwia rozpoznanie potencjału lokalnego. Aktywność mieszkańców sprzyja budowaniu kapitału społecznego, wzmacnianiu relacji międzyludzkich oraz rozwijaniu poczucia współodpowiedzialności za rozwój Gminy.

Zrozumienie tych uwarunkowań umożliwia lepsze planowanie działań wspierających rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianie roli organizacji pozarządowych oraz inicjowanie i rozwijanie oddolnych inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej.

Współczesna polityka społeczna coraz wyraźniej opiera się na podejściu zintegrowanym, zakładającym współpracę administracji samorządowej z partnerami społecznymi i podmiotami działającymi na rzecz mieszkańców. W tym ujęciu istotne znaczenie mają podmioty ekonomii społecznej, które poprzez swoją działalność mogą współuczestniczyć w realizacji usług społecznych odpowiadających na zróżnicowane potrzeby wspólnoty lokalnej.

Ekonomię społeczną definiuje się jako *działalność podmiotów ekonomii społecznej na rzecz społeczności lokalnej w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej, tworzenia miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, świadczenia usług społecznych, realizowana w formie działalności gospodarczej, działalności pożytku publicznego oraz innej działalności o charakterze odpłatnym*⁸.

Zgodnie z zapisami art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 roku o ekonomii społecznej, do podmiotów ekonomii społecznej zalicza się:

- spółdzielnię socjalną,
- warsztat terapii zajęciowej i zakład aktywności zawodowej,
- centrum integracji społecznej i klub integracji społecznej,
- spółdzielnię pracy, w tym spółdzielnię inwalidów i spółdzielnię niewidomych, oraz spółdzielnię produkcji rolnej,
- organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych,
- podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Aktywność podmiotów ekonomii społecznej obejmuje zarówno świadczenie usług społecznych, jak i działania na rzecz rozwiązywania problemów indywidualnych i zbiorowych w obszarze polityki społecznej. Podmioty te uczestniczą w różnych etapach jej realizacji – od programowania, przez wdrażanie, po ewaluację działań – przy czym ich rola zależy od przyjętego modelu współpracy i zarządzania. W praktyce angażują się zarówno w tworzenie rozwiązań, jak i dostarczanie usług, często działając w partnerstwie z administracją publiczną oraz innymi organizacjami⁹.

---

⁸ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej, str. 10

⁹ Bakalarczyk R., *Podmioty ekonomii społecznej w kształtowaniu polityki społecznej – różne role i obszary oddziaływania*, Polityka Społeczna, 574 (01), 2022, s. 20, online: <https://polityka-spoeczna.ipiss.com.pl/article/158270/en> [dostęp: 16.05.2026 r.]

Potencjał podmiotów ekonomii społecznej wyraża się przede wszystkim w ich znajomości lokalnych potrzeb, elastyczności działania, zdolności do docierania do grup wymagających wsparcia oraz możliwości realizacji działań o charakterze środowiskowym, aktywizującym, integracyjnym i profilaktycznym. Podmioty te mogą odgrywać szczególnie ważną rolę w realizacji przedsięwzięć kierowanych do rodzin, dzieci i młodzieży, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz mieszkańców wymagających wsparcia w zakresie integracji społecznej i zawodowej.

Zgodnie z art. 16b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, strategia rozwiązywania problemów społecznych uwzględnia m.in. zdolność podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych. Usługi te, określone w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, obejmują szeroki katalog działań w obszarach m.in. polityki prorodzinnej, pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, kultury, mieszkalnictwa oraz reintegracji społecznej i zawodowej. Poniższa tabela przedstawia zestawienie obszarów usług społecznych wraz z przypisanymi do nich zadaniami publicznymi.

Tabela 8. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne

lp.	katalog usług społecznych z zakresu:	zadania publiczne w obszarze:
1.	Polityki prorodzinnej	• działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
2.	Wspierania rodziny	• wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej • działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Systemu pieczy zastępczej	• wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
4.	Pomocy społecznej	• pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
5.	Promocji i ochrony zdrowia	• ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
6.	Wspierania osób niepełnosprawnych	• działalności na rzecz osób niepełnosprawnych
7.	Edukacji publicznej	• nauki, edukacji, oświaty i wychowania
8.	Przeciwdziałania bezrobociu	• promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
9.	Kultury	• kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
10.	Kultury fizycznej i turystyki	• wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa
11.	Pobudzania aktywności obywatelskiej	• działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych • upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji • udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego • upowszechniania i ochrony praw konsumentów
12.	Mieszkalnictwa	• tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej
13.	Ochrony środowiska	• ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
14.	Reintegracji zawodowej i społecznej	• działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości • rewitalizacji • działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 • działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Jednocześnie należy uwzględnić, że zdolność podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych może mieć charakter zróżnicowany i pozostaje uzależniona od skali ich działalności, posiadanych zasobów kadrowych i organizacyjnych, doświadczenia w realizacji zadań społecznych, stabilności finansowej oraz poziomu współpracy z sektorem publicznym. Z tego względu istotne znaczenie ma wzmacnianie partnerstwa między Gminą a podmiotami ekonomii społecznej, tworzenie warunków do ich dalszego rozwoju oraz włączanie ich w realizację lokalnej polityki społecznej w zakresie odpowiadającym rozpoznanym potrzebom mieszkańców.

W gminie Korytnica w 2025 roku zarejestrowanych było 21 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 1 fundacja. W omawianym okresie na terenie Gminy liczba fundacji była stała, z kolei liczba działających stowarzyszeń uległa niewielkiemu spadkowi. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 9. Liczba fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Korytnica na przestrzeni lat 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
fundacje	1	1	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	23	22	21

Źródło: GUS BDL

Na terenie Gminy w 2025 roku nie funkcjonowało żadne przedsiębiorstwo społeczne.

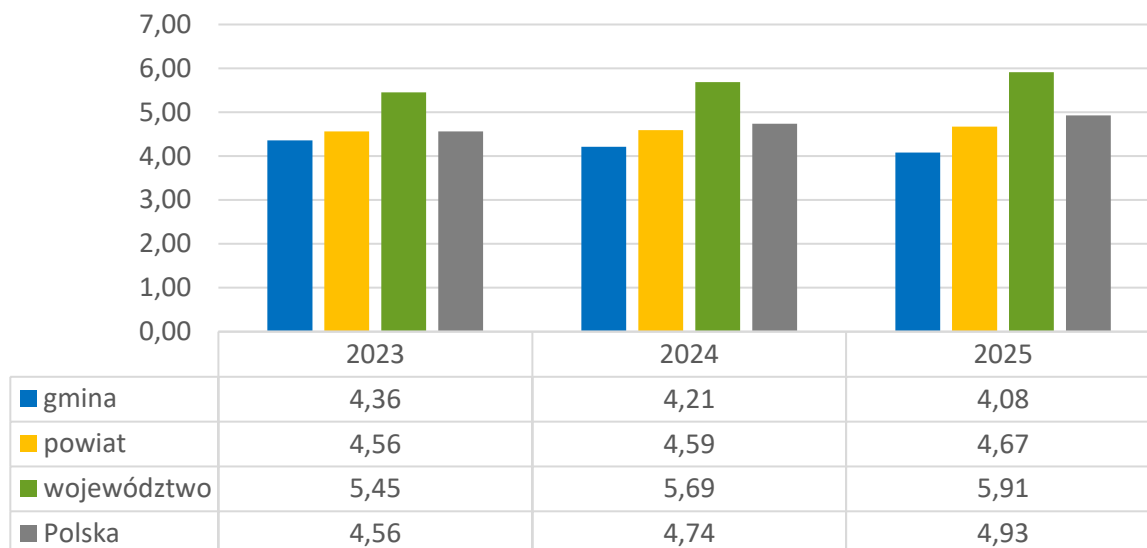
W 2025 roku w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zarejestrowanych było 10 KGW: Koło Gospodyń Wiejskich w Leśnikach, Koło Gospodyń Wiejskich w Czaplach, Koło Gospodyń Wiejskich w Korytnicy, Koło Gospodyń Wiejskich Górki Grubaki, Koło Gospodyń Wiejskich Decie, Koło Gospodyń Wiejskich Roguszyn, Koło Gospodyń Wiejskich w Trawach, Koło Gospodyń Wiejskich w Paplinie, Koło Gospodyń Wiejskich i Gospodarzy w Turnie oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Pniewniku.

Kolejny wykres przedstawia liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w gminie Korytnica, powiecie węgrowskim, województwie mazowieckim oraz Polsce w latach 2023-2025. Wskaźnik dla Gminy w 2023 roku wynosił 4,36, w roku kolejnym było to 4,21, z kolei w 2025 roku – 4,08. W omawianym okresie wartości dla gminy Korytnica przyjmowały niższe wartości względem wszystkich pozostałych jednostek. Rozpatrując dane uwarunkowania, zauważyć można stopniowy wzrost

omawianego wskaźnika w całej grupie porównawczej. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 12. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Korytnica, powiecie węgrowskim, województwie mazowieckim i Polsce na przestrzeni lat 2023-2025

Źródło: GUS BDL

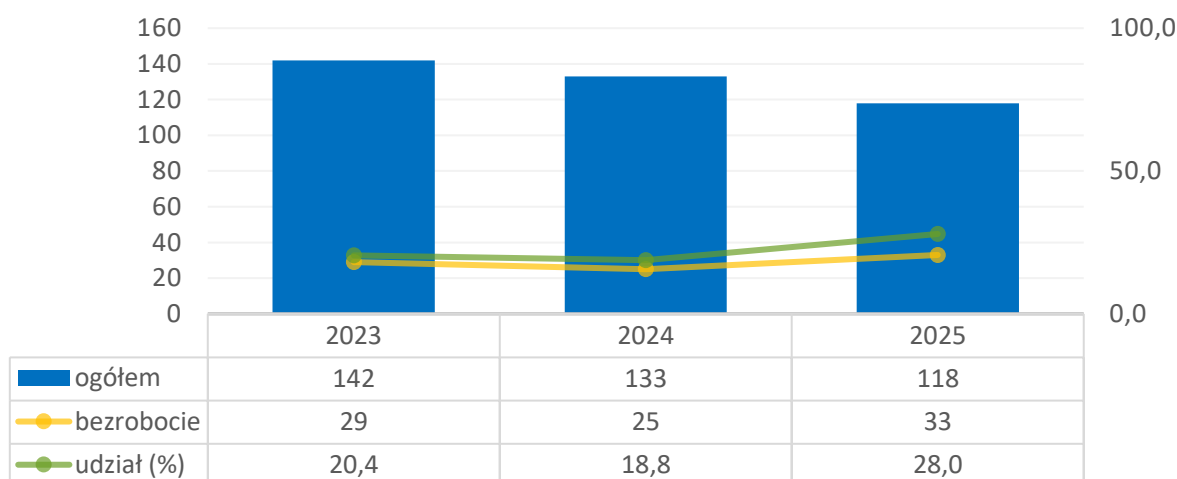
W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych (GOPS, placówki oświatowe itp.). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.).

Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i zawodowej to istotny element budowania spójnej i aktywnej społeczności lokalnej. Tworzenie warunków do podjęcia pracy, rozwijanie kompetencji zawodowych oraz działania integrujące osoby zagrożone marginalizacją przyczyniają się do wzmacniania ich niezależności i poprawy jakości życia. Poniżej omówiono działania podejmowane na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców, które nie tylko pomagają przezwyciężyć trudności indywidualne, ale również wzmacniają rozwój gospodarczy i społeczny Gminy.

W 2023 roku wsparcia z powodu bezrobocia udzielono 29 rodzinom korzystającym z pomocy społecznej, w 2024 roku – 25, z kolei w 2025 roku były to 33 rodziny. Biorąc pod uwagę ich udział w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej, ulegał on wahaniom, a najwyższą wartość odnotowano w ostatnim roku sprawozdawczym (28,0%).

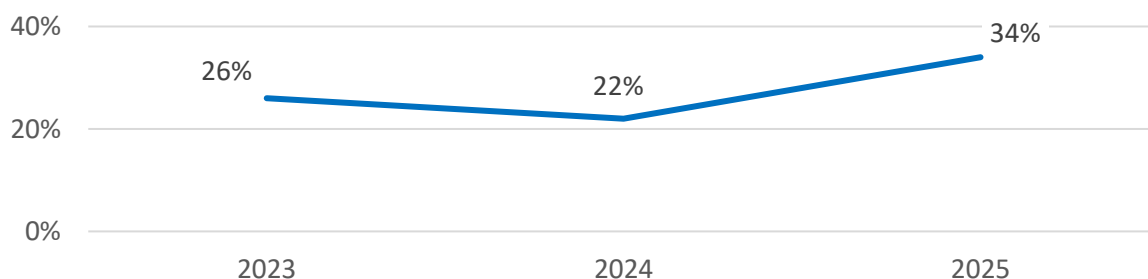
Wykres 13. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2023-2025 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Na przestrzeni omawianych lat wskaźnik ten ulegał wahaniom: w roku bazowym było to 26%, w roku kolejnym – 22%, z kolei w roku 2025 było to 34%.

Wykres 14. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2023-2025

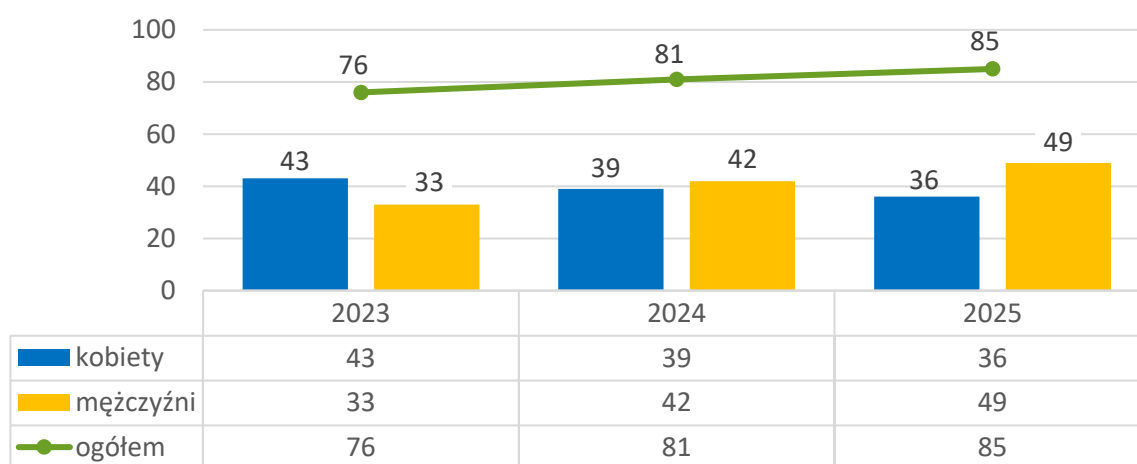

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

Na koniec 2025 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Węgrowie zarejestrowanych było łącznie 85 mieszkańców gminy Korytnica, a pod względem płci dostrzegalna była przewaga mężczyzn (49 osób). W omawianym okresie liczba osób zarejestrowanych w PUP wykazywała tendencje wzrostowe: od 76 osób w 2023 roku, przez 81 mieszkańców w roku kolejnym, po 85 mieszkańców Gminy w 2025 roku. Należy podkreślić, że jedynie poza 2023 rokiem pozostających bez pracy kobiet było mniej niż mężczyzn. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 15. Mieszkańcy gminy Korytnica zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2023-2025

Źródło: GUS BDL

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w omawianym okresie udział osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy ulegał znacznym wahaniom, a najwyższą wartość odnotowano w 2023 roku (25,0%). Podobne tendencje widoczne są w przypadku mieszkańców Gminy do 30 roku życia, a najwyższą wartość również odnotowano w roku bazowym (38,2%). Stopniowy spadek dostrzegalny jest w przypadku osób powyżej 50 roku życia: w roku bazowym było to 22,4%, w 2024 roku – 22,2%, a w 2025 roku – 20,0%. Szczegółowe dane przedstawia następująca tabela.

Tabela 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Korytnica w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2023-2025

kategoria wiekowa	31 grudnia 2023		31 grudnia 2024		31 grudnia 2025	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	19	25,0	12	14,8	21	24,7
do 30 roku życia	29	38,2	23	28,4	31	36,5
powyżej 50 roku życia	17	22,4	18	22,2	17	20,0

Źródło: GUS BDL

Długotrwale bezrobocie odnosi się do sytuacji, w której osoba pozostaje zarejestrowana jako bezrobotna przez ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Zjawisko to stanowi poważne wyzwanie dla rynku pracy, gdyż często wskazuje na brak możliwości lub chęci podjęcia zatrudnienia przez bezrobotnych, a w niektórych przypadkach może być związane z osiąganiem dochodów z nieformalnych źródeł. Długotrwale pozostawanie bez pracy nie tylko ogranicza rozwój zawodowy jednostki, ale również obciąża systemy wsparcia społecznego i wpływa na integrację społeczną. W związku z tym istotne jest podejmowanie kompleksowych działań aktywizacyjnych, uwzględniających indywidualne potrzeby i potencjał osób dotkniętych tym problemem.

Kolejna tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Korytnica oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu węgrowskiego. Na przestrzeni analizowanych lat w Gminie zauważalne są wahania liczby osób długotrwale bezrobotnych od 38 w roku bazowym, przez 29 w 2024 roku, do 35 w 2025 roku. Zmienne tendencje widoczne są również w przypadku udziału osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy zarejestrowanych w PUP, a najwyższą wartość odnotowano w 2023 roku (50,0%). W przypadku powiatu węgrowskiego dostrzegalne są tendencje wzrostowe w przypadku liczby osób długotrwale bezrobotnych: w roku bazowym było to 524 mieszkańców Powiatu, w 2024 roku – 525, natomiast w ostatnim roku sprawozdawczym – 541 osób. Ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP ulegał natomiast wahaniom, a najwyższą wartość odnotowano w 2024 roku (48,2%). Szczegółowe dane widoczne są w kolejnej tabeli.

Tabela 11. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Korytnica oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu węgrowskiego na przestrzeni lat 2023-2025

wyszczególnienie		2023	2024	2025
Gmina	liczba osób	38	29	35
	udział (%)	50,0	35,8	41,2
Powiat	liczba osób	524	525	541
	udział (%)	46,5	48,2	45,6

Źródło: GUS BDL

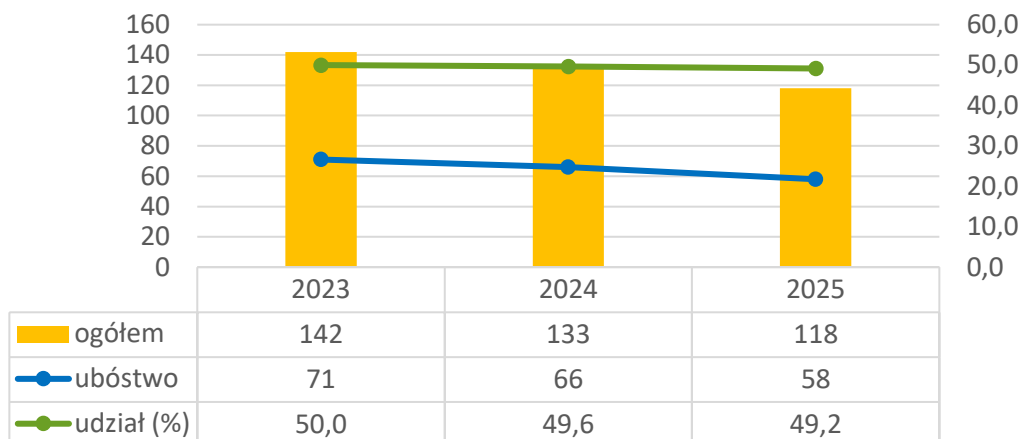
Gmina Korytnica prowadzi ścisłą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Węgrowie w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia. PUP oferuje m.in. aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, do których należą m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej i inne.

W dalszej części przedstawiono charakterystykę ubóstwa na terenie gminy Korytnica. Zjawisko to stanowi jedno z istotnych wyzwań polityki społecznej, wpływając na warunki życia mieszkańców oraz ich możliwości rozwoju. Często wiąże się również z innymi trudnościami, takimi jak bezrobocie, bezdomność czy wykluczenie społeczne, dlatego wymaga wielowymiarowego wsparcia.

Na przestrzeni lat liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu ubóstwa uległa spadkowi: w 2023 roku było to 71 rodzin, w roku kolejnym – 66, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie było to 58 rodziny z terenu gminy Korytnica. W przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej dostrzegalny jest spadek o 0,8%. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2023-2025 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok

Liczba osób otrzymujących zasiłek stały na przestrzeni analizowanych lat uległa niewielkiemu spadkowi: w 2023 roku z tego typu wsparcia korzystały 44 osoby, w 2024 roku – 41, z kolei w 2025 roku było to 39 mieszkańców Gminy, a najwyższą kwotę przeznaczoną na ten rodzaj zasiłku odnotowano w ostatnim roku sprawozdawczym (432 403 zł). W przypadku zasiłków okresowych, liczba osób korzystających z tego typu wsparcia uległa niewielkim wahaniom: w 2023 i w 2025 roku było to po 18 mieszkańców Gminy, z kolei w 2024 roku – 17 osób. Biorąc pod uwagę kwotę świadczeń, również ulegała ona wahaniom, przyjmując najwyższą wartość w 2025 roku (49 557 zł). Podobne tendencje dostrzegalne są w przypadku zasiłku celowego, a najwyższą wartość odnotowano w roku bazowym (77 osób). Analogicznie sytuacja przedstawia się w przypadku kwoty omawianych świadczeń. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2023-2025

rodzaj zasiłku	2023		2024		2025	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	44	272 223	41	363 949	39	432 403
zasiłek okresowy	18	43 368	17	39 602	18	49 557
zasiłek celowy	77	38 294	36	16 268	57	37 193

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 i 2025 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością. Na podstawie poniższych danych można zauważyć, iż w roku bazowym 30 mieszkańców Gminy otrzymywało świadczenia pieniężne, w roku kolejnym liczba ta spadła do 25, natomiast w ostatnim roku sprawozdawczym wzrosła do 31 osób. W przypadku świadczeń niepieniężnych dostrzegalne są tendencje spadkowe: w 2023 roku było to 100 osób, w 2024 roku – 94, natomiast w 2025 roku – 87, z czego wszystkie przeznaczone były dla dzieci.

Tabela 13. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
świadczenie pieniężne	30	25	31
świadczenie niepieniężne:	100	94	87
w tym dzieci	100	94	87

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 i 2025 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W latach 2023-2024 z pomocy społecznej z powodu bezdomności nie korzystał żaden mieszkaniec Gminy, z kolei w 2025 roku była to 1 osoba¹⁰.

GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE I WYZWANIA ROZWOJOWE

Utrzymujące się wyzwania na lokalnym rynku pracy	Bezrobocie stanowi istotny problem społeczny, szczególnie w kontekście rosnącej liczby osób zarejestrowanych w PUP.
Ograniczony potencjał lokalnej gospodarki	Mimo systematycznego wzrostu liczby podmiotów gospodarczych, wskaźnik przedsiębiorczości w Gminie pozostaje niższy niż w Województwie i kraju, a struktura działalności opiera się głównie na mikroprzedsiębiorstwach.
Utrzymujące się potrzeby w zakresie wsparcia socjalnego	Korzystanie z zasiłków oraz programów żywnościowych wskazuje, że część mieszkańców nadal wymaga pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

¹⁰ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok

**Wysoki potencjał sektora
społecznego i ekonomii
społecznej**

Funkcjonowanie fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych stanowi istotny zasób wspierający realizację usług społecznych i aktywizację mieszkańców na poziomie lokalnym.

Zdrowie psychiczne

Niniejszy rozdział ma na celu przedstawienie głównych zagadnień związanych ze zdrowiem psychicznym mieszkańców, stanowiących istotne tło dla dalszych analiz oraz formułowania celów i kierunków działań w ramach Strategii.

W szczególności koncentruje się on na kondycji psychicznej mieszkańców, czynnikach wpływających na dobrostan psychiczny oraz potrzebie zapewnienia odpowiedniego wsparcia w tym obszarze. Zdrowie psychiczne stanowi ważny element funkcjonowania społecznego, oddziałując na codzienne życie mieszkańców, ich relacje, aktywność oraz możliwości uczestnictwa w życiu społecznym. Uwzględnienie tej perspektywy pozwala na lepsze rozpoznanie lokalnych potrzeb i trafniejsze ukierunkowanie planowanych działań.

Jedną z form wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego są **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych i dzieci, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne), osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. W latach 2023-2024 z tego typu usług skorzystał 1 mieszkaniec Gminy, natomiast w ostatnim roku sprawozdawczym były to 2 osoby¹¹.

---

¹¹ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE I WYZWANIA ROZWOJOWE

Potrzeba monitorowania i rozwoju wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego	Korzystanie ze specjalistycznych usług opiekuńczych przez osoby z zaburzeniami psychicznymi wskazuje na konieczność stałego monitorowania potrzeb oraz zapewnienia dostępności pomocy środowiskowej, opiekuńczej i terapeutycznej.
Wzmacnianie lokalnego systemu ochrony zdrowia psychicznego	Istotnym wyzwaniem pozostaje rozwijanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i pomocowych w zakresie zdrowia psychicznego, a także zwiększanie dostępności placówek oraz specjalistycznych form wsparcia dla mieszkańców.

Wsparcie społeczne dla osób starszych i z niepełnosprawnościami

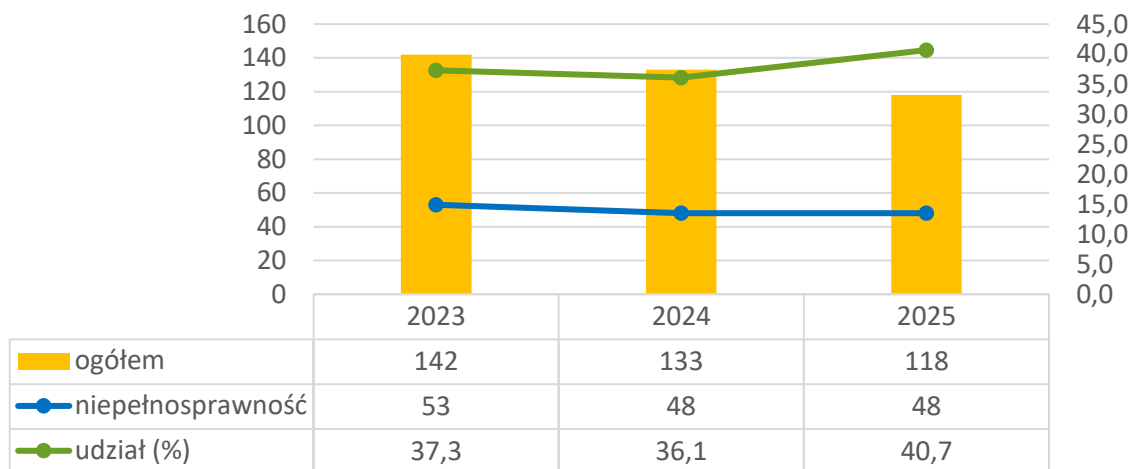
Niniejszy rozdział ma na celu przedstawienie sytuacji seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, jako grup wymagających szczególnego wsparcia w społeczności lokalnej. Analiza koncentruje się na uwarunkowaniach społecznych i instytucjonalnych, które wpływają na jakość życia tych osób oraz dostęp do opieki i wsparcia.

Zrozumienie potrzeb tych grup pozwala lepiej projektować politykę społeczną, działania na rzecz integracji, poprawy jakości życia oraz zapewnienia bezpieczeństwa i aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności. Uwzględnienie seniorów i osób z niepełnosprawnościami w diagnozie lokalnej pozwala wskazać obszary wymagające szczególnej interwencji i inwestycji.

W 2025 roku ze wsparcia GOPS w Korytnicy z powodu niepełnosprawności korzystało 48 rodzin, co stanowiło 40,7% wszystkich rodzin objętych wsparciem Ośrodka. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni lat 2023-2025 liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności ulegała niewielkiemu spadkowi. W przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOPS, również wykazywał on zmienne tendencje, a najwyższą wartość odnotowano w ostatnim roku sprawozdawczym (40,7%). Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 17. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2023-2025 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2023-2025. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń ulegała wahaniom od 423 w roku bazowym, przez 420 w roku kolejnym, do 476 w 2025 roku. Analogiczne tendencje dostrzegalne są w przypadku kwoty świadczeń. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba świadczeń	423	420	476
kwota świadczeń (zł)	91 300,00	90 653,00	102 740,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

W latach 2023-2025 liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności ulegały wahaniom od 576 w roku bazowym, przez 596 w 2024 roku, do 578 w ostatnim roku sprawozdawczym. Podobne tendencje dostrzegalne są w przypadku kwoty świadczeń. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba świadczeń	576	596	578
kwota świadczeń (zł)	124 324,00	128 641,00	124 756,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

W 2025 roku przyznano 390 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, a kwota świadczeń kształtowała się na poziomie 84 178,00 zł. Względem roku bazowego liczba świadczeń spadła o 33. Tendencje spadkowe widoczne są również w przypadku kwoty świadczeń, kształtujące się na poziomie 7,8%. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 16. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba świadczeń	423	412	390
kwota świadczeń (zł)	91 300,00	88 926,00	84 178,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez ośrodki pomocy społecznej jest również świadczenie **usług opiekuńczych** osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W 2023 roku z tej formy pomocy skorzystała 1 osoba, w latach 2024-2025 było to po 3 mieszkańców Gminy¹².

Dla osób wymagających szczególnego wsparcia świadczone są **specjalistyczne usługi opiekuńcze**, które są dostosowane do potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i są realizowane przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. W omawianych latach ze specjalistycznych usług opiekuńczych nie skorzystał żaden mieszkaniec Gminy¹³.

¹² Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 r.

¹³ tamże

Opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami zamieszkujący gminę Korytnica mogli natomiast skorzystać z programu **„Opieka wytchnieniowa”**, finansowanego z Funduszu Solidarnościowego. Program miał za zadanie odciążenie poprzez wsparcie w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki tej formie wsparcia osoby zaangażowane w sprawowanie opieki pozyskiwały czas, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację oraz załatwienie niezbędnych spraw. W 2025 roku z tej formy pomocy skorzystało 5 osób, z kolei w latach 2023-2024 roku było to po 2 mieszkańców Gminy¹⁴.

Ponadto Gmina realizuje Program **„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”**, stanowiący istotny element lokalnej polityki społecznej, ukierunkowanej na wyrównywanie szans oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami. Jego istotą jest zapewnienie wsparcia dostosowanego do indywidualnych potrzeb, które umożliwia bardziej samodzielne funkcjonowanie w środowisku zamieszkania, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym oraz pełniejsze korzystanie z usług publicznych. W latach 2023-2024 GOPS w Korytnicy zatrudniał corocznie 3 asystentów, z usług których skorzystało 3 beneficjentów (1 osoba dorosła ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 2 dzieci w wieku do 16 roku życia z niepełnosprawnością), z kolei w 2025 roku było to 5 asystentów i 5 mieszkańców Gminy, korzystających z ich wsparcia (3 osoby dorosłe ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 2 dzieci w wieku do 16 roku życia z niepełnosprawnością)¹⁵.

W dalszej części przedstawiono ogólną charakterystykę sytuacji seniorów w gminie Korytnica. Starzenie się społeczeństwa jest istotnym wyzwaniem dla polityki społecznej, wpływającym na strukturę demograficzną oraz potrzebę rozwoju usług społecznych i zdrowotnych.

W 2025 roku z pomocy społecznej korzystało 27 osób w wieku poprodukcyjnym, z czego 10 stanowiły kobiety, a 17 – mężczyźni. Na przestrzeni lat 2023-2025 liczba beneficjentów pomocy społecznej będących w wieku poprodukcyjnym ulegała wahaniom, a liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej znacznie przewyższała liczbę kobiet. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

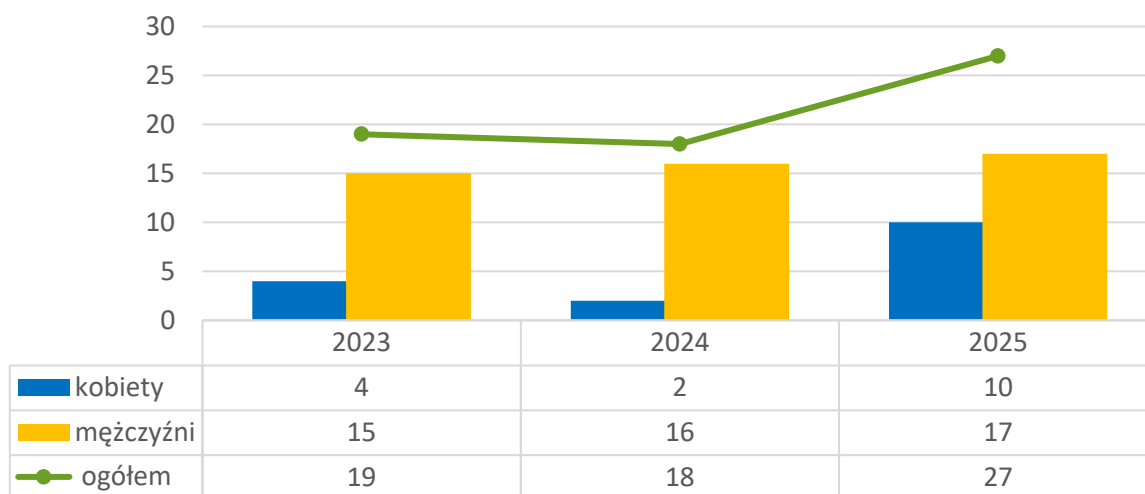
---

¹⁴ Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy za rok 2023, 2024 i 2025

¹⁵ tamże

Wykres 18. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2023-2025

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do zasiłku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W latach 2023-2024 z tej formy pomocy nie korzystał żaden mieszkaniec Gminy, z kolei w 2025 roku było to 8 osób¹⁶.

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonek, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina. W latach 2023-2025 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS odpłatność ponosiła Gmina, uległa stopniowemu wzrostowi: w roku bazowym było to 15 osób, w 2024 roku – 16, natomiast w ostatnim roku sprawozdawczym było to 17 mieszkańców Gminy. Tendencje wzrostowe widoczne są w przypadku przeznaczanej na ten cel kwoty. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

¹⁶ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

Tabela 17. Odpłatność Gminy za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba osób przebywających w DPS	15	16	17
kwota świadczeń (w zł)	601 174	737 213	850 669

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 i 2025 rok

Kluczową rolę w aktywizacji społecznej i integracji osób starszych odgrywa **Klub Seniora w Korytnicy**. Oferuje on szeroką gamę działań sprzyjających integracji społecznej, aktywizacji i poprawie jakości życia osób starszych poprzez m.in. zajęcia rekreacyjne i integracyjne, zwiększanie aktywności społecznej i kulturalnej osób starszych, działania prozdrowotne i edukacyjne czy też zajęcia ruchowe wspierające sprawność fizyczną.

GLÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE I WYZWANIA ROZWOJOWE

Rosnące potrzeby opiekuńcze osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	W Gminie świadczone są usługi opiekuńcze, jednak skala korzystania ze wsparcia z powodu niepełnosprawności oraz liczba seniorów objętych pomocą wskazują na potrzebę dalszego rozwijania tej oferty.
Potrzeba wzmacniania wsparcia środowiskowego	Rosnąca liczba osób przebywających w DPS oraz koszty odpłatności za ich pobyt pokazują, że istotne jest rozwijanie usług świadczonych w miejscu zamieszkania, w tym usług asystenckich, opiekuńczych i wytchnieniowych.
Rozwój działań aktywizujących i zwiększających bezpieczeństwo seniorów	Na terenie Gminy funkcjonuje Klub Seniora, tworząc istotne zaplecze dla wsparcia i aktywizacji osób starszych. Jednocześnie zasoby te wymagają dalszego wzmacniania i dostosowywania do rosnących potrzeb starzejącego się społeczeństwa.
Wspieranie samodzielności osób z niepełnosprawnościami	Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” oraz „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” wskazują na potrzebę rozwijania działań umożliwiających mieszkańcom bardziej niezależne funkcjonowanie i aktywny udział w życiu lokalnym.

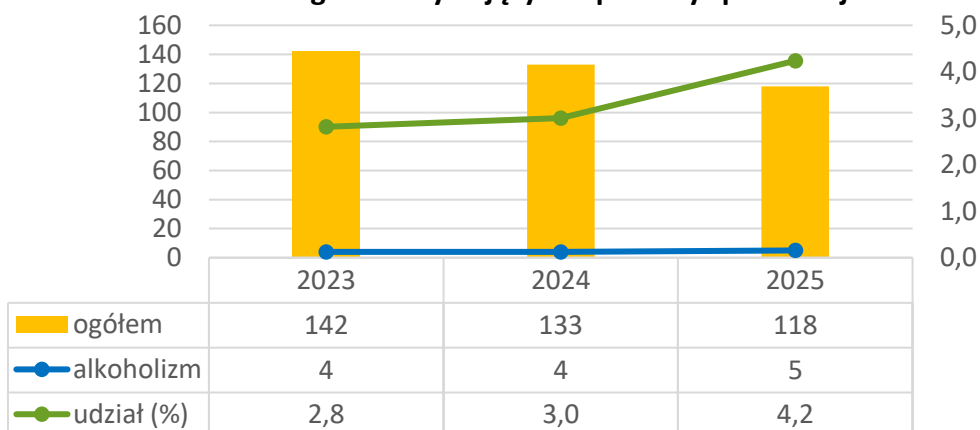
Profilaktyka i wsparcie w obszarze uzależnień

Niniejszy rozdział koncentruje się na problematyce uzależnień w społeczności lokalnej, podkreślając ich znaczenie jako istotnego czynnika wpływającego na zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia mieszkańców.

Analiza obejmuje zarówno uwarunkowania społeczne, środowiskowe, jak i instytucjonalne, które determinują skalę zjawiska oraz możliwości jego przeciwdziałania. Zrozumienie mechanizmów powstawania i utrwalania uzależnień pozwala lepiej planować działania prewencyjne, wsparcie specjalistyczne oraz programy profilaktyczne, a także wskazywać obszary wymagające szczególnej interwencji w polityce społecznej.

Na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu alkoholizmu uległa niewielkiemu wzrostowi: w latach 2023-2024 były to po 4 rodziny, z kolei w ostatnim roku sprawozdawczym – 5. Podobne tendencje widoczne są również w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOPS: w 2023 było to 2,8%, w 2024 roku – 3,0%, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie – 4,2%. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 19. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2023-2025 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok

Działaniami określonymi w ustawie z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. W 2025 roku GKRPA liczyła 6 członków.

W analizowanym czasie liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy uległa niewielkiemu spadkowi z 12 osób w 2023 roku do 8 w ostatnim roku sprawozdawczym. Tendencje wzrostowe dostrzegalne są w przypadku liczby przeprowadzonych rozmów z członkami rodzin osób uzależnionych – w roku bazowym było to 10 mieszkańców Gminy, natomiast zarówno w 2024 roku, jak i w 2025 roku przeprowadzono rozmowy z 20 członkami rodzin osób z problemem alkoholowym. W omawianym okresie odnotowano również wahania liczby przypadków skierowania do sądu wniosku o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (najwięcej w 2024 roku – 9). Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 18. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	12	10	8
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	10	20	20
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	7	9	4

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok

W omawianym okresie na terenie gminy Korytnica funkcjonował Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, finansowany ze środków pochodzących z koncesji przyznawanych na sprzedaż napojów alkoholowych (tzw. korkowe). Jego podstawową funkcją jest udzielanie konsultacji i poradnictwa dla osób zmagających się z problemem uzależnień, informowanie o szkodliwości substancji psychoaktywnych, możliwych sposobach leczenia, motywowanie do podjęcia terapii, a także pomoc osobom uwikłanym w problem przemocy domowej.

W 2025 roku w PIK udzielono porad 18 osobom z problemem alkoholowym, 2 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym, 2 mieszkańcom Gminy wykazującym zachowania przemocowe oraz 6 osobom doświadczającym przemocy domowej. Na przestrzeni analizowanych lat największą grupę korzystającą z poradnictwa PIK stanowiły osoby z problemem alkoholowym, których liczba w omawianym okresie ulegała wahaniom: zarówno w roku bazowym, jak i w ostatnim roku sprawozdawczym było to 18 osób, z kolei w 2024 roku – 8. W przypadku dorosłych członków rodzin osób

z problemem alkoholowym również dostrzegalne są wahania: od 6 osób w roku bazowym do 2 w ostatnim roku sprawozdawczym, z kolei w 2024 roku żaden z mieszkańców Gminy nie korzystał z pomocy PIK. Liczba osób doznających przemocy domowej była stała – corocznie odnotowano 6 mieszkańców Gminy korzystających ze wsparcia Punktu. W omawianym okresie liczba beneficjentów PIK stosujących przemoc domową spadła z 8 osób w roku bazowym do 2 w latach 2024-2025.

Tabela 19. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2023-2025

lp.	wyszczególnienie	2023	2024	2025
1.	osoby z problemem alkoholowym	18	8	18
2.	dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	6	0	2
3.	osoby doznające przemocy domowej	6	6	6
4.	osoby stosujące przemoc domową	8	2	2
5.	osoby z problemem narkotykowym	0	0	0
6.	dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok

Na terenie gminy Korytnica w analizowanym okresie nie funkcjonowały żadne zorganizowane formy wsparcia skierowane do osób z problemem alkoholowym oraz ich rodzin.

Mieszkańcy mogą korzystać z różnych form pomocy specjalistycznej, w szczególności z usług Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu w Węgrowie, Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Węgrowie oraz spotkań grup wsparcia. W omawianych latach Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dofinansowywała działalność Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu w Węgrowie w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz udzielania specjalistycznego wsparcia rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym i przemocą. Z usług Poradni skorzystało 20 osób uzależnionych i 5 współuzależnionych z terenu gminy Korytnica, dla których zrealizowano ponad 273 godziny terapii indywidualnej i grupowej oraz konsultacji lekarskich¹⁷.

¹⁷ Sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Korytnicy za rok 2025

GKRPA zajmuje się także **profilaktyką zachowań ryzykownych**. Jedynie w 2024 roku realizowano programy profilaktyczne rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE oraz IPiN – był to *Program Unplugged*, w którym udział wzięło 9 uczniów, 13 nauczycieli/wychowawców oraz 20 rodziców.

W 2023 roku prowadzono **inne programy profilaktyczne**, finansowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, skierowane do dzieci i młodzieży. Były to warsztaty profilaktyczne z dietetykiem, połączone z zagadnieniami uzależnień behawioralnych dla dzieci i młodzieży, promujące zdrowy styl życia, w których udział wzięło 60 uczniów, 15 nauczycieli/wychowawców oraz 25 rodziców. W latach 2024-2025 nie prowadzono tego typu działań.

Poniższa tabela wskazuje na zmienną liczbę uczestników działań profilaktycznych niebędących ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi realizowanych na terenie gminy Korytnica w latach 2023-2025. Łączna liczba uczestników wzrosła z 318 osób w 2023 roku do 1 210 osób w ostatnim roku sprawozdawczym. Największym zainteresowaniem w analizowanym okresie cieszyły się spektakle, w których uczestniczyło 100 osób w 2023 roku oraz po 562 osoby w latach 2024-2025. W ostatnim roku poddanym analizie oferta działań została rozszerzona, co przełożyło się na wyraźny wzrost liczby uczestników. Oprócz spektakli (562 osoby) zorganizowano festyny i inne imprezy plenerowe, które objęły 400 osób, jednorazowe prelekcje i pogadanki dla 126 uczestników, imprezy sportowe dla 98 osób oraz konkursy, w których udział wzięły 24 osoby. Dane wskazują na znaczące zwiększenie skali działań profilaktycznych oraz większe zróżnicowanie stosowanych form oddziaływań w 2025 roku.

Tabela 20. Liczba uczestników działań nie będących ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi przeprowadzonych na terenie gminy Korytnica w latach 2023-2025

forma działań	2023	2024	2025
jednorazowe prelekcje, pogadanki	109	0	126
spektakle	100	562	562
festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi)	0	0	400
imprezy sportowe (turnieje, wyścigi, olimpiady itp. z wyjątkiem pozalekcyjnych zajęć sportowych)	48	36	98
konkursy (plastyczne, literackie, muzyczne itp.)	61	0	24

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok

Elementem działań profilaktycznych były również pozalekcyjne zajęcia sportowe, organizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, w których w 2023 roku udział wzięło 45 osób.

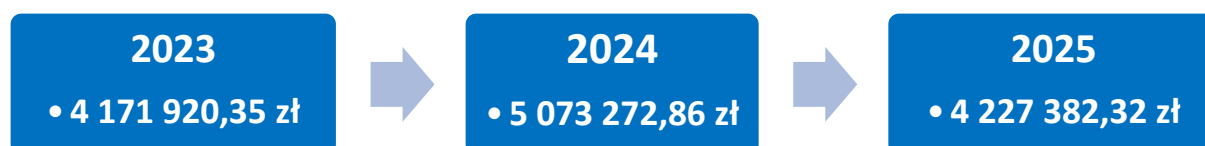
W 2025 roku członkowie GKRPA przeprowadzili kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Korytnica. W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

W ramach działalności profilaktycznej GKRPA rozpatrzyła 5 wniosków o dofinansowanie działań profilaktycznych oraz kontynuowała realizację przedsięwzięcia „Fonoholizm – czy to boli?”. Dofinansowano również m.in. turniej sportowy z elementami profilaktyki uzależnień, profilaktyczne wydarzenia mikołajkowe dla uczniów szkół podstawowych, działania psychoedukacyjne promujące zdrowy styl życia i bezpieczne formy spędzania czasu wolnego, warsztaty profilaktyczne z okazji Dnia Dziecka oraz przedsięwzięcia realizowane w ramach Rodzinnego Jarmarku Bożonarodzeniowego. Łącznie działaniami profilaktycznymi objęto kilkuset mieszkańców Gminy, w tym głównie dzieci i młodzież¹⁸.

W ramach specjalistycznego poradnictwa zatrudniono terapeutę rodzin, który udzielał wsparcia rodzinom zmagającym się z problemami alkoholowymi i przemocą domową. Pomocą objęto 12 rodzin, w tym 9 osób korzystających z regularnego wsparcia.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Korytnica. W roku 2025 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 4 227 382,32 zł, w tym 2 041 621,47 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 147 512,03 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 2 038 248,82 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Wartość ta jest nieco wyższa niż w 2023 roku (o 1,3%), a zarazem niższa niż w 2024 roku (o 16,7%).

Rysunek 6. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Korytnica alkoholu w latach 2023-2025

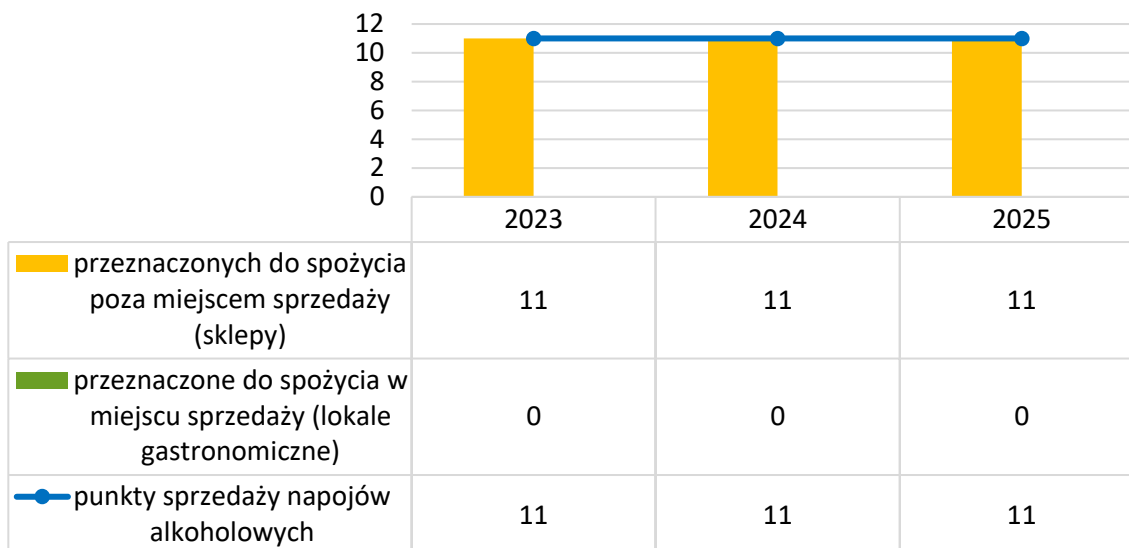
Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok

¹⁸ Sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Korytnicy za rok 2025

W omawianym okresie liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych utrzymywała się na stałym poziomie – na terenie Gminy działalność prowadziło 11 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

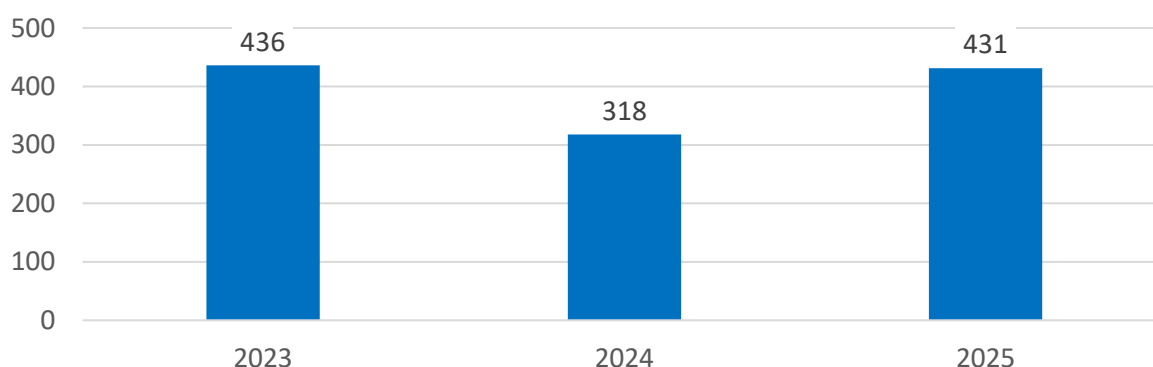
Wykres 20. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Korytnica na przestrzeni lat 2023-2025

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Korytnica. W 2023 roku było to 436 osób, w 2024 roku – 318, a w ostatnim roku sprawozdawczym było to 431 osób.

Wykres 21. Liczba dorosłych mieszkańców gminy Korytnica przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2023-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2023, 2024 i 2025

GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE I WYZWANIA ROZWOJOWE

Niska skala występowania zidentyfikowanych problemów uzależnień	Stosunkowo niska liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu może wskazywać na niską skalę zjawiska, ale także na jego ukryty charakter oraz ograniczone zgłaszanie problemów.
Ograniczona dostępność form wsparcia dla osób z problemem alkoholowym	Brak funkcjonujących na terenie Gminy samopomocowych grup wsparcia dla osób z problemem alkoholowym wskazuje na lukę w lokalnym systemie pomocy. Ogranicza to możliwości uzyskania wsparcia przez osoby uzależnione oraz ich rodziny, dlatego zasadne jest podejmowanie działań zmierzających do rozwoju i zwiększenia dostępności tego typu form pomocy.
Realizacja działań profilaktycznych	Wzrost liczby uczestników działań profilaktycznych świadczy o skuteczności podejmowanych działań, ich adekwatności oraz pozytywnym odbiorze wśród uczestników i jednocześnie potwierdza zasadność ich dalszego rozwijania, wzmacniania i kontynuacji w celu utrzymania oraz dalszego zwiększania zaangażowania.
Potrzeba wzmacniania systemu wsparcia i interwencji	Działalność GKRPA oraz Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego stanowi istotny element systemu wsparcia, jednak obserwowany wzrost liczby osób wymagających poradnictwa wskazuje na konieczność dalszego rozwijania działań pomocowych i motywujących do leczenia.
Ograniczanie dostępności alkoholu jako element polityki lokalnej	Pomimo utrzymującej się na względnie stałym poziomie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy, zasadne jest dalsze monitorowanie dostępności alkoholu oraz jej potencjalnego wpływu na skalę problemów związanych z jego spożywaniem. Regularna analiza tego obszaru powinna stanowić istotny element lokalnej polityki profilaktycznej i działań na rzecz ograniczania negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu.

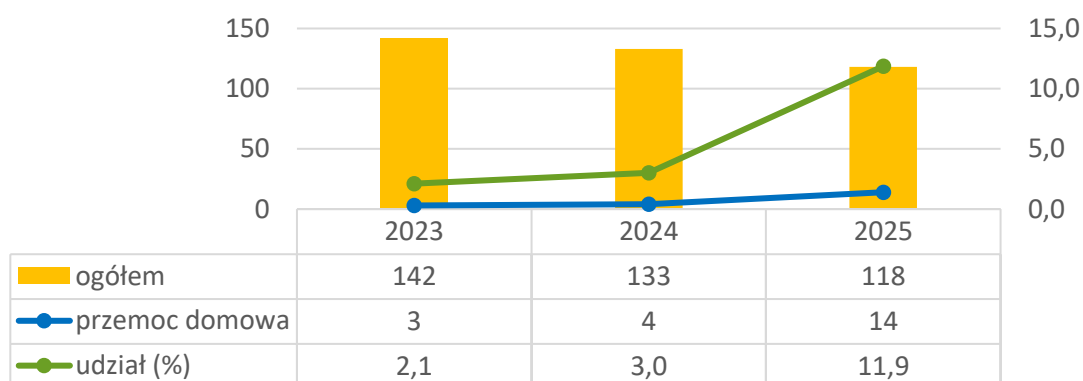
Przeciwdziałanie przemocy domowej

Niniejszy rozdział koncentruje się na problematyce przemocy w społeczności lokalnej, podkreślając jej znaczenie jako czynnika wpływającego na bezpieczeństwo, zdrowie i jakość życia mieszkańców.

Zrozumienie mechanizmów powstawania przemocy umożliwia planowanie skutecznych działań prewencyjnych, wsparcia dla osób dotkniętych przemocą oraz tworzenie polityki społecznej, która minimalizuje ryzyko występowania przemocy w lokalnej społeczności. Przemoc to intencjonalne i celowe działanie człowieka mające na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby. Pod pojęciem przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej należy rozumieć: „jedorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej (...)”.

Na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu przemocy uległa wzrostowi: w roku bazowym były to 3 rodziny, w 2024 roku – 4, z kolei w ostatnim roku sprawozdawczym – 14. Podobne tendencje widoczne są również w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOPS: w 2023 było to 2,1%, w 2024 roku – 3,0%, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie – 11,9%. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 22. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu przemocy domowej w latach 2023-2025 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy istnieje potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Korytnica zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, którego celem funkcjonowania jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe.

Kolejną analizowaną kwestią są dostępne dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. W 2023 roku odbyły się 4 spotkania ZI, w 2024 roku – 6, z kolei w 2025 roku było to 8 spotkań. Wahania widoczne są w zakresie liczby posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych: w 2023 roku było ich 62, w 2024 roku – 54, a w 2025 roku odnotowano 58 spotkań.

Tabela 21. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	6	8
liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych	62	54	58

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korytnica za rok 2023, 2024 i 2025

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na przestrzeni lat 2023-2025 dostrzec można wahania liczby wszczętych procedur NK: od 16 w roku bazowym, przez 10 w 2024 roku, do 15 w ostatnim roku sprawozdawczym. Podobne tendencje zauważalne są w przypadku kontynuowanych procedur NK: zarówno w 2023 roku, jak i w 2025 roku odnotowano 6 takich przypadków, natomiast w 2024 roku – 10. Zaobserwowana tendencja podkreśla potrzebę podejmowania działań interwencyjnych i systematycznego monitorowania problemu przemocy domowej na terenie Gminy.

Tabela 22. Dane statystyczne dotyczące wszczętych i kontynuowanych procedur NK w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba wszczętych procedur NK	16	10	15
liczba kontynuowanych procedur NK	6	10	6

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korytnica za rok 2023, 2024 i 2025

Dane przedstawione w tabeli wskazują, że w latach 2023-2025 liczba osób objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” wykazywała zmienne tendencje. W 2023 roku sporządzono 14 formularzy NK – C dla osób doznających przemocy domowej oraz 12 formularzy NK – D dla osób stosujących przemoc. W kolejnym roku odnotowano spadek liczby sporządzonych formularzy NK – C, jak i NK – D (po 8). W ostatnim roku sprawozdawczym liczba osób objętych procedurą uległa niewielkiemu wzrostowi – sporządzono 10 formularzy NK – C oraz 10 formularzy NK – D odnoszących się do osób stosujących przemoc.

Tabela 23. Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba sporządzonych NK – C (osoby doznające przemocy domowej)	14	8	10
Liczba sporządzonych NK – D (osoby stosujące przemoc domową)	12	8	10

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korytnica za rok 2023, 2024 i 2025

W 2025 roku zakończono łącznie 12 procedur NK na skutek ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej, w roku poprzednim odnotowano ich 14, z kolei w roku bazowym zakończono 11 procedur „Niebieskie Karty”.

Tabela 24. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba zakończonych procedur NK z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej	11	14	12

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korytnica za rok 2023, 2024 i 2025

W omawianym okresie mieszkańcy Gminy mogli korzystać ze wsparcia pedagoga – specjalisty terapii rodzin, pełniącego dyżury w Urzędzie Gminy. W 2025 roku pomocą objęto 12 rodzin, w 2024 roku – 9 rodzin, a z indywidualnego wsparcia skorzystało 16 osób, z kolei w 2023 roku pomocy udzielono 14 rodzinom¹⁹.

Systematyczne podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej stanowi istotny element skutecznej realizacji zadań w tym obszarze. Udział w szkoleniach umożliwia aktualizację wiedzy, doskonalenie umiejętności praktycznych oraz zapoznawanie się ze zmianami w przepisach prawa i procedurach postępowania. W 2024 roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno-pomocowych oraz przedstawiciele instytucji realizujących zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej uczestniczyli w 5 szkoleniach z tego zakresu, a łączna liczba uczestników szkoleń wyniosła 16 osób. W 2025 roku przedstawiciele wskazanych podmiotów uczestniczyli w 6 szkoleniach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, co świadczy o kontynuowaniu działań ukierunkowanych na rozwój kompetencji zawodowych oraz wzmacnianie jakości lokalnego systemu wsparcia osób doświadczających przemocy²⁰.

W 2025 roku na terenie gminy Korytnica realizowano szereg działań informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Pracownicy GOPS opracowali i rozpowszechniali wykaz instytucji pomocowych oraz materiały informacyjne dotyczące możliwości uzyskania wsparcia prawnego, psychologicznego i interwencyjnego. Łącznie rozpowszechniono 80 ulotek i materiałów profilaktycznych. Informacje były dostępne w instytucjach publicznych oraz przekazywane osobom doznającym przemocy. Działania profilaktyczne obejmowały również monitoring sytuacji

¹⁹ Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korytnica za rok 2023, 2024 i 2025

²⁰ Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korytnica za rok 2024 i 2025

rodzin prowadzony przez pracowników socjalnych i funkcjonariuszy Policji. Policja zorganizowała 3 spotkania edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz uczestniczyła w lokalnych inicjatywach społecznych poświęconych problematyce przemocy. W dodatkowej prelekcji przeprowadzonej przez funkcjonariusza Powiatowej Komendy Policji w Węgrowie udział wzięło 98 uczniów z czterech szkół podstawowych. Placówki oświatowe realizowały działania edukacyjne, profilaktyczne i diagnostyczne skierowane do uczniów, rodziców oraz kadry pedagogicznej. Programami edukacyjnymi i warsztatami objęto 253 uczniów, programami wzmacniającymi kompetencje emocjonalne 54 uczniów, a działaniami skierowanymi do uczniów i rodziców około 150 osób. Jednocześnie 30 nauczycieli i pedagogów podniosło swoje kwalifikacje w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy domowej²¹.

GLÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE I WYZWANIA ROZWOJOWE

Potrzeba budowania świadomości społecznej na temat przemocy	Istotnym wyzwaniem pozostaje wzmacnianie świadomości mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, w zakresie rozpoznawania różnych form przemocy, reagowania na sytuacje krzywdzenia oraz korzystania z dostępnych form pomocy i wsparcia.
Stabilny poziom ujawnianych przypadków przemocy domowej	Względnie stabilny poziom liczby osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” potwierdza konieczność dalszego prowadzenia działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Dane wskazują, że zjawisko to pozostaje obecne w społeczności lokalnej, a funkcjonujące instytucje skutecznie identyfikują osoby wymagające wsparcia i podejmują wobec nich odpowiednie działania.
Potrzeba dalszego rozwoju działań profilaktycznych i wsparcia	Wzrost skali problemu przemocy domowej wskazuje na konieczność kontynuacji i wzmacniania działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy oraz wsparcie osób nią dotkniętych.

²¹ tamże

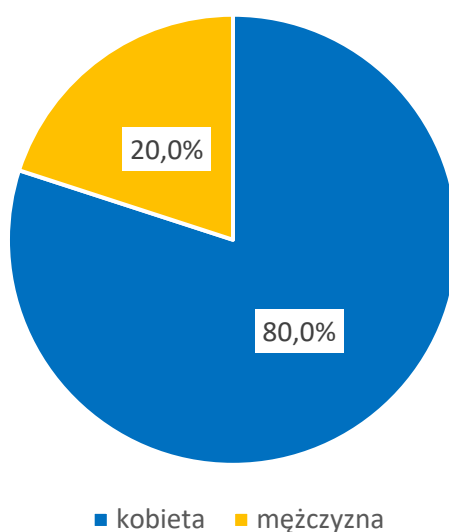
ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Korytnica, a także skala zjawiska przemocy. Dodatkowo zbadano takie kwestie jak rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne oraz sytuację osób starszych²².

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Korytnica wzięło udział 105 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu zdecydowaną przewagę miały kobiety – stanowiły one 80,0% ogółu, zaś mężczyźni – 20,0%.

Wykres 23. Płeć: N²³=105

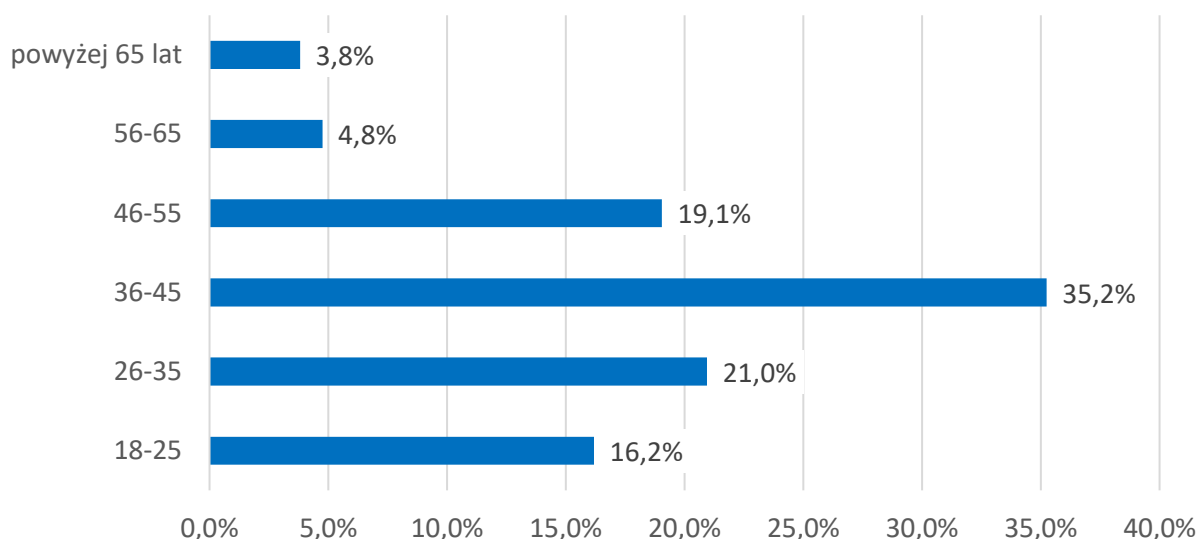
²² W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o +/- 1,0 pp. od 100%.

²³ N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie.

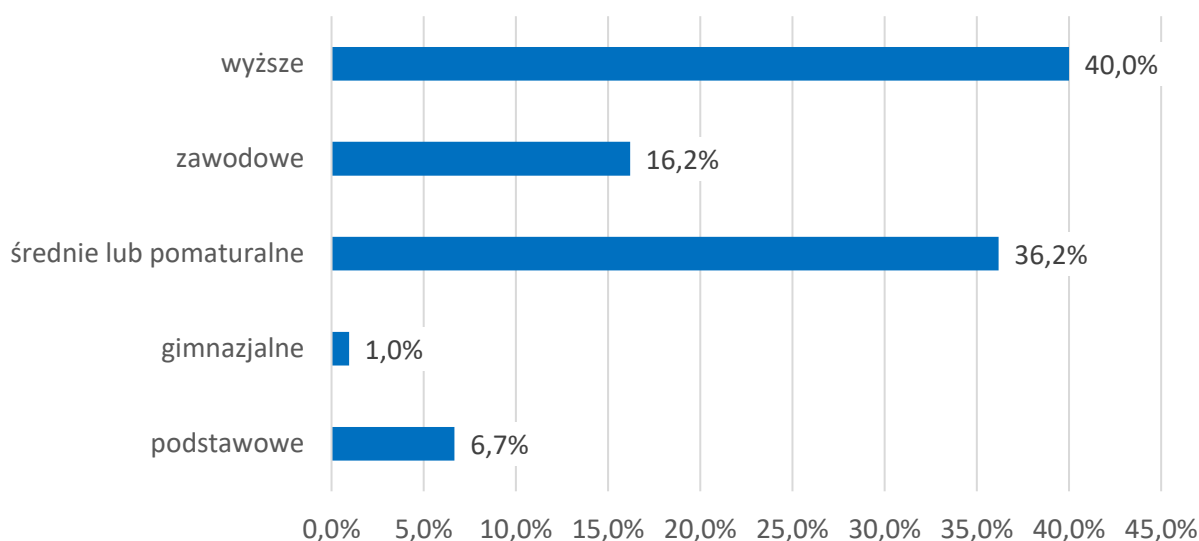
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (35,2%), 26-35 lat (21,0%) oraz 46-55 lat (19,1%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy od 18 do 25 lat (16,2%) oraz w wieku 56-65 lat (4,8%), z kolei najmniejszą grupę badawczą stanowiły osoby powyżej 65 roku życia (3,8%).

Wykres 24. Wiek: N=105

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (40,0%) oraz średnim lub pomaturalnym (36,2%), natomiast 16,2% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym. Ponadto 6,7% osób biorących udział w badaniu zakończyło edukację na poziomie podstawowym, a 1,0% – gimnazjalnym.

Wykres 25. Wykształcenie: N=105

Problemy społeczne

Respondenci w pierwszej kolejności zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze gminy Korytnica. Za najważniejsze problemy uznano: bezrobocie (39,1%), samotność/izolacja osób starszych (34,3%) oraz ubóstwo (21,9%). Co piąty badany wyróżnił uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży, w tym m.in. nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych, hazard (20,0%), po 16,2% wskazało bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród osób dorosłych, a 15,2% – niepełnosprawność. Niewiele mniej, bo 14,3% respondentów, za główny problem uznało przemoc domową, 11,4% wskazało na zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego, a 6,7% wymieniło sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież. Ponadto 5,7% wyróżniło uzależnienia behawioralne wśród dorosłych mieszkańców (np. nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych, hazard), a najmniej odpowiedzi padło na bezdomność (3,8%). Wśród respondentów 6,7% nie posiada wiedzy w tym zakresie, 1,0% nie zauważa żadnych problemów społecznych na terenie Gminy, a 4,8% wyróżniło inne problemy, wymieniając m.in. *alkoholizm* oraz *brak opieki nad osobami starszymi*.

Wykres 26. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy? N=105

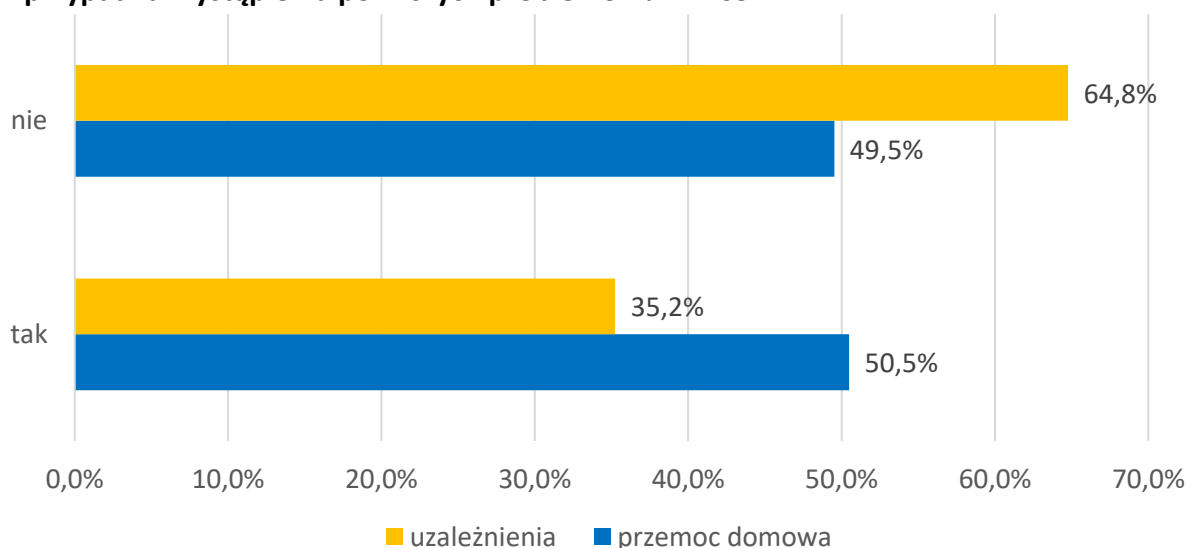
*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

System wsparcia i działania profilaktyczne

W kolejnym pytaniu sprawdzono, czy dorośli mieszkańcy wiedzą, gdzie mogą uzyskać pomoc w związku z wystąpieniem problemu uzależnień i przemocy domowej. Na podstawie zebranych danych można stwierdzić, że niewiele ponad połowa respondentów posiada wiedzę na temat dostępnych form wsparcia w sytuacjach związanych z przemocą domową (50,5%), z kolei 35,2% wie, gdzie zwrócić się o pomoc dotyczącą problemu uzależnień. Z przeprowadzonej analizy można wywnioskować, że znaczna część dorosłych mieszkańców nie posiada wiedzy na temat miejsc, w których można uzyskać pomoc w sytuacjach przemocy i uzależnień, co wskazuje na konieczność intensyfikacji działań informacyjnych skierowanych do ogółu społeczności lokalnej.

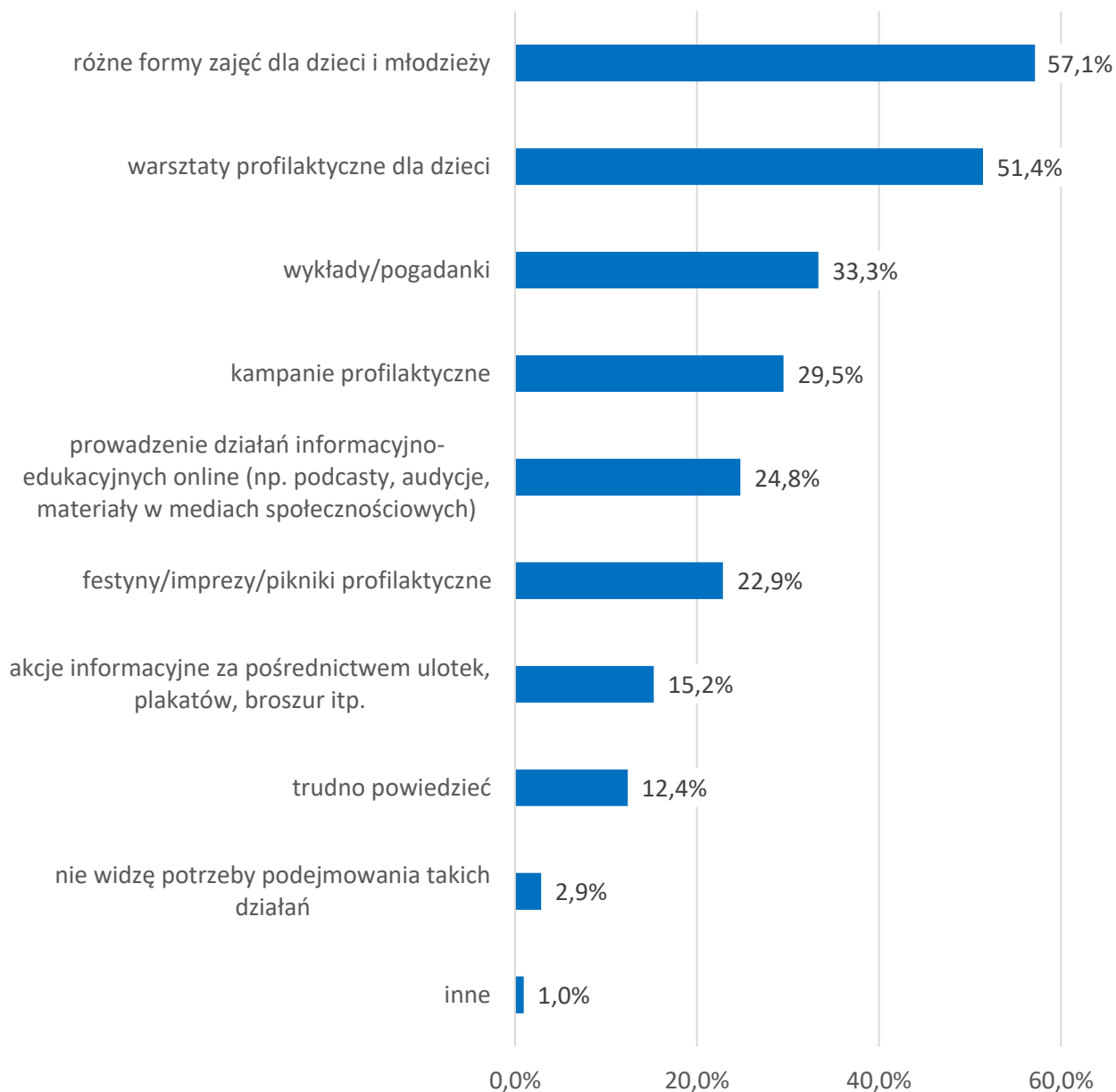
Wykres 27. Czy wie Pan/i, gdzie na terenie swojej miejscowości można uzyskać pomoc w przypadku wystąpienia poniższych problemów? N=105

W kolejnym pytaniu zapytaliśmy mieszkańców, jakie ich zdaniem działania są najskuteczniejsze w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy. Największy odsetek wskazał na różne formy zajęć dla dzieci i młodzieży (57,1%), warsztaty profilaktyczne dla dzieci (51,4%), wykłady/pogadanki (33,3%) oraz kampanie profilaktyczne (29,5%). Nieco rzadziej wybierali oni odpowiedzi dotyczące prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych online (24,8%), festynów/imprez/pikników profilaktycznych (22,9%), a najrzadziej wskazywano akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów oraz broszur (15,2%). 12,4% ankietowanych miało trudności w odpowiedzi na to pytanie, a 2,9% badanych nie widzi potrzeby podejmowania tego typu inicjatyw. Ponadto 1,0% wybrało odpowiedź „inne”, nie wymieniając przy tym konkretnych działań.

Wykres 28. Jakie działania, Pana/i zdaniem, są najskuteczniejsze w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy? N=105

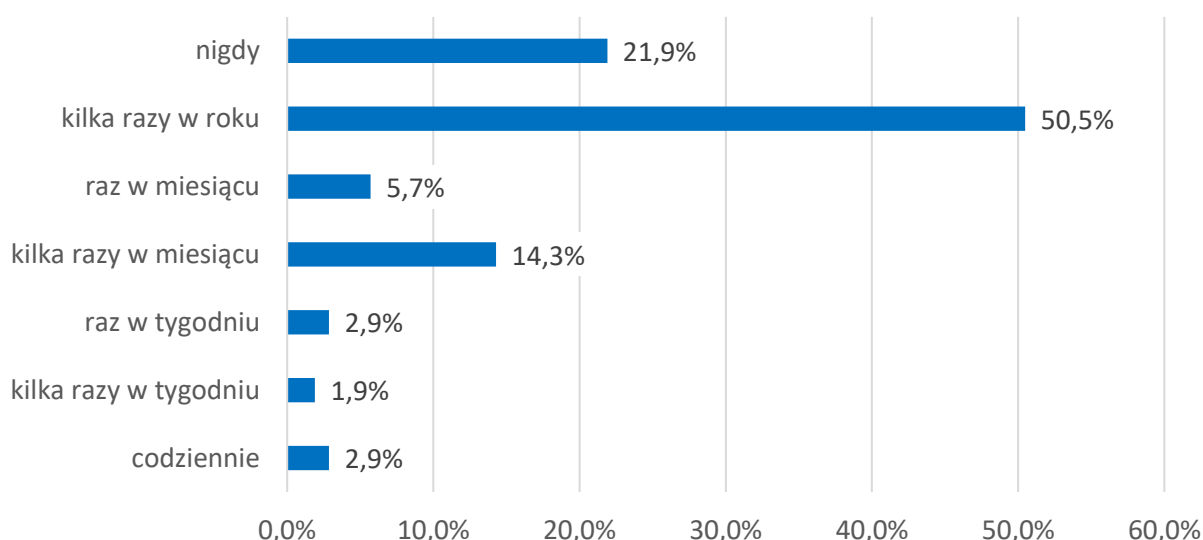
*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

Problem alkoholowy

W niniejszym bloku tematycznym dorosłych mieszkańców Gminy poproszono o określenie z jaką częstotliwością spożywają alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 21,9% ankietowanych, natomiast 50,5% badanych sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 5,7% respondentów wskazało, że takie sytuacje mają miejsce raz w miesiącu, 14,3% – kilka razy w miesiącu, a w przypadku 1,9% – kilka razy w tygodniu. Ponadto po 2,9% badanych zadeklarowało spożywanie alkoholu raz w tygodniu lub sięga po alkohol codziennie.

Wykres 29. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=105

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyło im się upić (65 osób, tj. 80,3%). 5 respondentów wskazało, że taka sytuacja wystąpiła jednokrotnie (6,2%), w przypadku 8 ankietowanych taka sytuacja miała miejsce 2-5 razy (9,9%), jedna odpowiedź padła na częstotliwość od 6 do 10 razy (1,2%), z kolei 2 uczestników badania doświadczyło takiej sytuacji w podanym okresie powyżej 10 razy (2,5%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 25. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=81

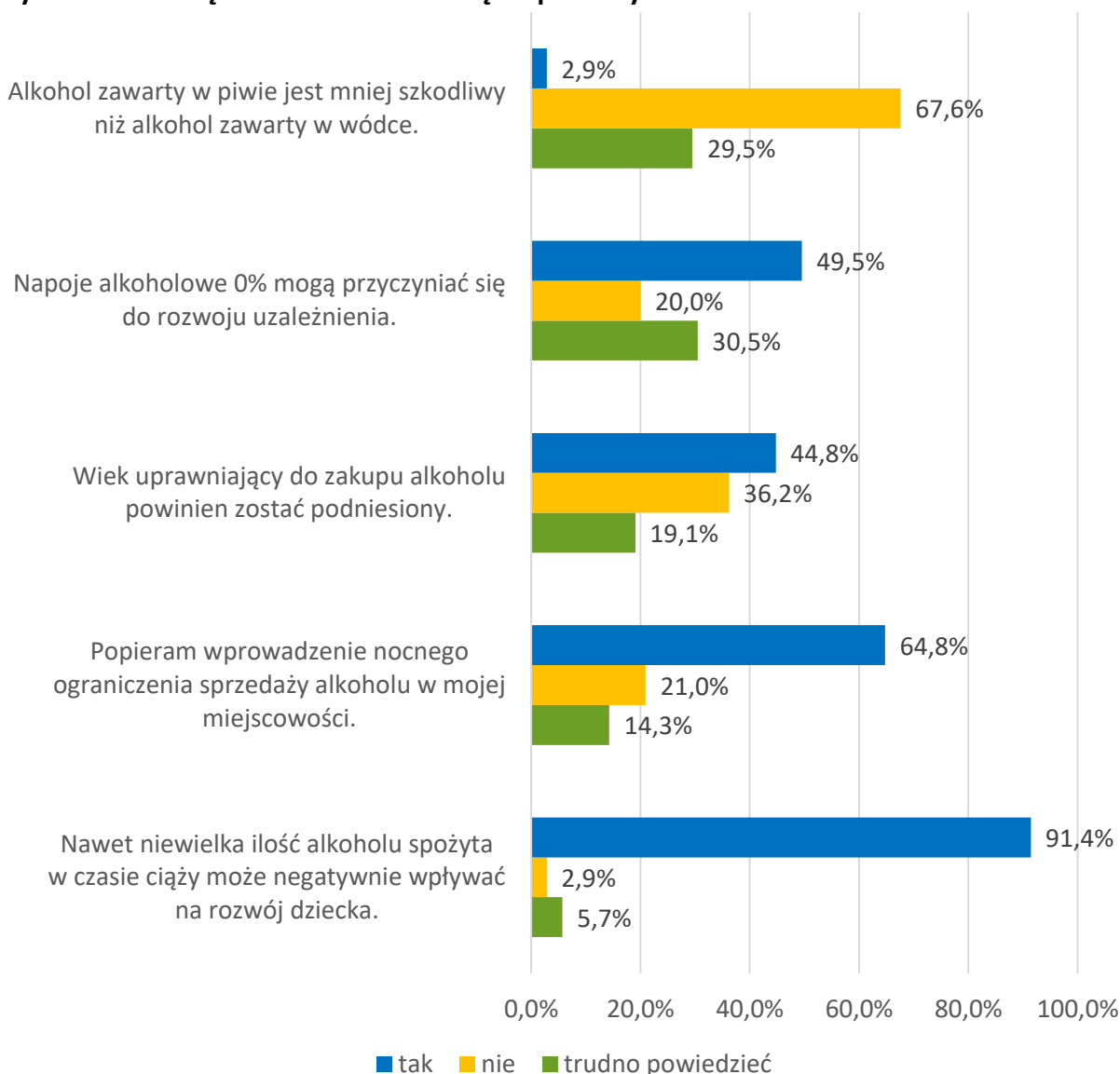
Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	6,2%	5
2-5 razy	9,9%	8
6-10 razy	1,2%	1
powyżej 10 razy	2,5%	2
ani razu	80,3%	65

Kolejne pytanie dotyczyło opinii respondentów na temat poszczególnych stwierdzeń związanych z alkoholem – jego wpływem na zdrowie, regulacjami prawnymi oraz przekonaniami społecznymi. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi:

- 91,4% respondentów zgadza się, że nawet niewielka ilość alkoholu może negatywnie wpływać na rozwój dziecka, 2,9% jest przeciwnego zdania w tym zakresie, a 5,7% ankietowanym trudno określić jednoznaczne stanowisko w tej sprawie, co wskazuje na konieczność podejmowania działań budujących świadomość społeczną w tym obszarze;
- poparcie dla nocnego ograniczenia sprzedaży alkoholu wyraziło 64,8% badanych, co piąty respondent jest temu przeciwny (21,0%), z kolei 14,3% nie wyraziło jednoznacznej opinii;
- 44,8% uczestników badania popiera podniesienie wieku uprawniającego do zakupu alkoholu, 36,2% jest odmiennego zdania, a 19,1% miało trudności w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie;
- blisko połowa badanych uważa, że spożywanie napojów alkoholowych 0% może przyczyniać się do rozwoju uzależnienia (49,5%), 20,0% nie zgadza się z tym stwierdzeniem, a 30,5% nie ma zdania w tym zakresie;
- 67,6% respondentów posiada wiedzę na temat tego, iż szkodliwość alkoholu nie zależy od rodzaju tego typu napojów, 2,9% wyraziło odmienną opinię, z kolei 29,5% udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Wykres 30. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=105

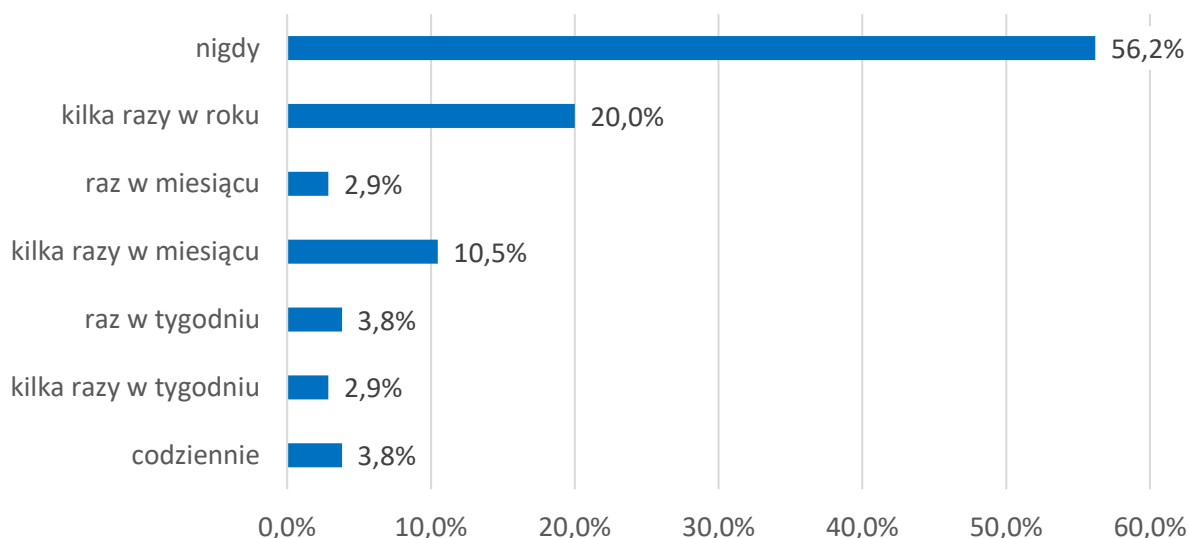

Napoje energetyczne

Kolejny element badania dotyczył częstotliwości spożywania napojów energetycznych przez dorosłych mieszkańców gminy Korytnica. Ponad połowa badanych stwierdziła, że nigdy nie sięgała po takie produkty (56,2%), a co piąty respondent wskazał na picie takich napojów kilka razy w roku (20,0%). Znacznie mniejszy odsetek zadeklarował spożywanie ich raz w miesiącu (2,9%), kilka razy w miesiącu (10,5%) oraz kilka razy w tygodniu (2,9%). Ponadto po 3,8% sięga po tego typu napoje raz w tygodniu lub codziennie.

Wykres 31. Jak często pije Pan/i napoje energetyczne? N=105

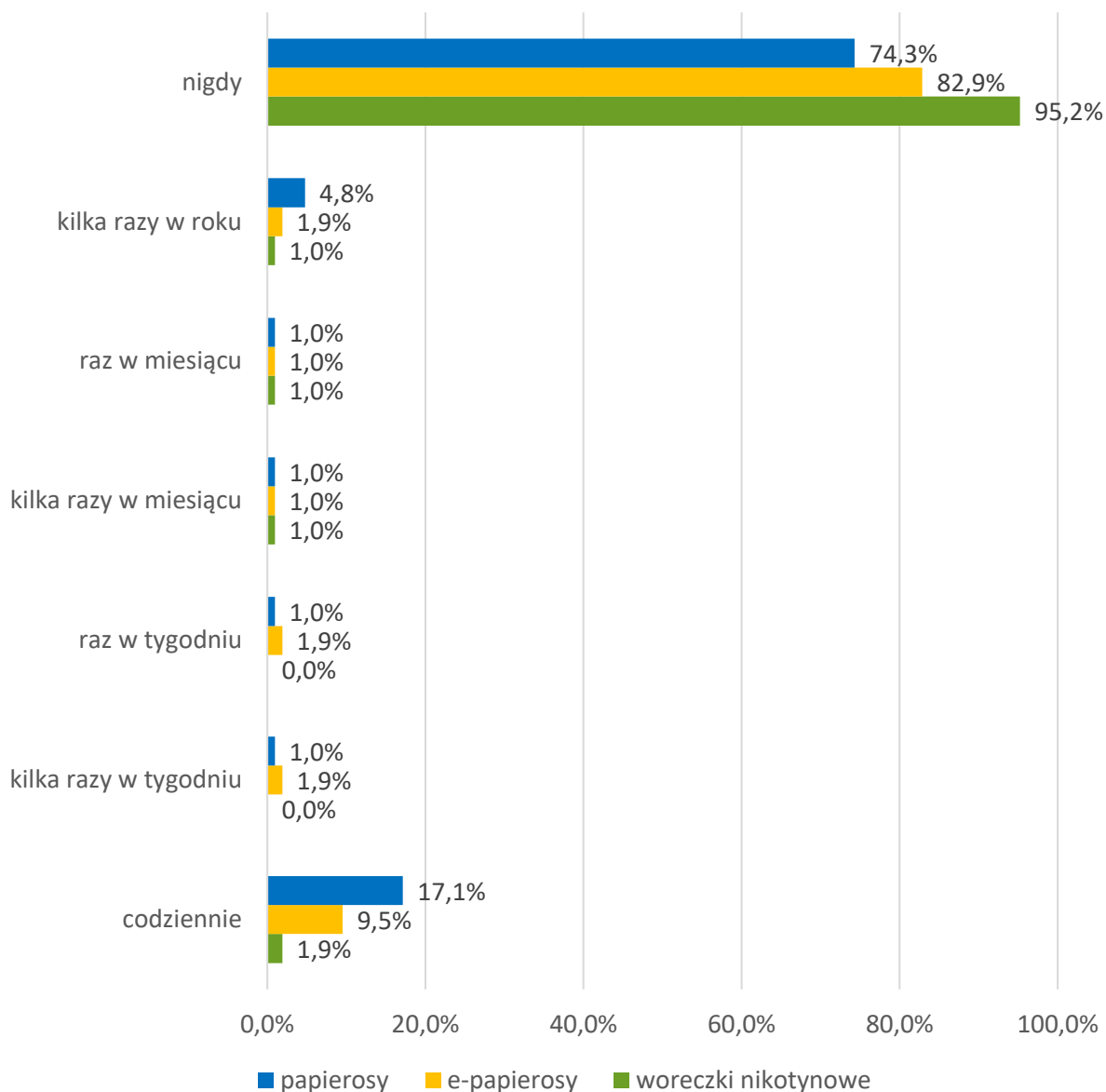

Problem nikotynowy

Kolejny etap badania miał na celu określenie skali sięgania po papierosy, e-papierosy oraz woreczki nikotynowe przez dorosłych mieszkańców Gminy. Kontakt z tradycyjnymi papierosami zadeklarowało 22,9% respondentów, z czego 17,1% pali je codziennie, po 1,0% – kilka razy w tygodniu, raz w tygodniu, kilka razy w miesiącu oraz raz w miesiącu, a 4,8% – kilka razy w roku. W przypadku e-papierosów ich palenie zadeklarowało 17,2% mieszkańców, w tym 9,5% sięga po nie codziennie, po 1,9% – kilka razy w tygodniu, raz w tygodniu lub kilka razy w roku, a po 1,0% – kilka razy w miesiącu lub raz w miesiącu. Znacznie mniejsza skala problemu widoczna jest w przypadku woreczków nikotynowych, po które sięga 4,9% badanych. Wśród nich 1,9% używa ich codziennie, a po 1,0% – kilka razy w miesiącu, raz w miesiącu oraz kilka razy w roku.

Wykres 32. Jak często sięga Pan/i po papierosy, e-papierosy oraz woreczki nikotynowe?
N=105

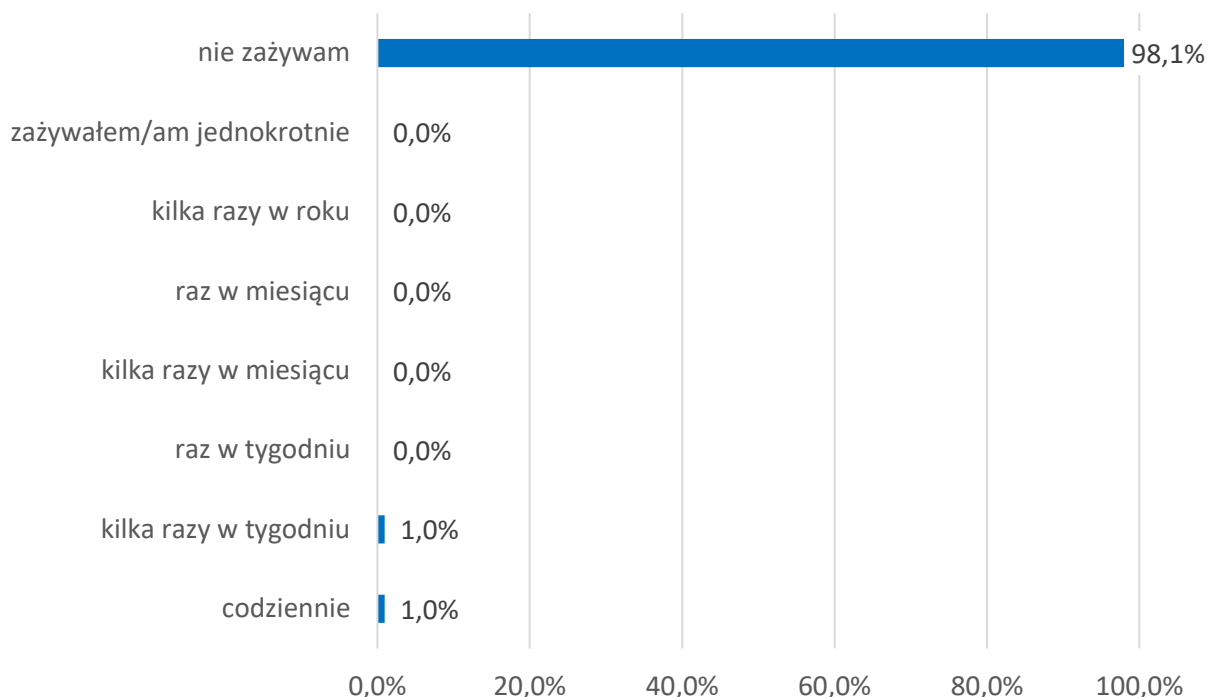

Problem narkotykowy

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców gminy Korytnica. Jak wynika z analizy materiału badawczego, kontakt z narkotykami, dopalaczami lub lekami w celu odurzenia miało 2,0% ankieterowanych, przy czym po 1,0% badanych sięga po tego typu substancje codziennie lub kilka razy w tygodniu.

Wykres 33. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=105

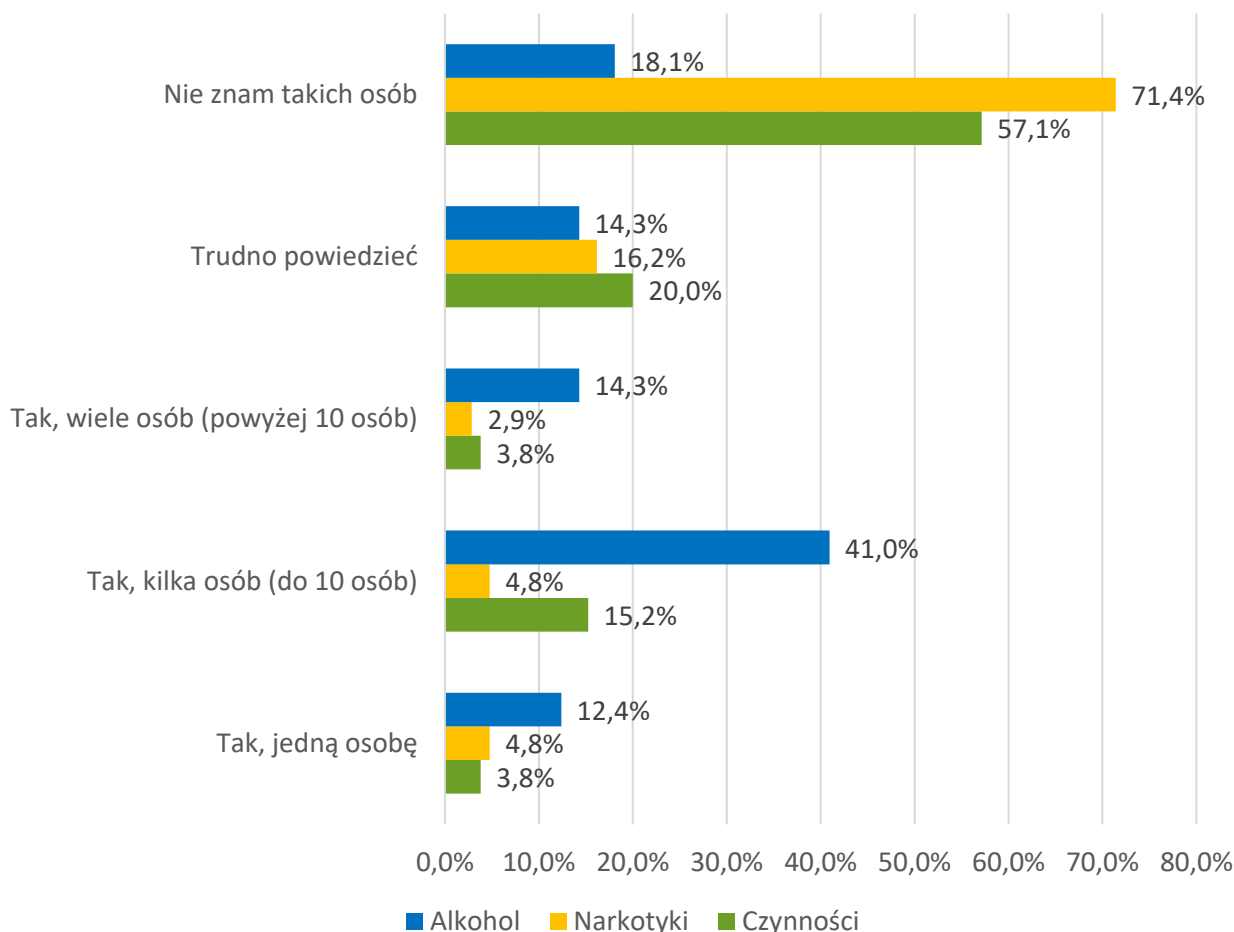

Badani mieszkańcy Gminy zostali w dalszej kolejności zapytani o skalę nadużywania alkoholu, narkotyków oraz nadmiernego podejmowania się czynności, przez osoby w ich otoczeniu. Jak wynika z odpowiedzi respondentów:

- 67,7% zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające alkoholu, w tym 12,4% – jedną osobę, 41,0% – kilka takich osób, a 14,3% – wiele takich osób,
- 12,5% ankietowanych zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające narkotyków, w tym po 4,8% zna jedną taką osobę lub kilka takich osób, a 2,9% – wiele osób,
- 22,8% badanych zna w swoim otoczeniu osoby podejmujące się nadmiernie różnego rodzaju czynności, w tym 3,8% – jedną taką osobę, 15,2% – kilka takich osób, a 3,8% – wiele takich osób.

Wykres 34. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=105

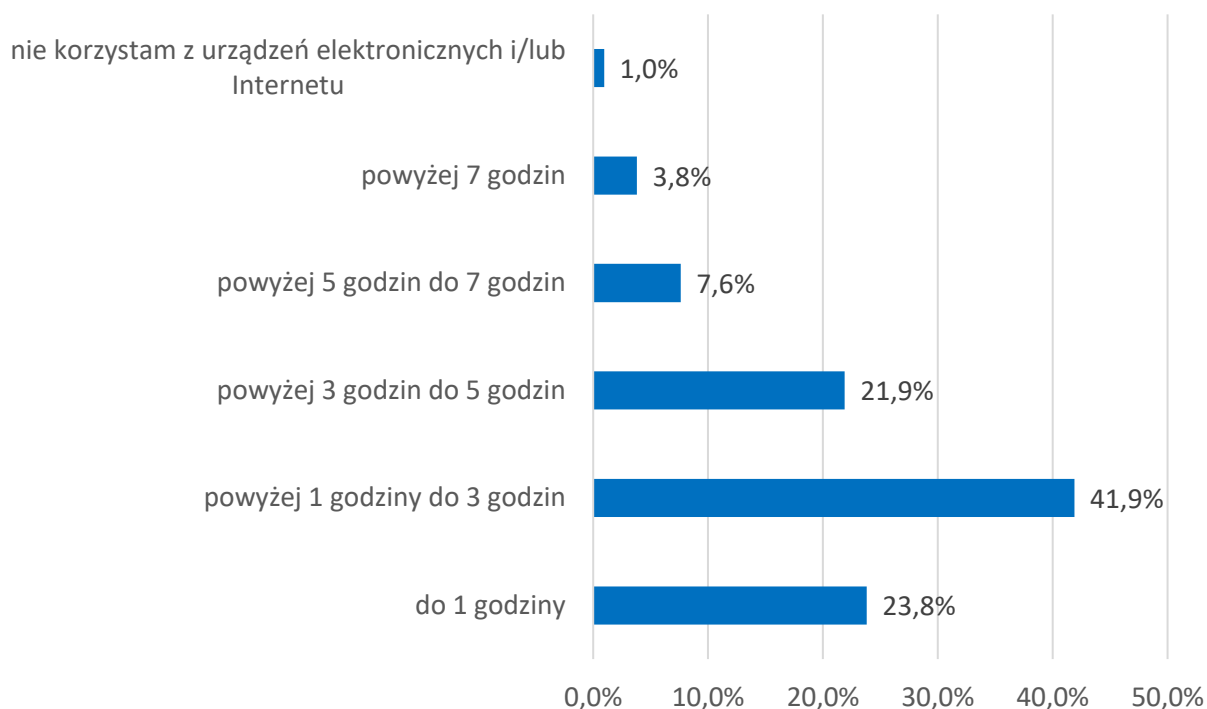

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

W następnym obszarze tematycznym zapytano mieszkańców o korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu. Ankieterowani zostali poproszeni o wskazanie, jaką ilość czasu poświęcają na to w ciągu dnia. Jak wynika z deklaracji, zdecydowana większość respondentów korzysta z tego typu urządzeń i Internetu, przy czym 23,8% respondentów robi to do 1 godziny dziennie, a 41,9% wskazało na przedział od 1 do 3 godzin. Korzystanie z urządzeń pomiędzy 3 a 5 godzinami dziennie zadeklarowało 21,9% respondentów, 7,6% badanych poświęca na to znaczną ilość czasu, tj. powyżej 5 godzin do 7 godzin, z kolei 3,8% – powyżej 7 godzin. Ponadto 1,0% uczestników badania nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu w ogóle.

Wykres 35. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=105

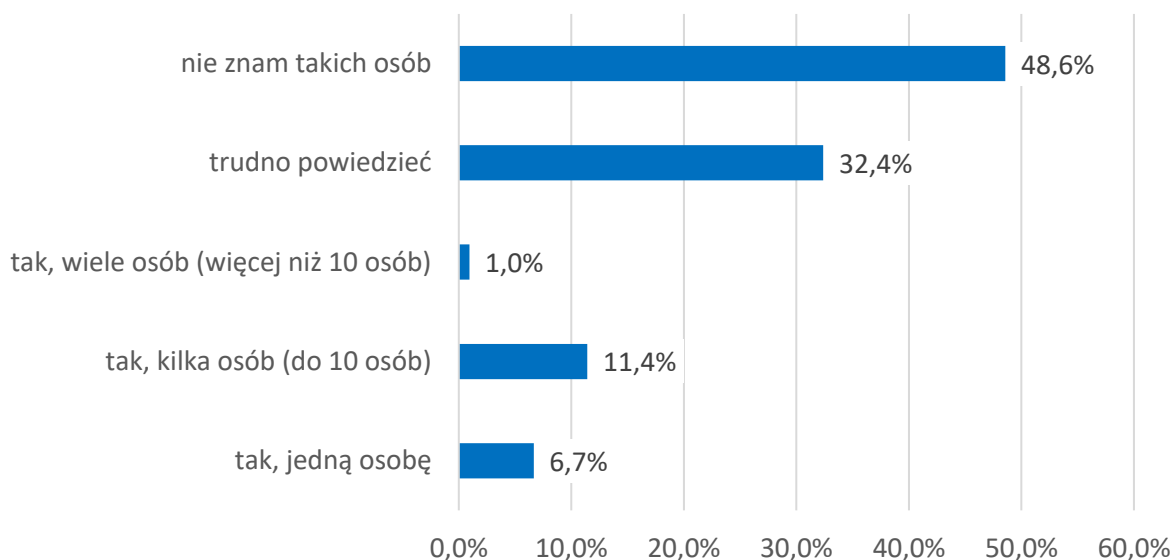

Problem przemocy

W kolejnej części raportu oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców gminy Korytnica. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy domowej. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdziło 19,1% badanych, spośród których 6,7% stwierdziło, iż zna jedną taką osobę, 11,4% respondentów podało, że zna kilka osób dotkniętych przemocą domową (do 10 osób), a 1,0% – wiele takich osób (więcej niż 10 osób). Należy zauważyć, iż 32,4% uczestników badania nie jest pewnych, czy zna taką osobę, a 43,6% jednoznacznie temu zaprzeczyło.

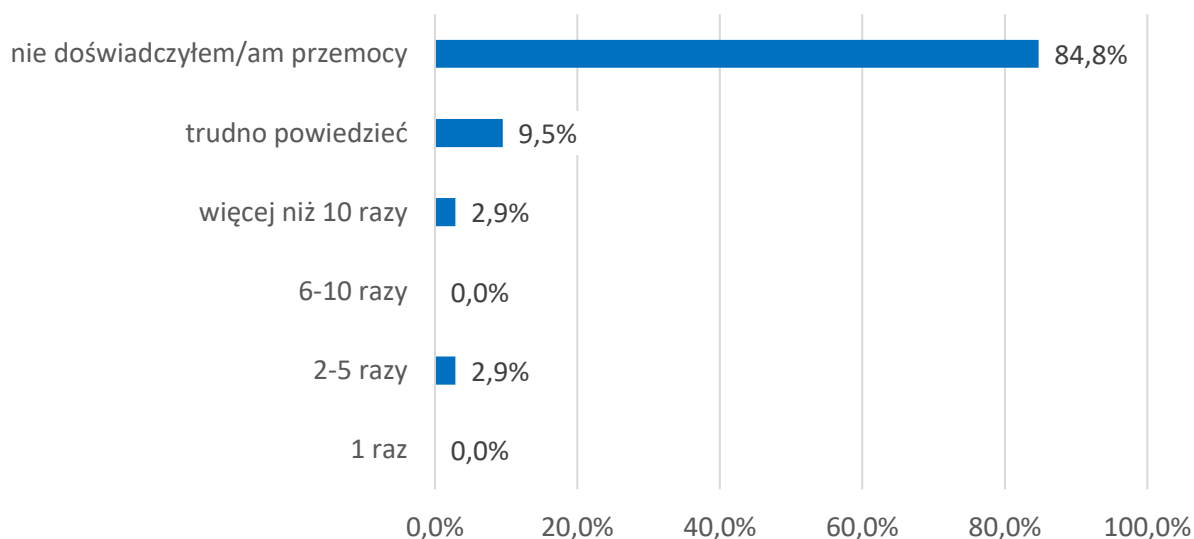

Wykres 36. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej?
N=105

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została oszacowana również dzięki deklaracjom respondentów w zakresie doświadczania przez nich samych tego problemu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 15,3% dorosłych mieszkańców, spośród których po 2,9% doświadczyło jej od 2 do 5 razy lub więcej niż 10 razy. Wśród tych osób 9,5% miało trudność w udzieleniu na to pytanie.

Wykres 37. Jak często, w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=105

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że większość ankietowanych doświadczyła przemocy psychicznej (11 osób, tj. 68,8%), z kolei na zaniedbanie wskazało 4 respondentów (25,0%). Ponadto 3 badanych wyróżniło przemoc seksualną (18,8%), a pojedyncze odpowiedzi padły na przemoc fizyczną, ekonomiczną oraz cyberprzemoc. Dodatkowo 6 ankietowanych nie potrafiło określić rodzaju doznawanej przemocy (37,5%).

Tabela 26. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=16

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	68,8%	11
nie wiem	37,5%	6
zaniedbanie	25,0%	4
przemoc seksualna	18,8%	3
przemoc fizyczna	6,3%	1
przemoc ekonomiczna	6,3%	1
cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, groźby, szantaż, wyłudzenie pieniędzy, rozpowszechnianie kompromitujących materiałów)	6,3%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej części respondentów poproszono o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego pozwala stwierdzić, że 9 osób doznało przemocy ze strony partnera/partnerki życiowego/ej (75,0%), po 3 ankietowanych wyróżniło rodziców, dziadków i dalszych członków rodziny (po 25,0%), a po 2 osoby wskazały na rodzeństwo oraz inne, bliżej nieokreślone osoby (po 16,7%). Ponadto 1 odpowiedź padła na dalszych dziecko/dzieci. 4 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 27. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=12

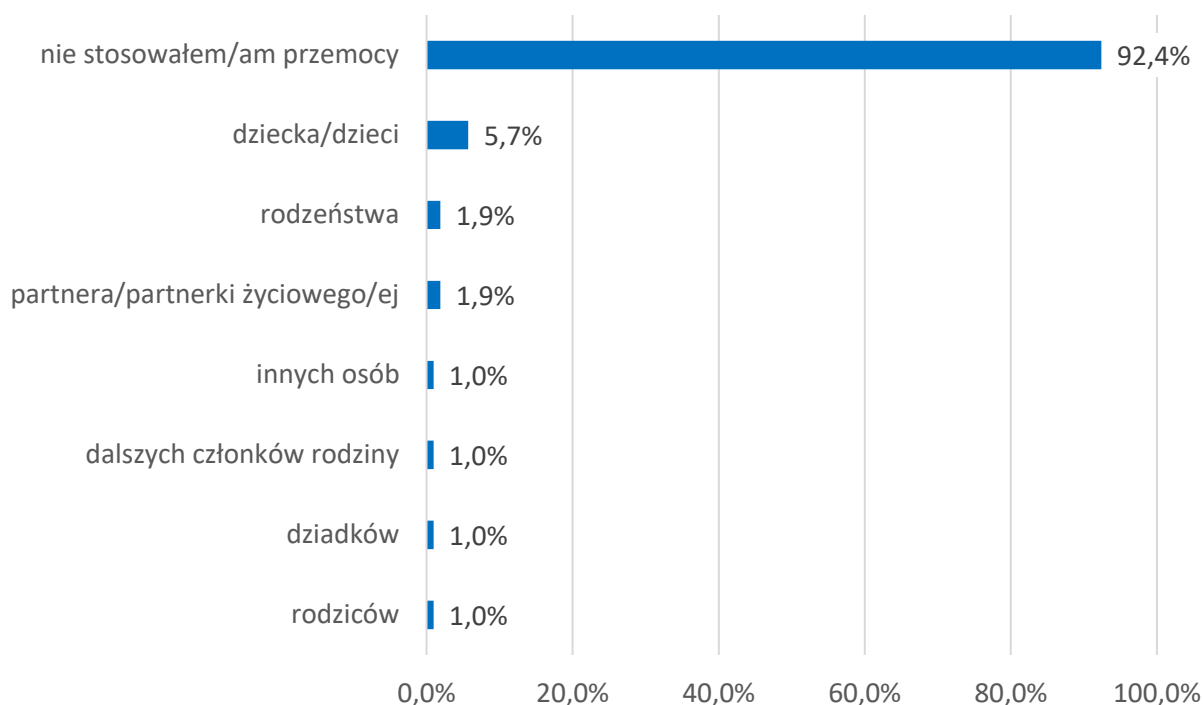
Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/partnerka życiowy/a	75,0%	9
rodzice	25,0%	3
dziadkowie	25,0%	3
dalsi członkowie rodziny	25,0%	3
rodzeństwo	16,7%	2
inne osoby	16,7%	2
dziecko/dzieci	8,3%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosowali oni przemoc wobec drugiej osoby. Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do takich zachowań przyznało się 7,6% badanych, spośród których po 1,0% stosowało je wobec rodziców, dziadków, dalszych członków rodziny oraz innych, nieokreślonych osób, po 1,9% wskazało na partnera/partnerkę życiowego/ą oraz rodzeństwo, a 5,7% wyróżniło dziecko/dzieci.

Wykres 38. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=105

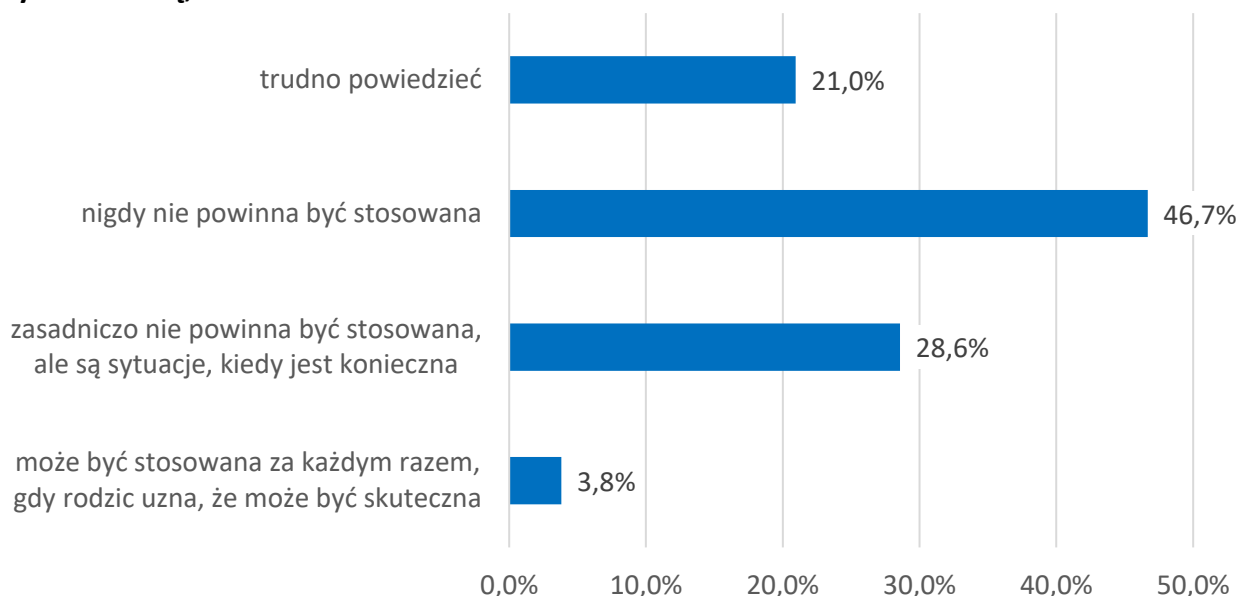

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Istotnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w gminie Korytnica była również opinia mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. W świetle ich odpowiedzi można stwierdzić, iż 46,7% badanych nie toleruje przemocy jako metody wychowawczej, 28,6% ankietowanych uważa, że nie powinna być ona stosowana, jednakże są sytuacje, w których jest konieczna, a w opinii 3,8% respondentów kary fizyczne wobec dzieci mogą być stosowane, jeśli rodzic uzna, że są skuteczne. Jednocześnie 21,0% ankietowanych stwierdziło, że trudno jest im określić swoje stanowisko w tej sprawie.

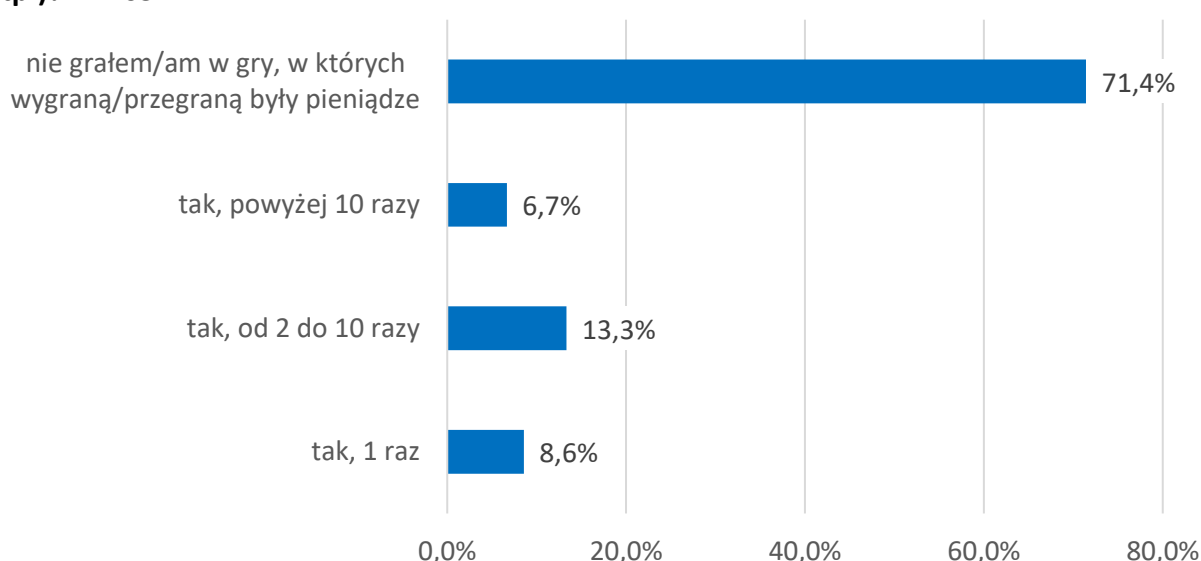
Wykres 39. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=105

Uczestnictwo w grach hazardowych

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miało 28,6% respondentów, wśród których 8,6% grało w takie gry 1 raz, 13,3% – od 2 do 10 razy, z kolei 6,7% osób przyznało się do grania w tego typu gry więcej niż 10 razy.

Wykres 40. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdrażki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=105

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami korzystającymi z gier hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 11 ankietowanych potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji w swoim życiu (36,7%), 17 osób temu zaprzeczyło (56,7%), z kolei 2 respondentów miało trudność w odpowiedzi na to pytanie (6,7%).

Tabela 28. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=30

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	36,7%	11
nie	56,7%	17
trudno powiedzieć	6,7%	2

Inne uzależnienia behawioralne

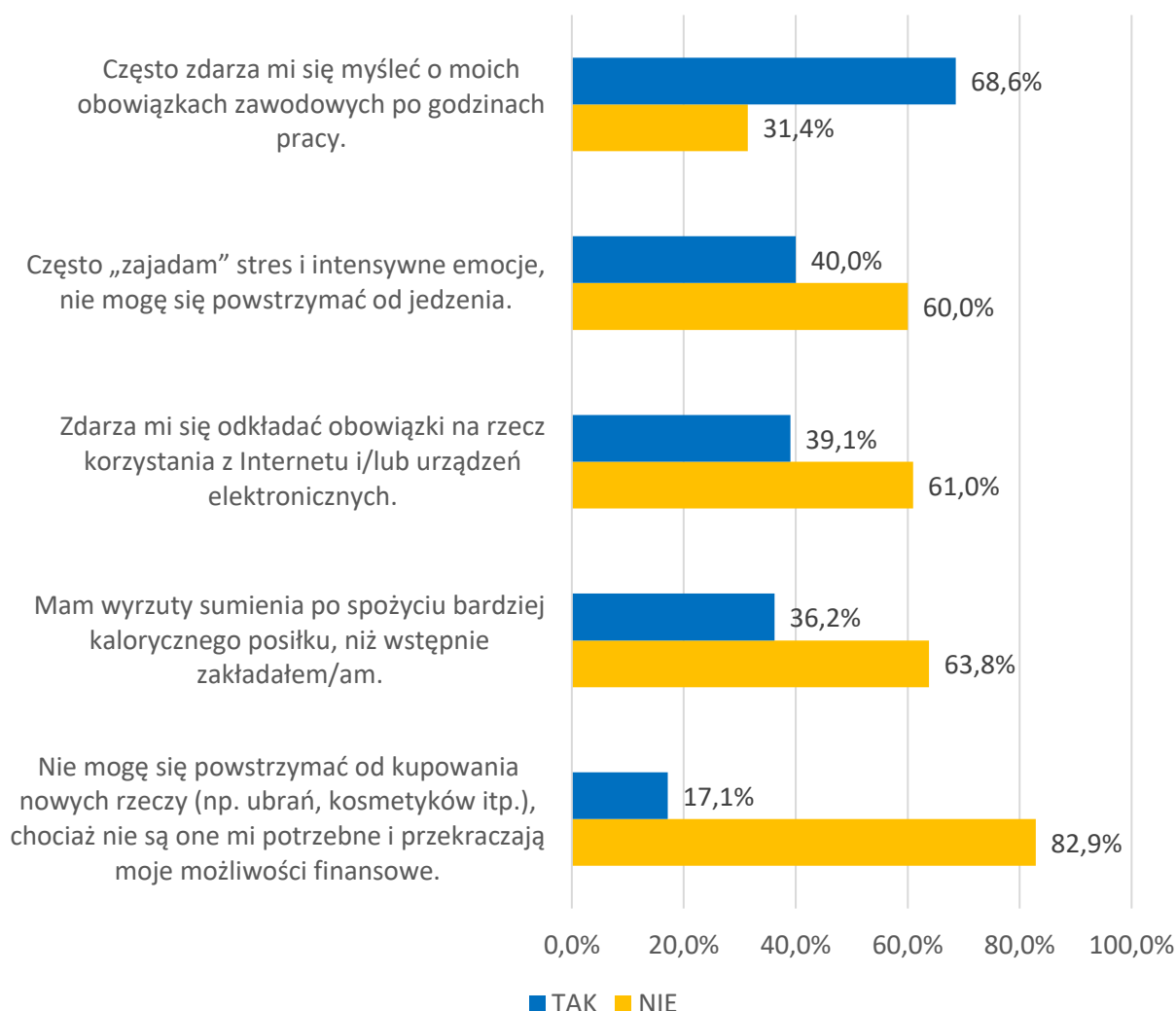
W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Korytnica, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat problemów natury behawioralnej. Zakupoholizm i pracoholizm są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tych problemów wśród lokalnej społeczności. Zaburzenia odżywiania również stanowiły jeden z obszarów objętych badaniem, co pozwoliło na zidentyfikowanie ich postrzegania i skali w kontekście innych trudności doświadczanych przez respondentów. Uzyskane wyniki przedstawiają się następująco:

- 68,6% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy,
- 40,0% osób biorących udział w badaniu często zajada stres i intensywne emocje,
- 39,1% uczestnikom badania zdarza się odkładać obowiązki na rzecz korzystania z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych,
- 36,2% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku,

- 17,1% mieszkańców przyznało, że zdarza im się kupować przedmioty, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych.

Wykres 41. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=105

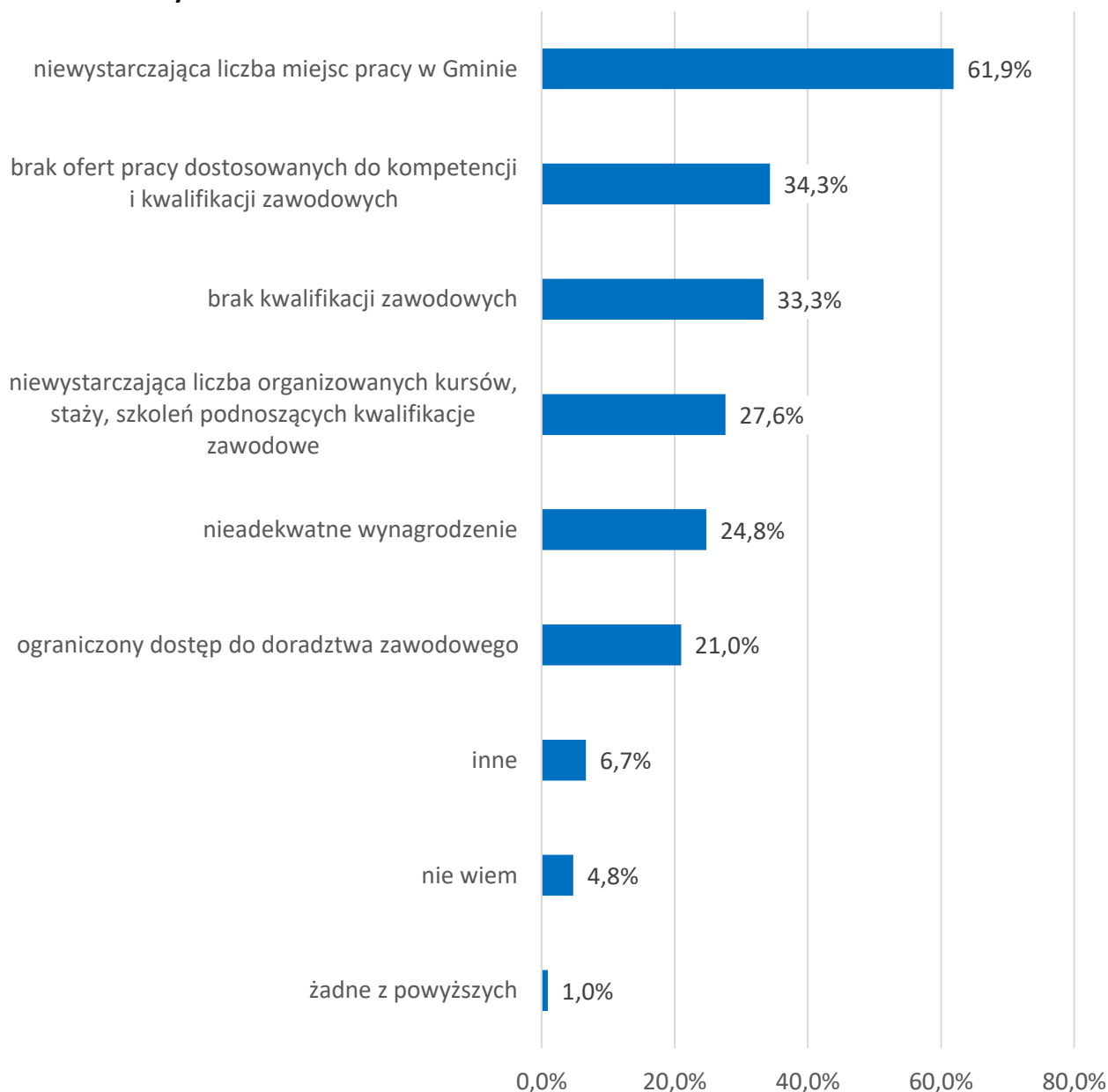
Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców gminy Korytnica. W pierwszym pytaniu badani mieli określić z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Większość mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie (61,9%), a co trzeci respondent wyróżnił brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych (34,3%) oraz brak kwalifikacji zawodowych (33,3%). Następnie ankietowani wskazywali na niewystarczającą liczbę organizowanych kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe (27,6%), nieadekwatne wynagrodzenie (24,8%) oraz ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego

(21,0%). 4,8% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, w opinii 1,0% uczestników badania żadna ze wskazanych w kafeterii odpowiedzi nie jest odpowiednia, a 6,7% respondentów wskazało na inne czynniki, wśród których wymieniono m.in. *brak połączeń komunikacyjnych do większych miast, dojazdy do miejsca pracy, brak transportu, brak chęci do podjęcia pracy* czy też *trudności z dojazdem*.

Wykres 42. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=105

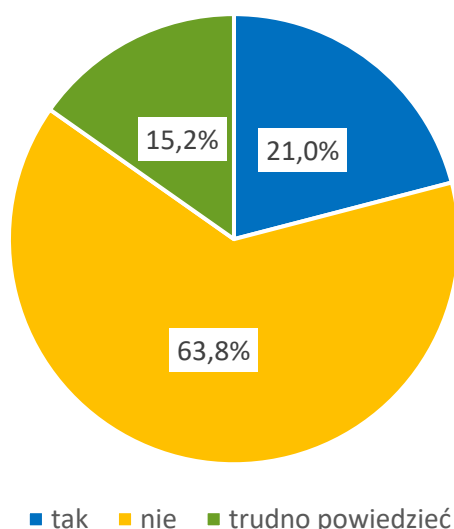
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ubóstwo i wykluczenie społeczne

Następne pytanie dotyczyło tego, czy nasi respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. 63,8% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, 21,0% badanych przyznało, że doznało w okresie ostatniego roku takich problemów, z kolei 15,2% respondentów miało trudności w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

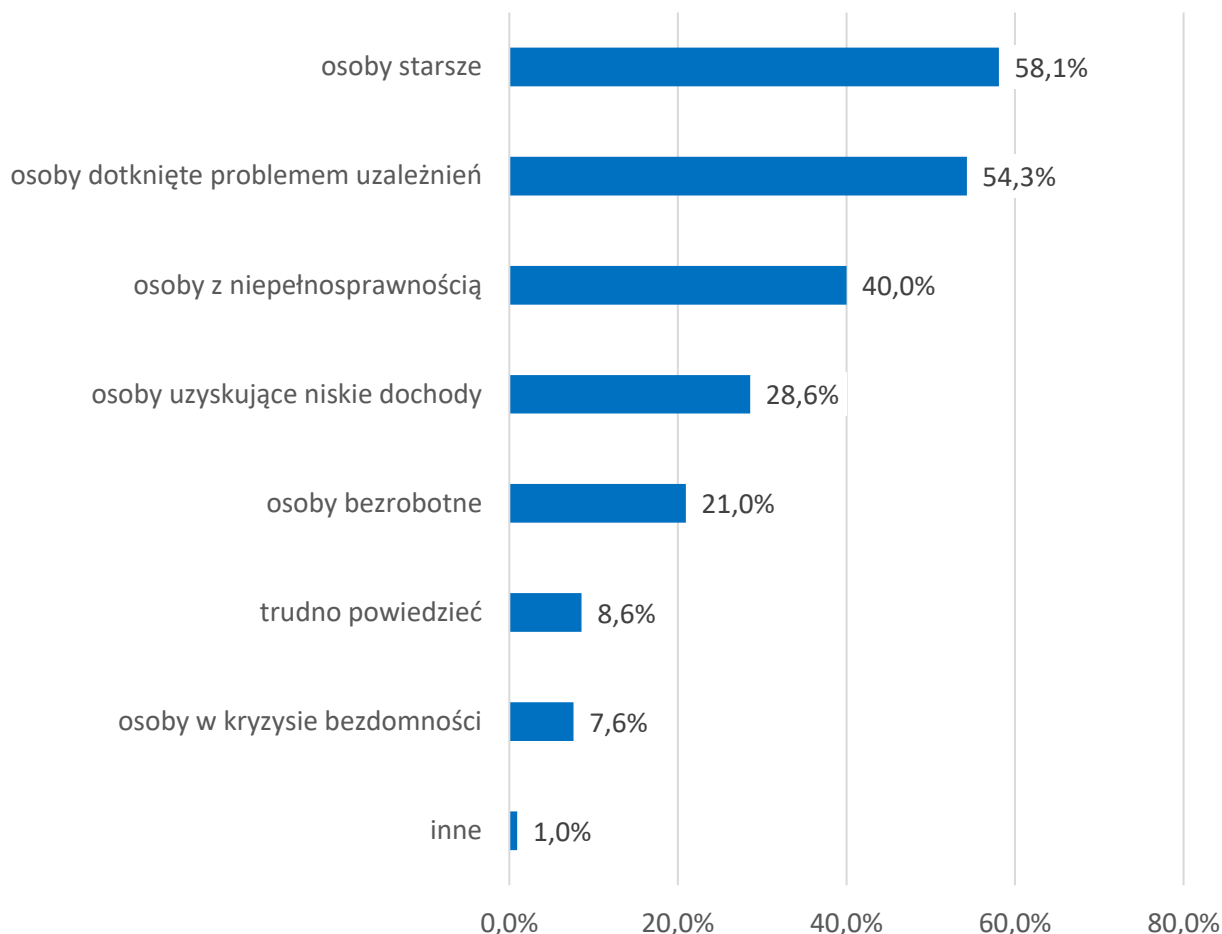
Wykres 43. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=105

W kolejnym pytaniu, mieszkańcy mieli wskazać, jakie ich zdaniem grupy społeczne są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy. Najczęściej wymieniano osoby starsze (58,1%), osoby dotknięte problemem uzależnień (54,3%) oraz osoby z niepełnosprawnością (40,0%). W dalszej kolejności ankietowani wskazywali na osoby uzyskujące niskie dochody (28,6%) i osoby bezrobotne (21,0%), z kolei najmniejsza część odpowiedzi padła na osoby w kryzysie bezdomności (7,6%). Trudności w udzieleniu odpowiedzi miało 8,6% ankietowanych, a 1,0% ankietowanych wskazało na inne grupy społeczne, wymieniając *osoby opiekujące się osobami z niepełnosprawnością*.

Wykres 44. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=105

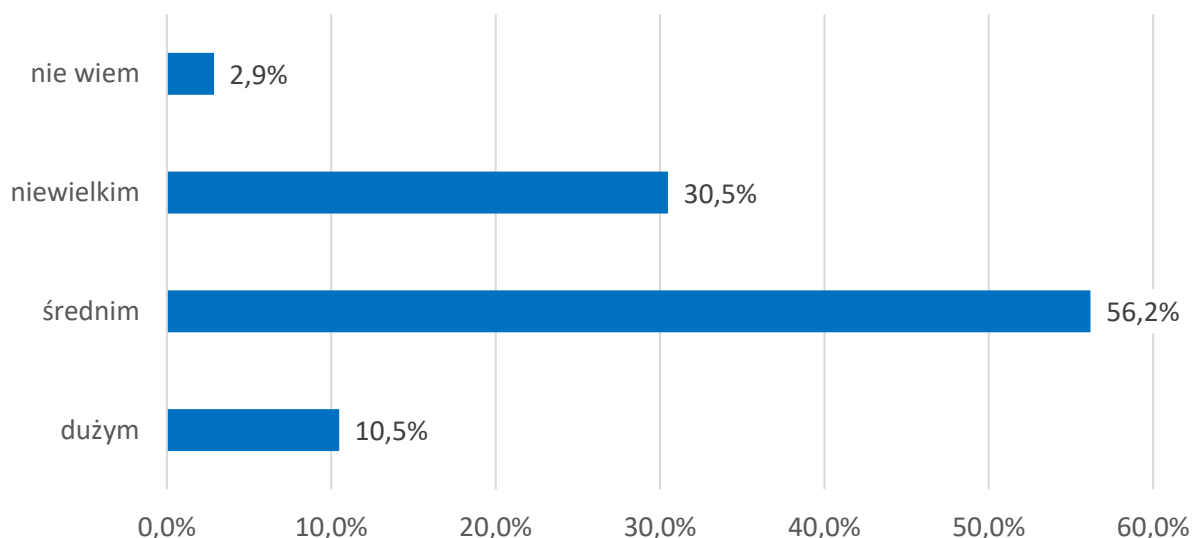
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do osób o ograniczonej mobilności. 56,2% respondentów uważa, że jest ona dostosowana w średnim stopniu, a 30,5% – w niewielkim. 10,5% respondentów twierdzi, że w Gminie jest wiele miejsc przystosowanych do osób z niepełnosprawnością, a 2,9% badanych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

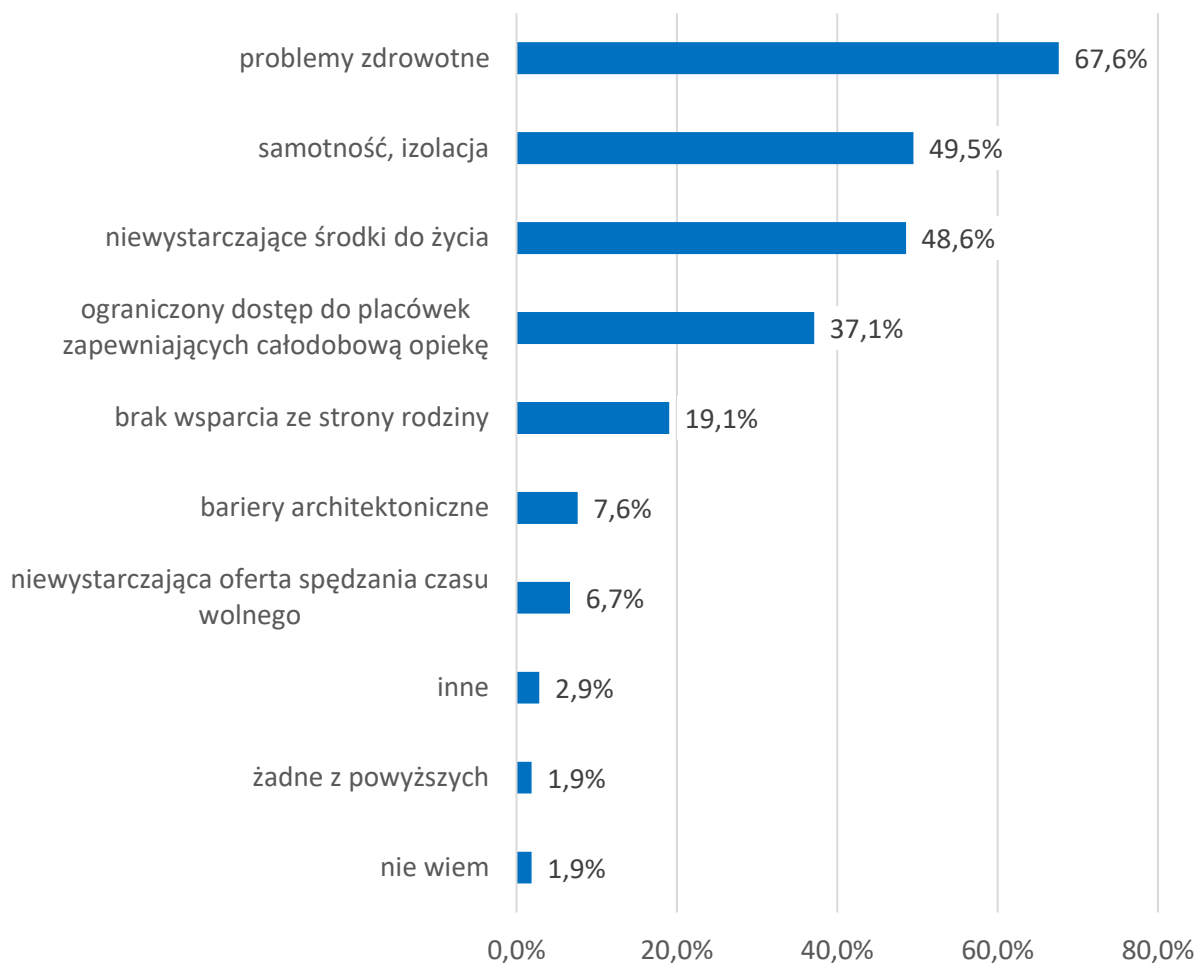
Wykres 45. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=105

Zdaniem większości badanych mieszkańców, najważniejszym problemem osób starszych na terenie Gminy są problemy zdrowotne (67,6%), jak również samotność, izolacja (49,5%). Niewiele mniej, bo 48,6% ankietowanych, wskazało na niewystarczające środki do życia, a 37,1% – ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę. W opinii 19,1% ankietowanych takim problemem jest brak wsparcia ze strony rodziny, 7,6% wyróżniło bariery architektoniczne, a najmniej odpowiedzi padło na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (6,7%). Po 1,9% respondentów zadeklarowało brak wiedzy w tym zakresie lub jest zdania, że żadna odpowiedź w kafeterii nie jest prawidłowa. Dodatkowo 2,9% wyróżniło inne problemy, w tym: *brak zorganizowania dojazdu osobom samotnym spoza Gminy na spotkania w klubie seniora organizowane w GDK, brak mobilności oraz trudności komunikacyjne.*

**Wykres 46. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie?
N=105**

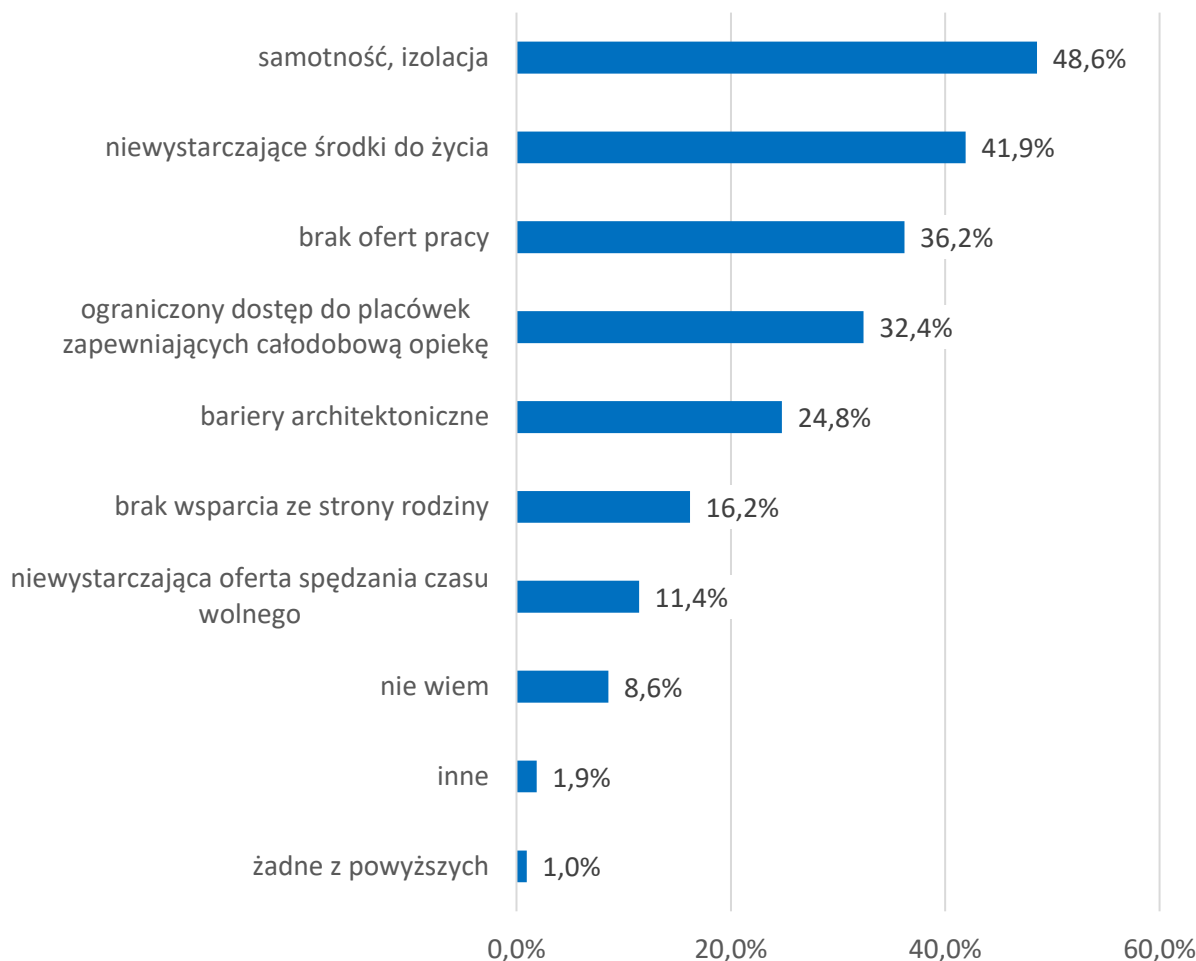

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W badaniu ankietowym poproszono również o wskazanie najistotniejszych problemów dotyczących osób z niepełnosprawnościami. Zdaniem 48,6% respondentów jest to samotność, izolacja, 41,9% wyróżniło niewystarczające środki do życia, 36,2% – brak ofert pracy, a 32,4% – ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę. Ponadto 24,8% badanych wskazało na bariery architektoniczne, 16,2% – brak wsparcia ze strony rodziny, a najmniej odpowiedzi padło na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (11,4%). 8,6% nie posiada wiedzy w tym zakresie, 1,0% nie zauważa problemów wymienionych w kafeterii odpowiedzi, a 1,9% wyróżniło inne problemy, w tym *transport – możliwość poruszania się oraz brak mobilności*.

Wykres 47. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=105

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

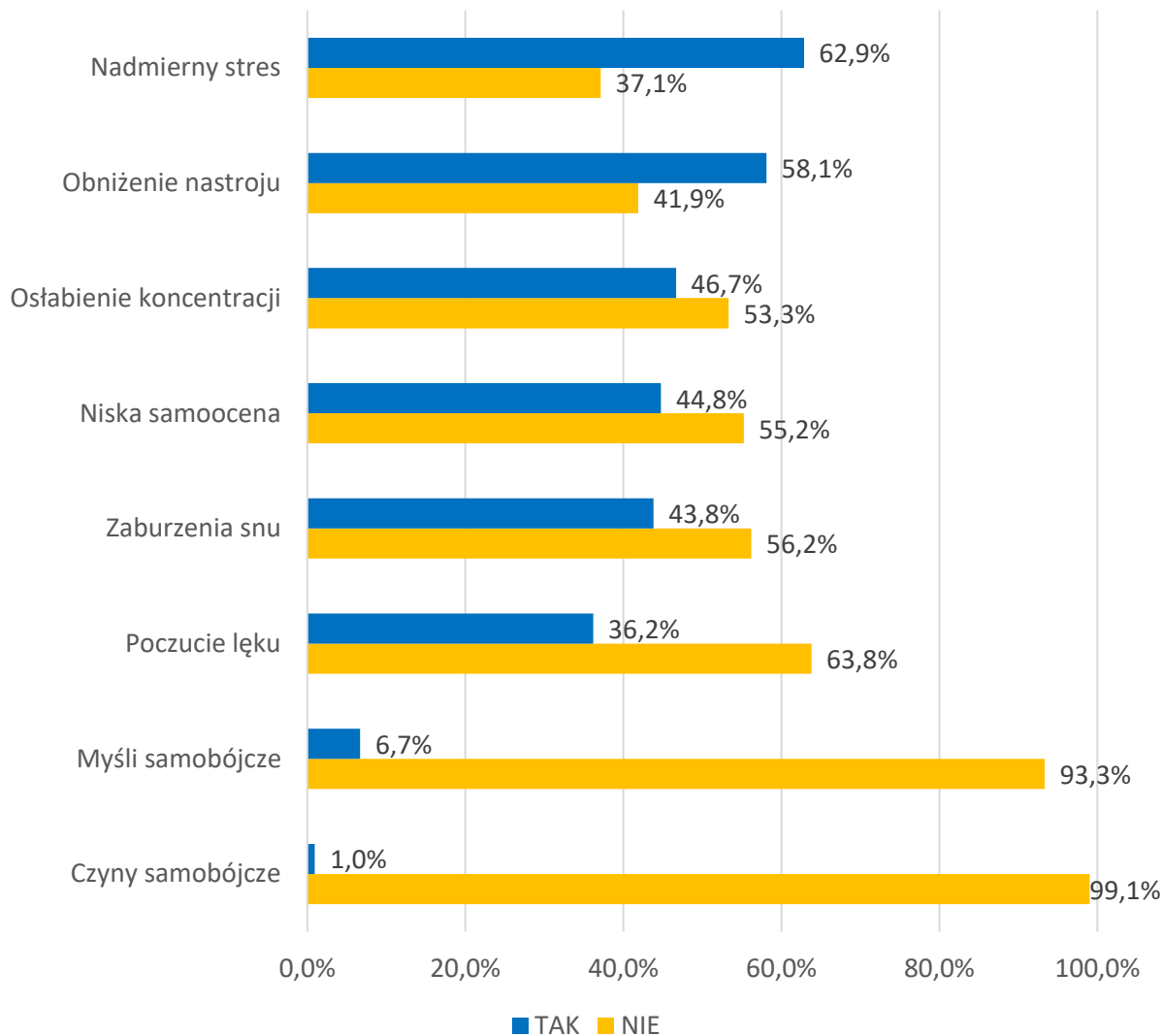
Zdrowie psychiczne

W pytaniu dotyczącym zdrowia psychicznego badani mieszkańcy gminy Korytnica mieli określić, czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie wymienione stany. Z poniższego wykresu wynika, że:

- 62,9% badanych odczuwało nadmierny stres;
- 58,1% osób miało obniżony nastrój;
- 46,7% doznało osłabienia koncentracji;
- 44,8% miało niską samoocenę;
- 43,8% doświadczyło zaburzeń snu;
- 36,2% odczuwało lęk;
- 6,7% miało myśli samobójcze;
- 1,0% podejmowało się czynów samobójczych.

Wykres 48. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=105

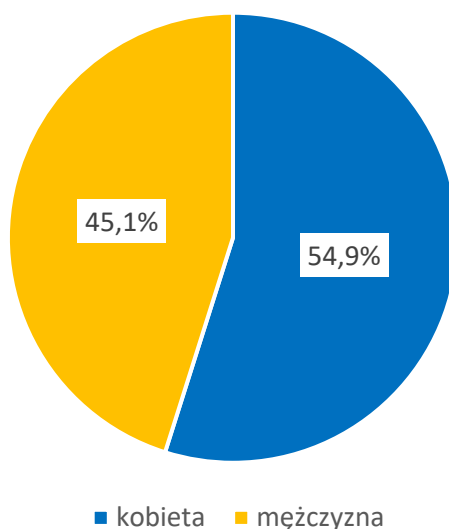
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień i przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także poznanie oceny młodych mieszkańców na temat swojego zdrowia psychicznego oraz zaburzeń odżywiania.

Struktura badanej próby

Uczniowie z gminy Korytnica wypełnili 164 kwestionariusze ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Możemy zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne niewielką przewagę liczebną miały dziewczynki – stanowiły one 54,9% ogółu, zaś chłopcy wypełnili 45,1% kwestionariuszy.

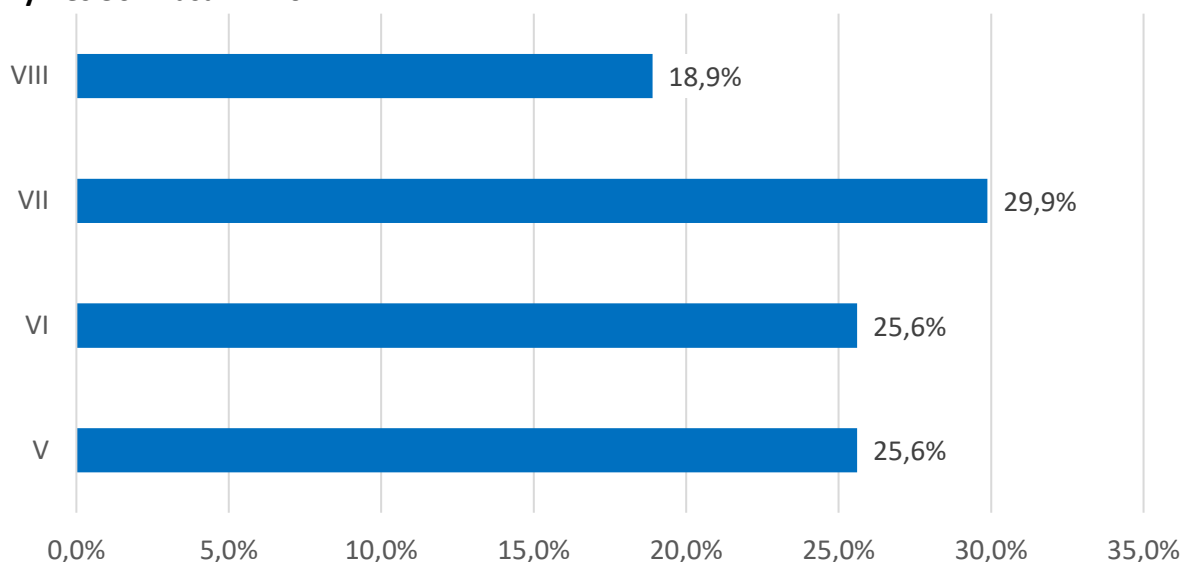
Wykres 49. Płeć: N=164

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. 29,9% uczniów biorących udział w badaniu uczęszczało wówczas do VII klasy, po 25,6% ankiet wypełnili uczniowie z klasy V i VI, natomiast najmniej ankiet wypełnili uczniowie uczęszczający do klasy VIII (18,9%).

Wykres 50. Klasa: N=164

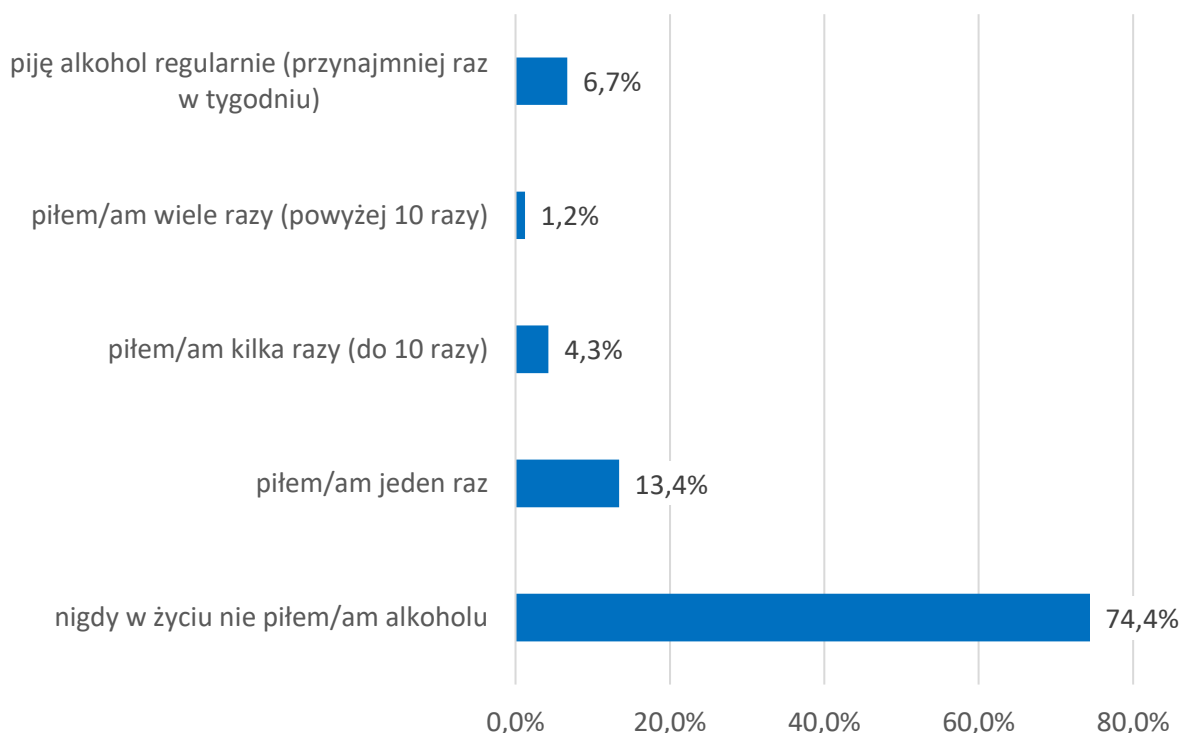

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z gminy Korytnica. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 25,6% respondentów, wśród których 13,4% spożyło go jednokrotnie, 4,3% miało z nim kontakt kilka razy (do 10 razy), 1,2% – wiele razy (powyżej 10 razy), a 6,7% pije go regularnie (przynajmniej raz w tygodniu).

Wykres 51. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=164

Kolejne pytanie zadane uczniom miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Jak wynika z udzielonych przez młodych mieszkańców Gminy odpowiedzi, kontakt z alkoholem w podanym okresie miało 19 uczniów będących po inicjacji alkoholowej (47,5%), wśród których 4 osoby sięgnęły po niego 1-2 razy (10,0%), 1 uczeń zrobił to od 3 do 4 razy (2,5%), 5 wskazań padło na częstotliwość od 5 do 7 razy (12,5%), a 9 respondentów piło alkohol w podanym okresie więcej niż 7 razy (22,5%). 2 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 29. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=40

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	52,5%	21
1 – 2 razy	10,0%	4
3 – 4 razy	2,5%	1
5 – 7 razy	12,5%	5
więcej niż 7 razy	22,5%	9

W dalszej kolejności uczniowie zostali poproszeni o wskazanie, w jaki sposób otrzymali/zdobyli alkohol po raz pierwszy. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 17 uczniów nie pamięta okoliczności (42,5%), z kolei 7 respondentów zadeklarowało, że wypilo alkohol przez pomyłkę (17,5%), a po 5 kupiło go samodzielnie lub zdobyło go w inny sposób, wymieniając takie odpowiedzi jak: *imprezy, sąsiad dał na sylwestra tyka szampana oraz np. na osiemnastce brata za zgodą rodziców* (po 12,5%). Ponadto po 3 ankietowanych poprosiło kogoś o kupno bądź podkraść go rodzicom/członkom rodziny (po 7,5%). 2 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 30. W jaki sposób otrzymałeś/aś – zdobyłeś/aś alkohol po raz pierwszy? N=40

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie pamiętam	42,5%	17
wypiłem/am przez pomyłkę	17,5%	7
kupiłem/am sobie sam/a	12,5%	5
w inny	12,5%	5
poprosiłem/am kogoś o kupno	7,5%	3
podkraść/am rodzicom/członkom rodziny	7,5%	3

Problem nikotynowy

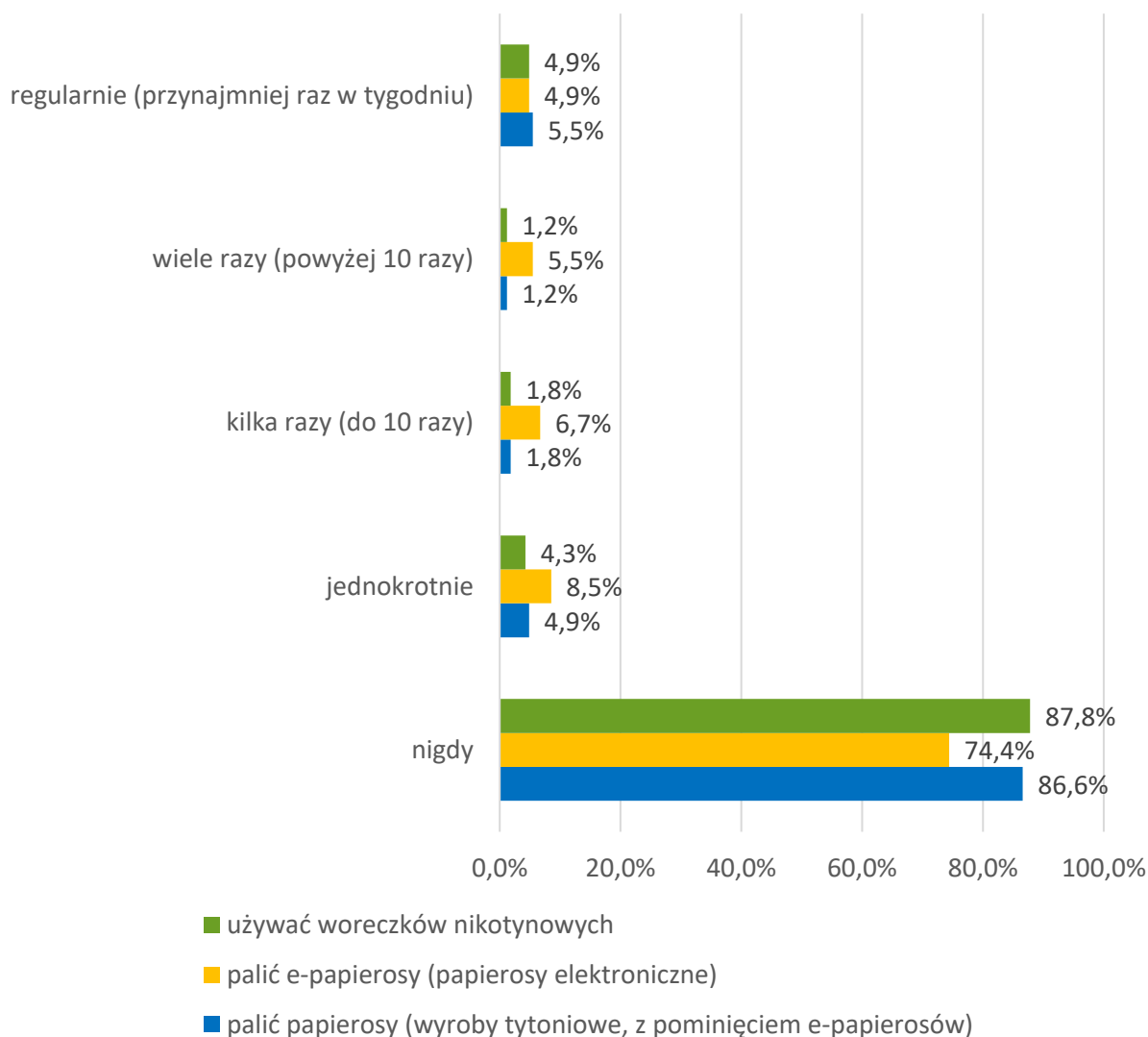
W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z gminy Korytnica podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miał odsetek 13,4% ankietowanych, wśród których 4,9% sięgnęło po nie jednokrotnie, 1,8% – kilka razy (do 10 razy), 1,2% – wiele razy (powyżej 10 razy), a 5,5% pali papierosy regularnie/codziennie.

W przypadku papierosów elektronicznych, kontakt z nimi miało więcej, bo 25,6% respondentów, z czego 8,5% paliło je jednokrotnie, 6,7% sięgnęło po nie kilka razy (do 10 razy), 5,5% – wiele razy (powyżej 10 razy), z kolei 4,9% używa ich regularnie/codziennie.

Najrzadziej uczniowie używali woreczków nikotynowych – kontakt z nimi potwierdziło 12,2% badanych, z czego 4,3% z nich sięgnęło po nie jednokrotnie, 1,8% używało ich kilka razy (do 10 razy), 1,2% – wiele razy (powyżej 10 razy), a 4,9% robi to w sposób regularny (przynajmniej raz w tygodniu).

Wykres 52. Ile razy zdarzyło Ci się: N=164

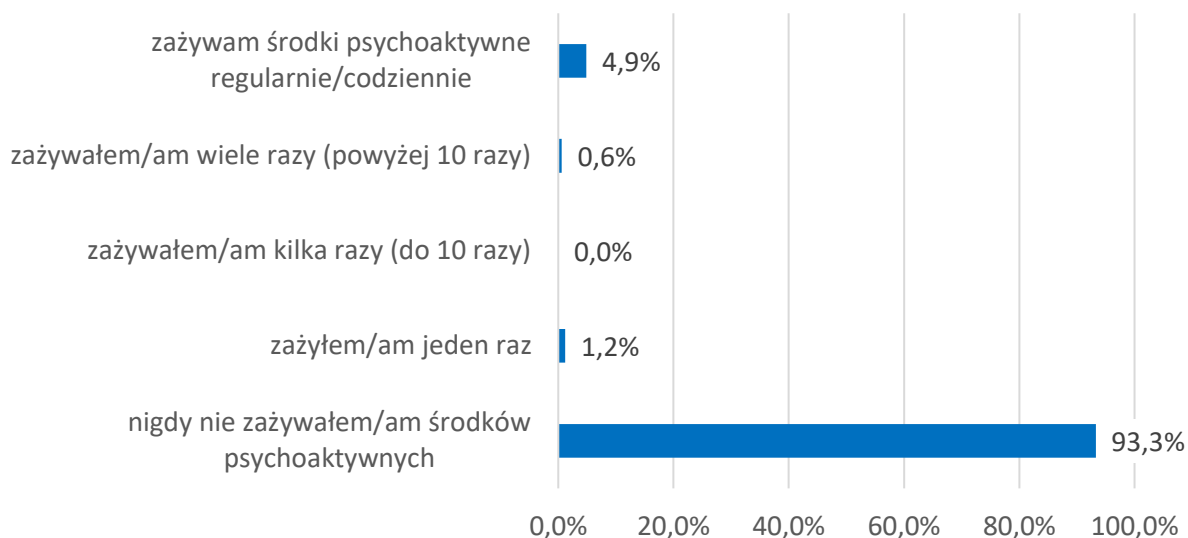

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu respondentów zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość uczniów nie zażywała środków psychoaktywnych (93,3%), natomiast po inicjacji narkotykowej jest 6,7% uczniów, wśród których 4,9% wskazało na ich regularne/codziennie zażywanie, 0,6% zażyło je wiele razy (powyżej 10 razy), a 1,2% sięgnęło po nie jednokrotnie.

Wykres 53. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=164

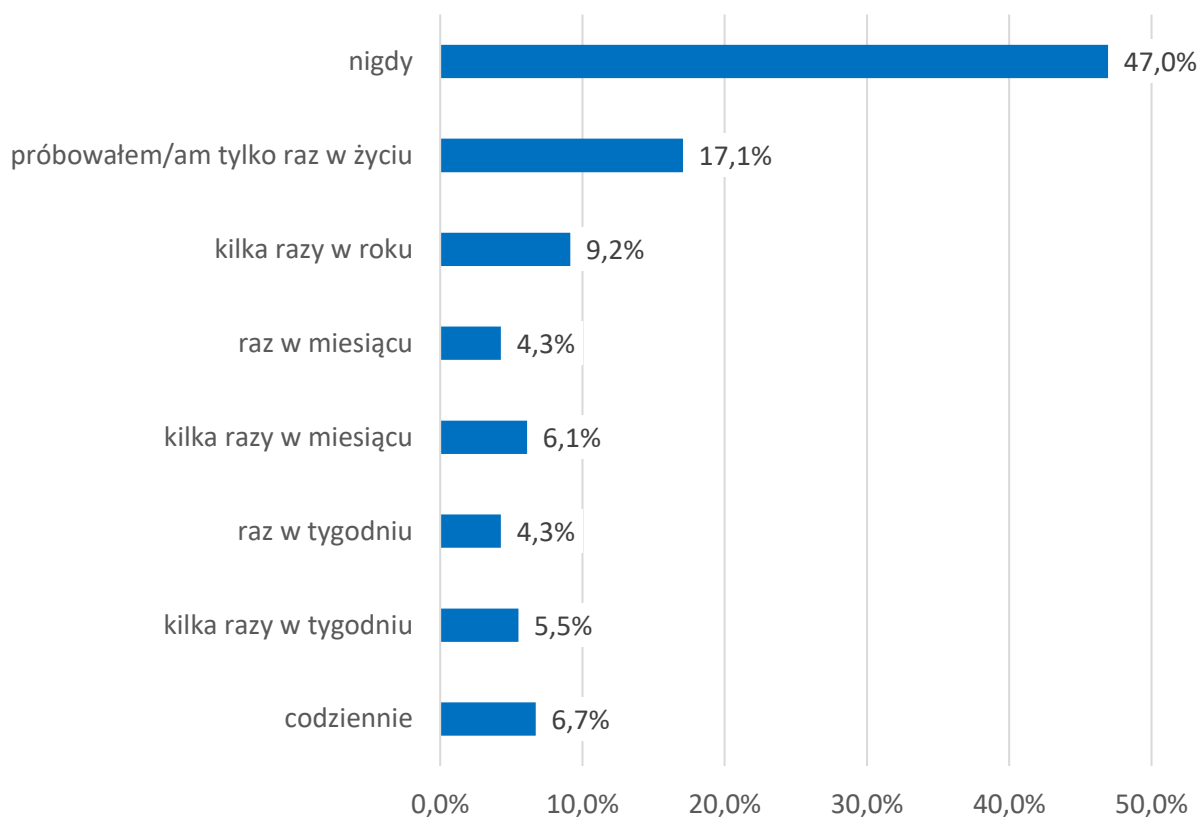

Napoje energetyczne

W następnej części kwestionariusza uczniowie mieli wskazać, jak często zdarza im się pić napoje energetyczne. Blisko połowa z nich nigdy ich nie piła (47,0%), z kolei 17,1% zrobiło to raz w życiu. 9,2% uczniów pije napoje energetyczne okazjonalnie, tj. kilka razy w roku, po 4,3% zrobiło to raz w miesiącu lub raz w tygodniu, a 6,1% – kilka razy w miesiącu. Niepokojący jest fakt, iż 5,5% respondentów pije napoje energetyczne kilka razy w tygodniu, a 6,7% badanych robi to codziennie.

Wykres 54. Jak często zdarza ci się wypić napój energetyczny? N=164

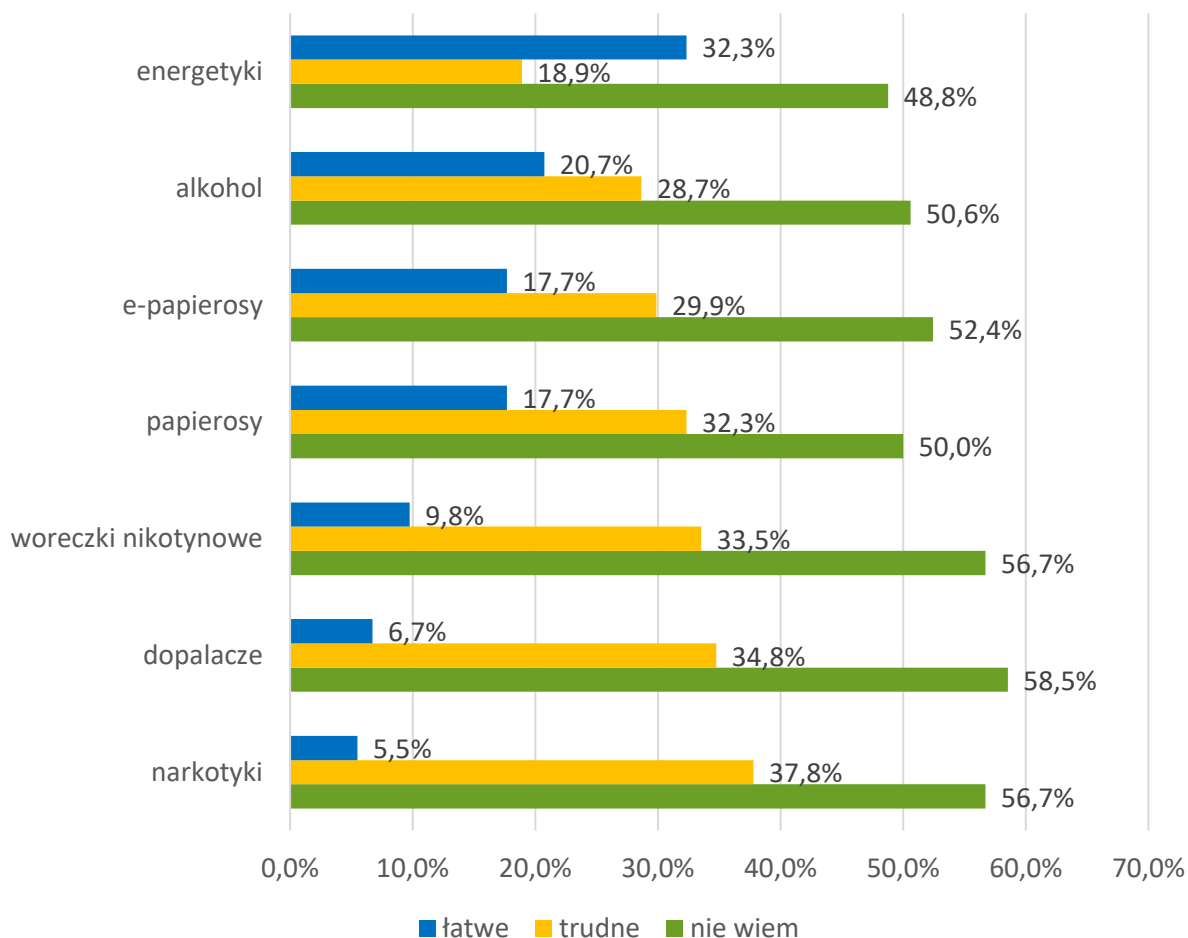

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, energetyków, alkoholu, woreczków nikotynowych, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- energetyki są łatwe do zdobycia dla 32,3% uczniów, a trudne dla 18,9%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 20,7% badanych, a trudny dla 28,7%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 17,7% młodych mieszkańców, a trudne dla 29,9%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 17,7% respondentów, a trudne dla 32,3%,
- woreczki nikotynowe są łatwe do zdobycia dla 9,8% badanych, a trudne dla 33,5%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 6,7% uczniów, a trudne dla 34,8%,
- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 5,5% ankietowanych, a trudne dla 37,8%.

Wykres 55. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, energetyki, woreczki nikotynowe, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=164

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli wskazać, czy wśród ich rówieśników są osoby, które sięgają po alkohol, energetyki, papierosy, e-papierosy, woreczki nikotynowe, dopalacze oraz narkotyki. Z przeprowadzonego badania wynika, iż:

- 27,4% uczniów ma w swoim otoczeniu osoby, które sięgają po alkohol, z czego: 6,7% – jedną osobę, 15,2% – kilka osób (do 10 osób), a 5,5% – wiele osób (powyżej 10 osób), natomiast średnio co czwarty ankietowany miał trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie (26,2%);
- blisko połowa ankietowanych wskazała, iż ich rówieśnicy piją energetyki (45,1%), z czego: 9,8% zna jedną taką osobę, 21,3% – kilka osób (do 10 osób), a 14,0% – wiele osób (powyżej 10 osób), natomiast 25,0% z nich nie potrafiło jednoznacznie określić swojej odpowiedzi;

- 29,3% badanych wskazało, iż ich rówieśnicy sięgają po papierosy, z czego: 10,4% zna jedną taką osobę, 12,8% – kilka osób (do 10 osób), a 6,1% – wiele osób (powyżej 10 osób), natomiast 21,3% z nich zaznaczyło opcję „trudno powiedzieć”;
- 36,1% uczniów ma w swoim otoczeniu rówieśniczym osoby, które sięgają po e-papierosy, z czego: 11,0% – jedną osobę, 15,9% – kilka osób (do 10 osób), a 9,2% – wiele osób (powyżej 10 osób), natomiast 23,8% osób miało trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie;
- 13,5% uczniów ma w swoim otoczeniu rówieśników, którzy używają woreczków nikotynowych, z czego: 5,5% zna jedną taką osobę, 3,1% – kilka takich osób (do 10 osób), a 4,9% – wiele osób (powyżej 10 osób), natomiast 18,3% respondentów zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”;
- 8,5% uczniów ma w swoim otoczeniu rówieśniczym osoby, które zażywają dopalacze, z czego: 4,3% zna jedną taką osobę, 1,8% – kilka osób (do 10 osób), 2,4% – wiele osób (powyżej 10 osób), natomiast 20,7% osób nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi;
- 6,7% uczniów ma rówieśników, którzy zażywają narkotyki, z czego: 3,7% – jedną osobę, 0,6% – kilka osób (do 10 osób), a 2,4% – wiele osób (powyżej 10 osób), natomiast 18,9% respondentów wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Tabela 31. Czy wśród Twoich rówieśników są osoby, które sięgają po poniższe substancje?
N=164

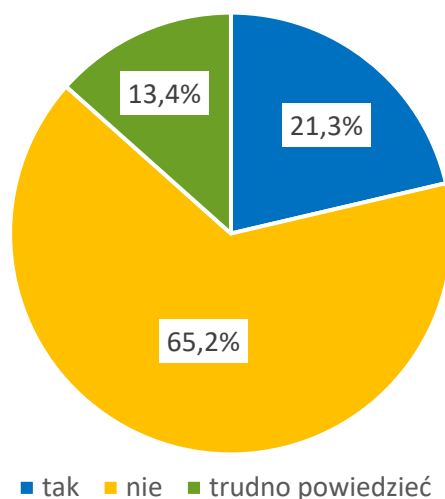
	tak, jedna osoba	tak, kilka osób (do 10 osób)	tak, wiele osób (powyżej 10 osób)	trudno powiedzieć	mówi rówieśnicy nie sięgają po taką substancję
alkohol	6,7%	15,2%	5,5%	26,2%	46,3%
energetyki	9,8%	21,3%	14,0%	25,0%	29,9%
papierosy	10,4%	12,8%	6,1%	21,3%	49,4%
e-papierosy	11,0%	15,9%	9,2%	23,8%	40,2%
woreczki nikotynowe	5,5%	3,1%	4,9%	18,3%	68,3%
dopalacze	4,3%	1,8%	2,4%	20,7%	70,7%
narkotyki	3,7%	0,6%	2,4%	18,9%	74,4%

Problem przemocy

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę Korytnica. Zbadaniu poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie, 21,3% młodych mieszkańców Gminy doświadczyło tego problemu, a 13,4% miało trudność w jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 56. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?
N=164

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony uczniów ze szkoły (19 osób, tj. 55,9%). Oprócz tego po 7 osób wskazało na dzieci/młodzież spoza szkoły, rodzeństwo oraz nieznaną osobę (po 20,6%), 6 uczniów wyróżniło inne, bliżej nieokreślone osoby (17,7%), a 5 respondentów wymieniło tatę (14,7%). Najmniej odpowiedzi padło na mamę oraz dalszych członków rodziny (po 3 uczniów, tj. po 8,8%). Ponadto 9 ankietowanych nie chciało udzielić odpowiedzi na to pytanie (26,5%). 1 osoba pominęła to pytanie. Z przeprowadzonego wśród uczniów badania wynika, że najczęściej doświadczają oni przemocy ze strony rówieśników ze szkoły, co wskazuje na szczególną potrzebę ukierunkowania działań profilaktycznych na środowisko szkolne oraz systematycznego wzmacniania działań zapobiegających przemocy rówieśniczej w najbliższych latach.

Tabela 32. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=34

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie ze szkoły	55,9%	19
nie chcę odpowiadać na to pytanie	26,5%	9
dzieci/młodzież spoza szkoły	20,6%	7
rodzeństwo	20,6%	7
nieznajoma osoba	20,6%	7
inne osoby	17,7%	6
tata	14,7%	5
mama	8,8%	3
dalsi członkowie rodziny	8,8%	3

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Analiza uzyskanych odpowiedzi wykazała, że najwięcej młodych mieszkańców Gminy doświadczyło przemocy psychicznej – tę opcję zaznaczyło 21 badanych (61,8%). W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na przemoc fizyczną (10 osób, tj. 29,4%), cyberprzemoc (8 osób, tj. 23,5%), przemoc seksualną (4 osoby, tj. 11,8%), z kolei 2 respondentów doświadczyło zaniedbania (5,9%). Ponadto 8 uczniów nie chciało udzielić odpowiedzi na zadane pytanie (23,5%). 1 osoba pominęła to pytanie.

Tabela 33. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=34

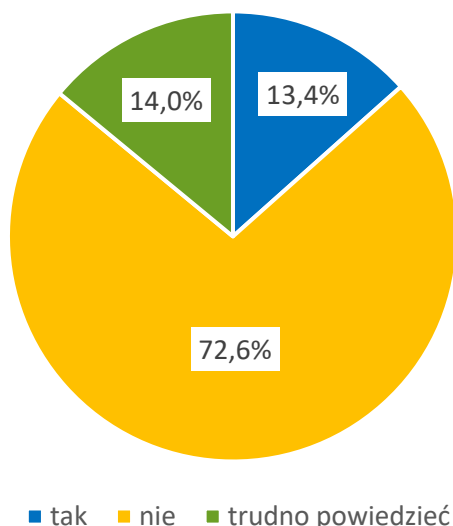
Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	61,8%	21
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	29,4%	10
ktoś mnie obrażał, ośmieszał, groził mi za pomocą Internetu lub telefonu (np. w mediach społecznościowych, komunikatorach, SMS-ach), publikował lub przysyłał moje zdjęcia/wiadomości bez mojej zgody itp.	23,5%	8
nie chcę odpowiadać na to pytanie	23,5%	8
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	11,8%	4
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	5,9%	2

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 13,4% uczniów, a 14,0% miało trudności w odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 57. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=164

W dalszej kolejności respondenci odpowiedzieli na pytanie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Analiza wyników wykazała, że najwięcej ankietowanych dopuściło się przemocy fizycznej – wskazało na nią 11 z nich (52,4%). Oprócz tego po 8 respondentów wybrało również odpowiedzi dotyczące przemocy psychicznej i cyberprzemocy (po 38,1%), a 4 – przemoc seksualną (19,1%). Część badanych nie chciała udzielić odpowiedzi (6 osób, tj. 28,6%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 34. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=21

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopąłem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	52,4%	11
przeżywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	38,1%	8
obrażałem/am kogoś, ośmieszałem/am, groziłem/am za pomocą Internetu lub telefonu (np. w mediach społecznościowych, komunikatorach, SMS-ach), publikowałem/am lub przysyłałem/am kogoś zdjęcia/wiadomości bez zgody tej osoby itp.	38,1%	8
nie chcę odpowiadać na to pytanie	28,6%	6
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czymś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	19,1%	4

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. 16 ankietowanych przyznało się do przemocy skierowanej wobec uczniów ze szkoły (76,2%), 10 respondentów wyróżniło rodzeństwo (47,6%), a 9 – wobec dzieci/młodzieży spoza szkoły (42,9%). Ponadto 8 odpowiedzi padło na nieznaną osobę, 6 – na inne osoby, wśród których wyróżniono m.in. *koleżanki* (28,6%). Dodatkowo 4 uczniów stosowało przemoc wobec dalszych członków rodziny (19,1%), a 3 – względem rodziców (14,3%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 35. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=21

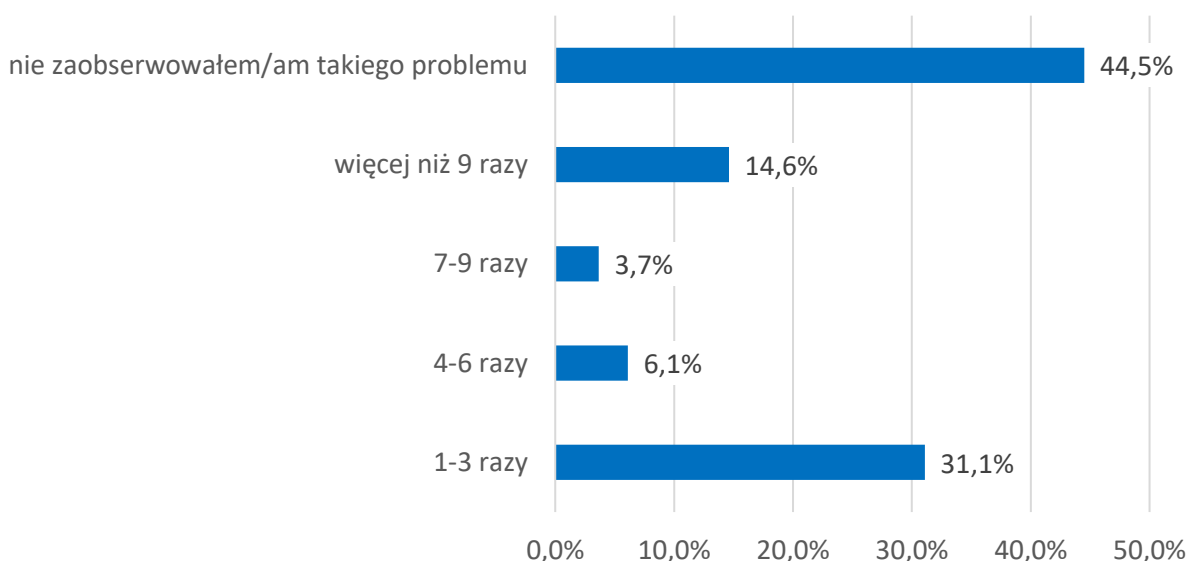
Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów ze szkoły	76,2%	16
rodzeństwa	47,6%	10
dzieci/młodzieży spoza szkoły	42,9%	9
nieznanych osób	38,1%	8
innych osób	28,6%	6
dalszych członków rodziny	19,1%	4
rodziców	14,3%	3
nie chcę odpowiadać na to pytanie	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejne pytanie dotyczyło częstotliwości występowania przemocy między uczniami w szkole w ciągu ostatniego roku szkolnego. Z odpowiedzi wynika, że 44,5% badanych nie zauważyło takiego problemu. 31,1% stwierdziło natomiast, że we wskazanym okresie takie sytuacje miały miejsce 1-3 razy, 6,1% – od 4 do 6 razy, 3,7% – od 7 do 9 razy, a pozostałe 14,6% respondentów zaobserwowało więcej niż 9 incydentów związanych z zachowaniami przemocowymi.

Wykres 58. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami?
N=164

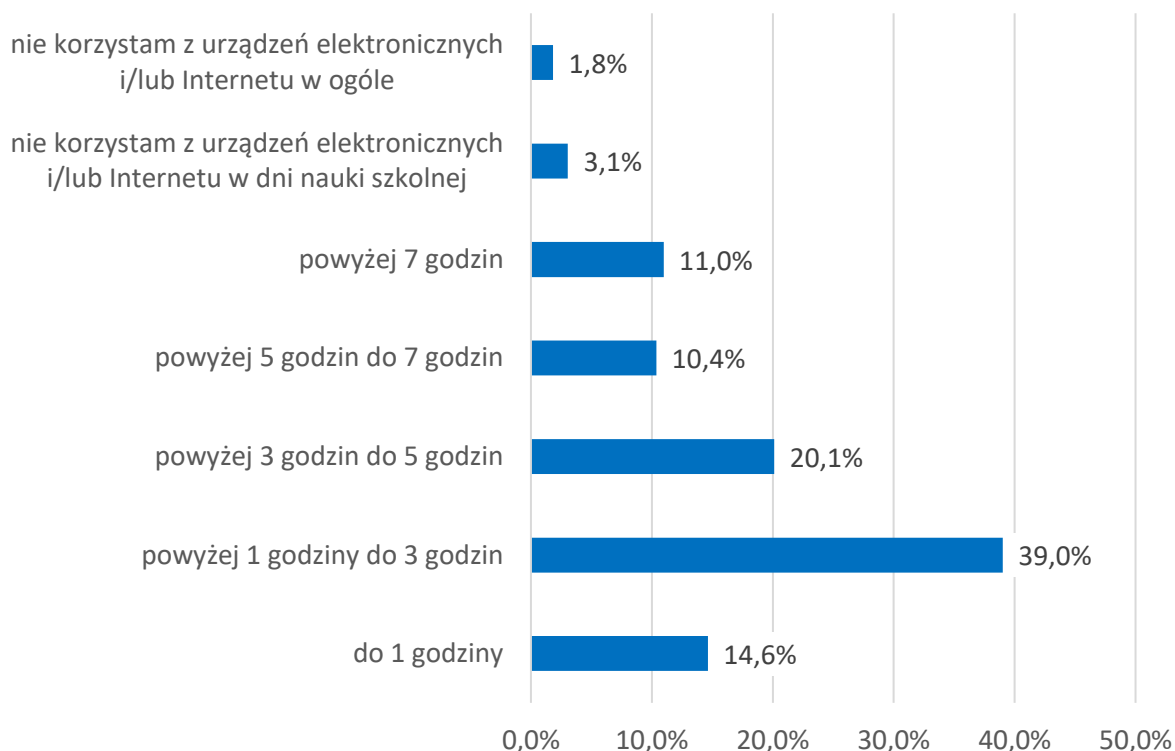

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

Kolejny obszar badania dotyczył częstotliwości korzystania przez uczniów z urządzeń elektronicznych oraz Internetu. Uzyskane wyniki wskazują, że największa grupa badanych spędza przed ekranem powyżej 1 godziny do 3 godzin dziennie (39,0%). W przypadku nieco mniejszego odsetka respondentów czas ten wynosi od 3 do 5 godzin (20,1%), natomiast 14,6% ankietowanych spędza w ten sposób czas do 1 godziny dziennie. 11,0% uczniów zadeklarowało spędzanie przed ekranem powyżej 7 godzin, a 10,4% – powyżej 5 do 7 godzin dziennie. Jedynie niewielki odsetek badanych nie korzysta z urządzeń elektronicznych w dni wolne od nauki szkolnej (3,1%), a 1,8% nie robi tego w ogóle.

Wykres 59. Ile czasu poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu w dni nauki szkolnej? N=164

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli wskazać, ile czasu poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu w dni wolne od nauki szkolnej. Do 1 godziny robi to 22 ankietowanych (13,7%), powyżej 1 godziny do 3 godzin – 47 uczniów (29,2%), z kolei 35 respondentów poświęca na to powyżej 3 do 5 godzin dziennie (21,7%). Na znaczne ilości czasu wskazało łącznie 56 ankietowanych (42,2%), z czego 33 korzysta z nich powyżej 5 do 7 godzin (20,5%), a 23 badanych – powyżej 7 godzin (14,3%). Niewielki odsetek odpowiedział natomiast, że nie korzysta z tego typu urządzeń w dni wolne od nauki (1 osoba, tj. 0,6%).

Tabela 36. Ile czasu poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu w dni wolne od nauki szkolnej? N=161

Odpowiedź	%	Liczba odp.
do 1 godziny	13,7%	22
powyżej 1 godziny do 3 godzin	29,2%	47
powyżej 3 godzin do 5 godzin	21,7%	35
powyżej 5 godzin do 7 godzin	20,5%	33
powyżej 7 godzin	14,3%	23
nie korzystam z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu w dni wolne od nauki szkolnej	0,6%	1

W dalszej kolejności badanych zapytano o to, czy ich rodzice lub opiekunowie kontrolują ilość czasu, jaki spędzają na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. 34 respondentów odpowiedziało przecząco (21,1%). Na odpowiedź „zawsze” również wskazało 34 uczniów (21,1%), „bardzo często” – 16 badanych (9,9%), a „często” – 26 respondentów (16,2%). Opcja „rzadko” została wybrana przez 51 badanych (31,7%).

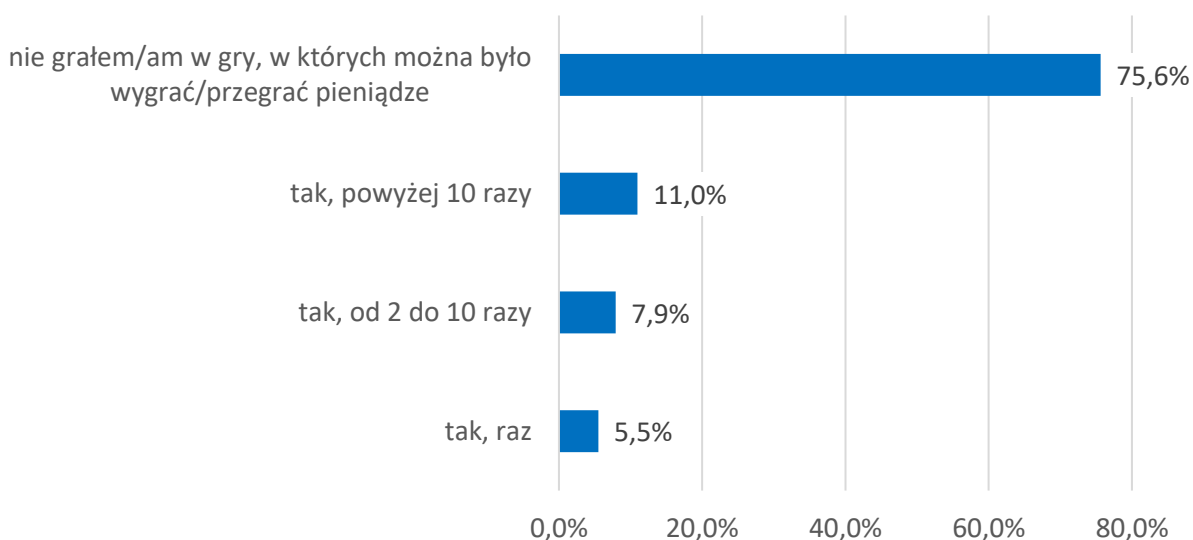
Tabela 37. Czy Twoi rodzice lub opiekunowie kontrolują ilość czasu, jaki spędzasz na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=161

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, zawsze	21,1%	34
tak, bardzo często	9,9%	16
tak, często	16,2%	26
tak, rzadko	31,7%	51
nie kontrolują	21,1%	34

Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się uprawiać hazard w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 24,4% badanych. Wśród tych osób 5,5% grało w nie 1 raz, 7,9% robiło to 2-10 razy, a 11,0% – powyżej 10 razy.

Wykres 60. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze lub wartościowe przedmioty (np. zdrałki, lotto, zakłady bukmacherskie, „skórki”/skiny w grach itp.)? N=164

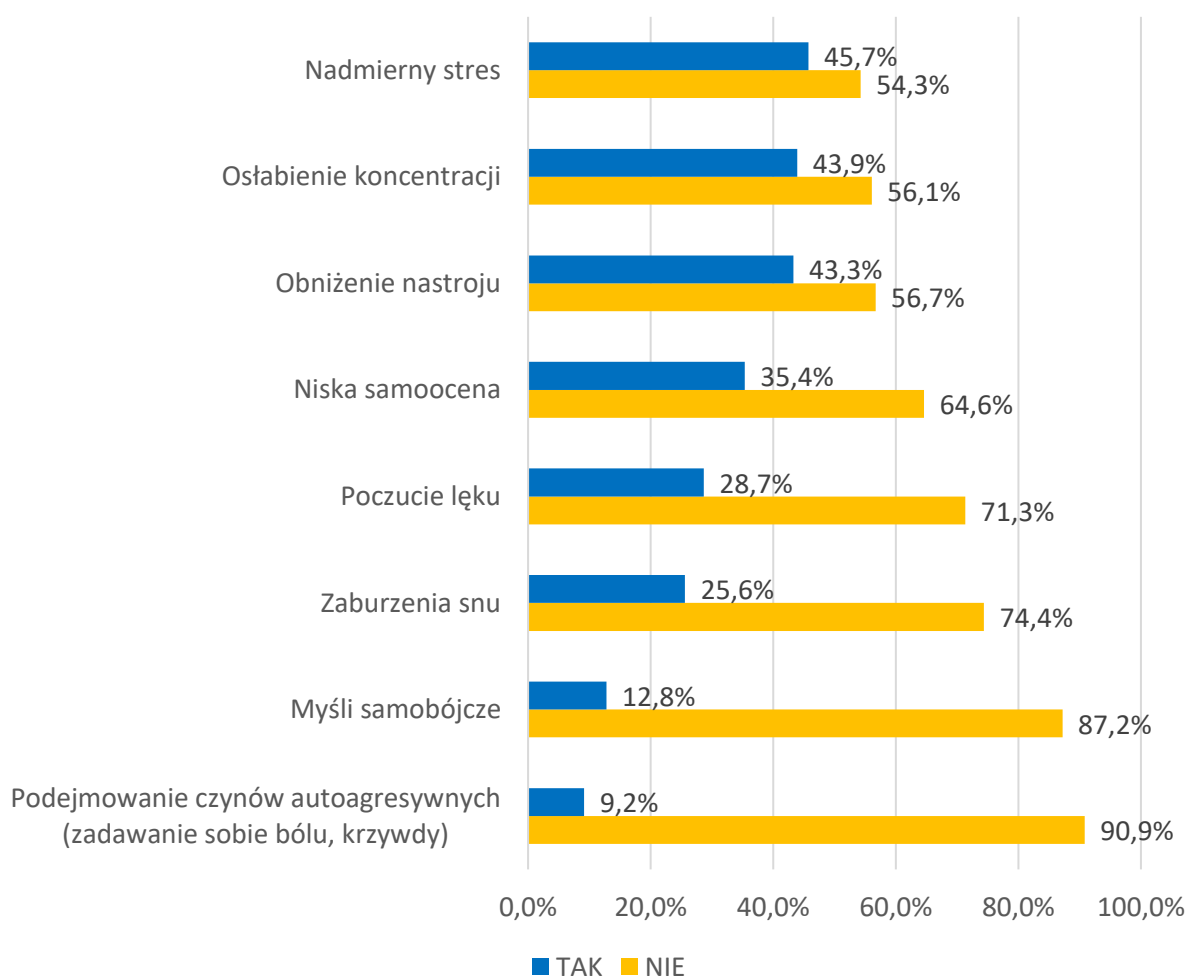

Zdrowie psychiczne

W przedostatniej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców gminy Korytnica, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do uczniów miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 45,7% respondentów w tym okresie odczuwało nadmierny stres, 43,9% miało obniżoną koncentrację, a 43,3% – obniżony nastrój. Ponadto 35,4% miało niską samoocenę, 28,7% odczuwało lęk, a 25,6% doznawało zaburzeń snu. Niepokojący jest fakt, że wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy występują również czyny autoagresywne (9,2%) oraz myśli samobójcze (12,8%).

Wykres 61. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=164

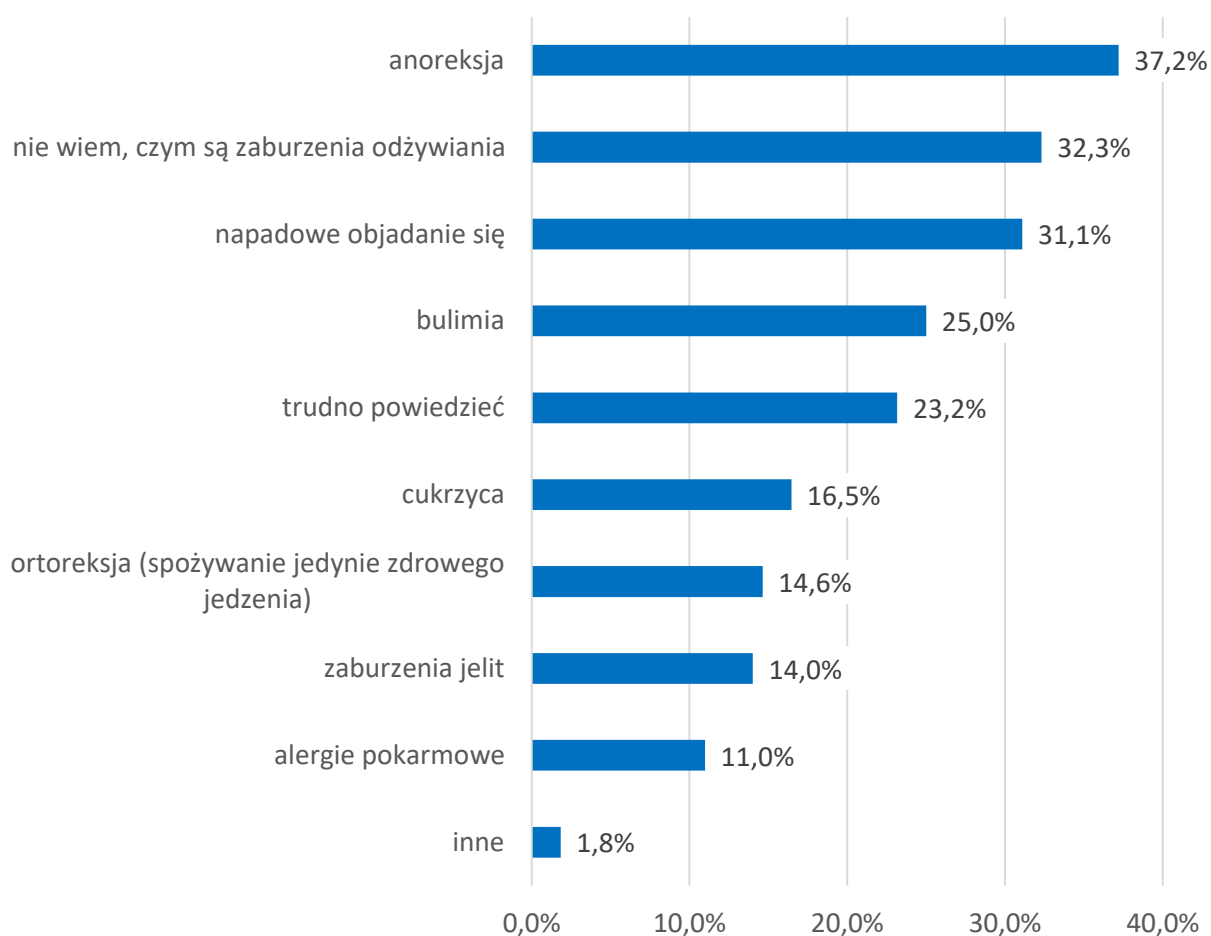

Zaburzenia odżywiania

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Korytnica dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. W pytaniu uczniowie mieli wskazać, które spośród wskazanych w kafeterii odpowiedzi ich zdaniem są zaburzeniami odżywiania. 37,2% ankietowanych wskazało na anoreksję, 31,1% uczniów zaznaczyło napadowe objadanie się, 25,0% — bulimię, a w opinii 14,6% respondentów można do nich zaliczyć ortoreksję. 32,3% uczestników badania nie wie, czym są zaburzenia odżywiania, a 23,2% ankietowanych miało trudności w odpowiedzi na zadane pytanie. Należy zaznaczyć, iż część ankietowanych błędnie wskazała na cukrzycę (16,5%), zaburzenia jelit (14,0%) oraz alergie pokarmowe (11,0%). 1,8% uczniów wskazało na inne zaburzenia, nie wymieniając przy tym żadnych przykładów.

Wykres 62. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=164

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Programowa część Strategii obejmuje takie elementy jak: **misja i wizja**, dotyczące rozwiązywania problemów społecznych, **wyznaczenie celów strategicznych i operacyjnych**, **planowane działania**, **oczekiwane rezultaty**, **system aktualizacji oraz zasady monitorowania i ewaluacji**. W jej skład wchodzi także ramy finansowe oraz regulacje dotyczące realizacji dokumentu. Podstawą dla prognoz zawartych w tej części była szczegółowa diagnoza społeczna, która umożliwiła ocenę kluczowych uwarunkowań strategicznych. Zgromadzone w ramach analizy dane pozwoliły na wyznaczenie priorytetów działań oraz opracowanie kierunków, które mają na celu skuteczne rozwiązanie zidentyfikowanych problemów społecznych.

Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego

Perspektywa rozwoju społecznego – misja i wizja gminy Korytnica

Misja i wizja stanowią fundament Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, wyznaczając kierunek i nadrzędne cele działań podejmowanych przez gminę Korytnica.

Misja określa podstawowy cel funkcjonowania systemu wsparcia społecznego, wskazując, dla kogo i w jakim zakresie kierowane są działania oraz jakie wartości przyświecają podejmowanym inicjatywom.

Wizja przedstawia pożądany obraz społeczności w perspektywie długofalowej, pokazując, jakich zmian społecznych i jakości życia mieszkańców Strategia ma być instrumentem. Precyzyjne określenie misji i wizji pozwala na konsekwentne planowanie działań, integrację zasobów oraz monitorowanie efektów realizowanych programów i inicjatyw.

MISJA GMINY KORYTNICA

Misją gminy Korytnica jest tworzenie warunków sprzyjających poprawie jakości życia mieszkańców poprzez skuteczne rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów społecznych, wspieranie rodzin, osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz wzmacnianie lokalnego kapitału społecznego. Gmina dąży do zapewnienia mieszkańcom dostępu do skutecznych form pomocy, profilaktyki i wsparcia, opartych na współpracy instytucji publicznych, organizacji społecznych oraz społeczności lokalnej.

WIZJA GMINY KORYTNICA

Gmina Korytnica jest miejscem bezpiecznym i otwartym na potrzeby mieszkańców, w którym problemy społeczne są wcześniej identyfikowane, a pomoc udzielana jest w sposób skoordynowany, dostępny i dostosowany do indywidualnych potrzeb. Mieszkańcy mają możliwość korzystania z różnorodnych form wsparcia sprzyjających aktywności społecznej, integracji, samodzielności oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Dzięki współpracy lokalnych instytucji i zaangażowaniu społeczności tworzone są warunki do budowania silnych rodzin, wzmacniania więzi społecznych oraz rozwoju potencjału mieszkańców.

Strategiczne kierunki polityki społecznej

Na podstawie przeprowadzonej analizy obszarów społecznych określono kluczowe kierunki strategiczne, mające na celu ograniczenie negatywnych zjawisk i wzmocnienie funkcjonowania społeczności lokalnej. Do każdego kierunku przypisano konkretne działania oraz określono podmioty odpowiedzialne za ich realizację, potencjalnych partnerów współpracy, wskaźniki pozwalające monitorować postęp, oczekiwane rezultaty oraz możliwe źródła finansowania. Takie podejście zapewnia spójne, kompleksowe i efektywne wdrażanie polityki społecznej zgodnie z założeniami strategicznymi.

1	Wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin oraz zapewnianie warunków sprzyjających rozwojowi dzieci i młodzieży.
2	Budowanie lokalnego systemu wsparcia ukierunkowanego na samodzielność, integrację i aktywność społeczną seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.
3	Ograniczanie skali uzależnień poprzez rozwój działań profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych oraz pomocowych.
4	Doskonalenie systemu przeciwdziałania przemocy domowej, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia osób doświadczających przemocy oraz edukacji społeczności lokalnej.
5	Wspieranie aktywności i samodzielności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój ich kompetencji oraz wzmacnianie uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.
6	Rozwijanie działań służących ochronie, promocji i wzmacnianiu zdrowia psychicznego mieszkańców.

Cel strategiczny nr 1

Wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin oraz zapewnianie warunków sprzyjających rozwojowi dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny 1: Rozwijanie umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodzin oraz opiekunów poprzez systemowe wsparcie i wykorzystanie dostępnych zasobów.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie wsparcia rodzinom zmagającym się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez pomoc asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin zmagających się z wyzwaniami o charakterze opiekuńczo-wychowawczymi.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	GOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	Liczba podjętych działań w kierunku utworzenia rodzin wspierających.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Stworzenie dzieciom warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi emocjonalnemu, społecznemu i edukacyjnemu poprzez zapewnienie opieki w stabilnym i wspierającym środowisku rodzinnej pieczy zastępczej.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	GOPS, PPP, PCPR	Budżet Gminy

Informowanie rodzin o dostępnych formach wsparcia, takich jak poradnictwo rodzinne, psychologiczne i prawne oraz o możliwościach uzyskania pomocy w sytuacjach kryzysowych.	Wzrost świadomości mieszkańców o możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	GOPS, GKRPA, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zapewnienie potrzeb bytowych rodzin poprzez udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej i niematerialnej.	GOPS	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin.	Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń.	GOPS, GKRPA, ZI, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Kontynuacja i rozwój działalności placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3.	Umożliwienie rodzicom podjęcia zatrudnienia oraz pomoc w realizacji codziennych spraw.	Liczba działających placówek opieki nad dziećmi do lat 3.	UG, NGO, podmioty sektora prywatnego	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny 2: Zapewnienie dzieciom i młodzieży możliwości edukacji oraz wszechstronnego rozwoju.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zainicjowanie powstawania placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizacja ich czasu wolnego. Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Liczba działających placówek wsparcia dziennego.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Systematyczne doposażanie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt.	Podniesienie poziomu edukacji i jakości kształcenia w szkołach.	Liczba podjętych działań w celu doposażenia placówek oświatowych.	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek oświatowych, z którymi podjęto współpracę.	GOPS, UG, placówki oświatowe	Bez kosztów
Organizowanie, wspieranie i promowanie wydarzeń oraz inicjatyw skierowanych do rodzin z dziećmi.	Zwiększenie zaangażowania rodzin w życie społeczności lokalnej oraz wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez udział w wydarzeniach integracyjnych i kulturalnych.	Liczba zorganizowanych imprez.	GOPS, UG, NGO, GBP, GDK, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz rozwijanie form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.	UG, NGO, GDK, GBP, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa

Wspieranie prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologicznym i socjalnym.	GOPS, PPP, PCPR, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy.	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych.	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	UG, GKRPA, NGO GDK, GBP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Świadczenie usług społecznych w zakresie wsparcia rodzin poprzez realizację działań wzmacniających kompetencje opiekuńczo-wychowawcze i integrację społeczną (m.in. warsztaty rodzicielskie, grupy wsparcia, poradnictwo specjalistyczne).	Zwiększenie dostępności i jakości wsparcia dla rodzin oraz wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych uczestników.	Liczba rodzin korzystających z poradnictwa i usług społecznych.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy

Cel strategiczny nr 2

Budowanie lokalnego systemu wsparcia ukierunkowanego na samodzielność, integrację i aktywność społeczną seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Cel operacyjny 1: Wzmacnianie samodzielności osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwój i zwiększanie dostępności usług społecznych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Promowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością.	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamywania barier społecznych.	Liczba wolontariuszy. Liczba osób objętych wolontariatem.	GOPS, NGO, GDK, GBP, UG, KS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Inicjowanie działań służących dostosowywaniu infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej.	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	UG	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON Fundusze Europejskie
Współpraca z sektorem pozarządowym w obszarze wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności.	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z sektorem pozarządowym.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	GOPS, NGO, UG, KS	Budżet Gminy
Kontynuowanie, inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	Zwiększenie aktywności i integracji społecznej seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba osób objętych programami.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusz Solidarnościowy

Zapewnienie specjalistycznego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami poprzez kontynuację działalności asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.	Wsparcie samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie im specjalistycznej opieki.	Liczba asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością. Liczba osób objętych wsparciem asystentów.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy Fundusz Solidarnościowy Budżet Państwa
Zapewnienie wsparcia członkom rodzin lub opiekunów sprawujących opiekę nad osobami z niepełnosprawnością.	Poprawa jakości życia członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.	Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy Fundusz Solidarnościowy Budżet Państwa
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	UG, GOPS, podmioty sektora prywatnego	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnością i osób starszych.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie dostępu do opieki w Domach Pomocy Społecznej dla osób potrzebujących wsparcia.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej.	GOPS	Budżet Gminy
Rozwój mieszkań wspomaganych jako formy wsparcia osób starszych, zwiększającej ich samodzielność i bezpieczeństwo.	Zapewnienie osobom starszym wymagającym częściowego wsparcia warunków umożliwiających bezpieczne i możliwie niezależne funkcjonowanie.	Liczba osób korzystających z mieszkania wspomagane.	UG, GOPS	Budżet Gminy

Cel operacyjny 2: Rozwijanie warunków sprzyjających aktywności społecznej osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Wzrost zaangażowania seniorów i osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne, poprawa ich kondycji fizycznej i psychicznej oraz rozwój nowych umiejętności i zainteresowań.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w zajęciach.	GOPS, UG, NGO, KS, GDK, GBP	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba podjętych działań promujących.	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, GDK, GBP, KS	Budżet Gminy
Informowanie i kierowanie osób z niepełnosprawnościami na warsztaty terapii zajęciowej.	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez Warsztat Terapii Zajęciowej.	Liczba uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej.	UG	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
Kontynuacja działalności Klubu Seniora na terenie Gminy wraz z diagnozowaniem potrzeb seniorów oraz rozwojem i poszerzaniem oferty działań aktywizujących.	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba działających klubów seniora. Liczba uczestników.	UG, NGO, GOPS, GDK, GBP	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel strategiczny nr 3

Ograniczanie skali uzależnień poprzez rozwój działań profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych oraz pomocowych.

Cel operacyjny 1: Ograniczanie problemu uzależnień poprzez realizację efektywnych działań profilaktycznych i terapeutycznych dla osób wymagających wsparcia.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie wsparcia w formie materialnej i niematerialnej rodzinom zmagającym się z problemem uzależnień.	Poprawa sytuacji życiowej i funkcjonowania rodzin borykających się z problemem uzależnień.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	GOPS	Budżet Gminy
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Zwiększenie liczby osób podejmujących terapię odwykową, poprawa stanu zdrowia psychicznego i fizycznego osób uzależnionych oraz wzmocnienie ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, a także poprawa jakości życia ich rodzin.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące.	GKRPA, GOPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Kontynuacja działalności PIK na terenie Gminy.	Zapewnienie dostępności do wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.	Liczba działających PIK w zakresie wsparcia dla osób zmagających się z problemem uzależnień.	UG, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Utworzenie grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz członków ich rodzin na terenie Gminy.	Zwiększenie dostępności lokalnego wsparcia dla osób dotkniętych problemem alkoholowym poprzez uruchomienie nowych grup samopomocowych funkcjonujących na terenie Gminy.	Liczba nowo utworzonych grup samopomocowych na terenie Gminy.	UG, GOPS, GKRPA, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zwiększenie dostępności specjalistycznej pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin, w tym wspieranie działalności Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia.	Poprawa dostępu mieszkańców do usług terapeutycznych, diagnostycznych i konsultacyjnych oraz wzrost liczby osób korzystających ze specjalistycznego wsparcia w zakresie uzależnień i współuzależnienia.	Liczba mieszkańców korzystających z pomocy Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia.	UG, GOPS, GKRPA	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2: Budowa świadomości zdrowotnej mieszkańców poprzez rozwój działań profilaktycznych i promujących zdrowy tryb życia.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Wdrażanie programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN dotyczących problemu uzależnień.	Zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	UG, GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Prowadzenie warsztatów i innych zajęć edukacyjnych w szkołach, obejmujących tematykę uzależnień oraz organizacja pozalekcyjnych aktywności z elementami profilaktyki.	Zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	UG, GKRPA, KPP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Przeprowadzanie szkoleń dla właścicieli i sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych dotyczących konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży. Podwyższenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	GKRPA, UG	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin zmagających się z problemami uzależnień.	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. Poprawa kondycji psychicznej i emocjonalnej dzieci poprzez zapewnienie im bezpiecznego środowiska i rozwoju umiejętności społecznych.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym.	GKRPA, UG	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Zaangażowanie w ogólnopolskie i lokalne kampanie oraz działania informacyjno-edukacyjne, skierowane do różnych grup społecznych, mające na celu profilaktykę i przeciwdziałanie problemom związanym z uzależnieniami.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat przyczyn, skutków i możliwości zapobiegania uzależnieniom.	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	GKRPA, GOPS, KPP, UG, NGO, GDK, GBP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie szkoleń dla członków GKRPA i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, policjantów) dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Podniesienie kompetencji zawodowych uczestników szkoleń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	GKRPA, GOPS, UG, KPP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń promujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia.	GKRPA, UG, NGO, GDK, GBP	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Wzmocnienie działań funkcjonariuszy Policji w zakresie ograniczania dystrybucji substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.	Spadek dostępności do nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.	Liczba działań podjętych przez funkcjonariuszy Policji.	UG, KPP	Budżet Gminy

Cel strategiczny nr 4

Doskonalenie systemu przeciwdziałania przemocy domowej, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia osób doświadczających przemocy oraz edukacji społeczności lokalnej.

Cel operacyjny 1: Zapewnianie wsparcia rodzinom doświadczającym przemocy domowej.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy rodzinom doświadczającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Ograniczenie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	GOPS, GKRPA, KPP, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Udostępnianie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	GOPS, UG, GKRPA, ZI, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji w zakresie obowiązujących przepisów prawa dotyczących przemocy domowej oraz zasad realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.	GOPS, GKRPA, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doświadczającym problemu przemocy domowej.	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób korzystających z poradnictwa.	GOPS, GKRPA, ZI, PIK	Budżet Gminy

Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych.	GOPS, GKRPA, ZI	Budżet Gminy
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej.	GOPS, ZI, UG, PCPR	Budżet Gminy
Systematyczne monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej.	Dostosowanie działań interwencyjnych i profilaktycznych do zidentyfikowanych potrzeb lokalnej społeczności.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, KPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Cel operacyjny 2: Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy oraz podnoszenie świadomości społecznej.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udział w kampaniach społecznych o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim, ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej.	Liczba działań podjętych w ramach kampanii. Liczba osób uczestniczących w kampanii.	GOPS, GKRPA, ZI, KPP, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy, a także komunikacji interpersonalnej i umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie świadomości uczniów na temat przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy. Rozwój umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny i bez użycia przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach. Liczba zorganizowanych warsztatów.	UG, KPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Przeprowadzanie akcji informacyjnych wśród mieszkańców w zakresie cyberprzemocy.	Ograniczenie zjawiska cyberprzemocy oraz poszerzenie wiedzy lokalnej społeczności na temat przemocy w Internecie.	Liczba zorganizowanych akcji informacyjno-profilaktycznych z zakresu cyberzagrożeń.	UG, GOPS, KPP, placówki oświatowe, KS, GDK, GBP	Budżet Gminy
Wzmocnienie działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do ogółu społeczności lokalnej w zakresie dostępnych form wsparcia oraz instytucji udzielających pomocy w sytuacjach przemocy i uzależnień.	Wzrost świadomości społecznej dotyczącej dostępnych form wsparcia.	Liczba materiałów informacyjnych rozpowszechnionych w przestrzeni publicznej.	UG, GOPS, KPP, placówki oświatowe, KS, GDK, GBP	Budżet Gminy

Cel strategiczny nr 5

Wspieranie aktywności i samodzielności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój ich kompetencji oraz wzmacnianie uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Cel operacyjny 1: Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie szans zatrudnienia osób pozostających bez pracy.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu zapewnienia doradztwa zawodowego, organizacji szkoleń dla osób bezrobotnych oraz wspierania ich w podnoszeniu kwalifikacji i zwiększaniu możliwości zatrudnienia.	Ograniczenie skali problemu bezrobocia na terenie Gminy.	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących w nich udział.	UG, GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców poprzez prace społecznie użyteczne i interwencyjne oraz roboty publiczne.	Promowanie uczestnictwa mieszkańców Gminy pozostających bez pracy, w działaniach takich jak prace społecznie użyteczne i roboty publiczne.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	UG, GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizowanie działań informacyjnych w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Podniesienie świadomości osób pozostających bez pracy na temat oferowanych form pomocy.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	GOPS, PUP, UG	Budżet Gminy
Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych w celu aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie udziału osób bezrobotnych w programach aktywizacyjnych opartych na kontraktach socjalnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	GOPS	Budżet Gminy

Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży.	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież.	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego.	placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Prowadzenie działań motywujących lokalnych przedsiębiorców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz dostosowywania warunków zatrudnienia do potrzeb tej grupy.	Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy.	Liczba podjętych działań motywujących.	UG, NGO	Budżet Gminy

Cel operacyjny 2: Ograniczenie skali ubóstwa oraz wsparcie w poprawie jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie niezbędnego wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej poprzez dostęp do świadczeń pomocy społecznej.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Wsparcie w zakresie dożywiania w postaci zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zaspokojenie podstawowych potrzeb żywieniowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	GOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie wsparcia uczniom poprzez przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym udzielono pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	UG, GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja zadania własnego Gminy w zakresie udzielania schronienia osobom w kryzysie bezdomności.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności.	Liczba osób w kryzysie bezdomności, którym udzielono schronienia.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Zapewnienie pomocy żywnościowej dla osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej.	Zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz poprawa ich warunków bytowych.	Liczba osób korzystających ze wsparcia.	UG, GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel strategiczny nr 6

Rozwijanie działań służących ochronie, promocji i wzmacnianiu zdrowia psychicznego mieszkańców.

Cel operacyjny nr 1. Budowa lokalnego systemu wsparcia oraz zwiększanie świadomości społecznej w zakresie zdrowia psychicznego.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych dotyczących dostępnych form wsparcia dla osób zmagających się z problemami zdrowia psychicznego.	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej.	Liczba przeprowadzonych działań. Liczba osób korzystających ze wsparcia.	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Liczba przeprowadzonych programów/warsztatów. Liczba uczestników.	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym.	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Gminy.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej i psychiatrycznej.	UG, PIK, placówki oświatowe, NGO, PPP, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy

Prognoza zmian w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Prognoza zmian w zakresie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Korytnica na lata 2026-2035 ma na celu identyfikację kluczowych wyzwań oraz określenie głównych kierunków zmian w obszarze polityki społecznej. Jej zadaniem jest wskazanie potencjalnych problemów i tendencji, które mogą pojawić się w najbliższych latach, a także ich możliwego wpływu na funkcjonowanie społeczności lokalnej.

Poniżej wyodrębniono najistotniejsze obszary problemowe wraz z przewidywanymi kierunkami ich zmian. Uwzględnienie tych elementów pozwala na lepsze dopasowanie działań do zmieniających się potrzeb mieszkańców oraz bardziej efektywne planowanie polityki społecznej. Takie ujęcie sprzyja tworzeniu spójnych podstaw do dalszych analiz i planowania strategicznego, wspierając realizację działań odpowiadających na aktualne i przyszłe wyzwania społeczne w Gminie.

 Obszar problemowy	 Prognoza zmian
Rodzina w strukturze wsparcia społecznego 	Podnoszenie skuteczności i koordynacji działań podmiotów instytucjonalnych pracujących na rzecz rodzin.
	Intensyfikacja działań w zakresie wzmacniania kompetencji rodzicielskich oraz prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczych i wychowawczych.
	Wzrost liczby rodzin niepełnych.
	Zwiększająca się świadomość potrzeby wczesnego reagowania na problemy rodzinne.
	Większe zaangażowanie szkół, placówek wsparcia dziennego i instytucji społecznych w pomoc rodzinie oraz upowszechnianie działań integrujących rodziny i wzmacniających więzi społeczne.

**Wsparcie społeczne
dla osób starszych
i z niepełnosprawnościami**

Wzrost liczby inicjatyw umożliwiających seniorom i osobom z niepełnosprawnościami aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

Poprawa jakości życia poprzez zwiększenie dostępności miejsc publicznych, transportu i infrastruktury przyjaznej osobom z ograniczeniami sprawności.

Zwiększenie kompetencji cyfrowych seniorów, przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa.

Rozbudowa systemu usług socjalnych i opiekuńczych dla seniorów i osób z niepełnosprawnością, uwzględniających różne stopnie potrzeb i formy wsparcia.

Rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, asystenckie i rehabilitacyjne.

Rozwój usług środowiskowych umożliwiających dłuższe funkcjonowanie w miejscu zamieszkania.

**Profilaktyka i wsparcie
w obszarze uzależnień**

Konieczność intensyfikacji działań profilaktycznych w obszarze uzależnień, w tym związanych z podwyższeniem wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.

W związku ze zmieniającymi się wzorcami zachowań społecznych większej uwagi wymagać będą uzależnienia od Internetu, mediów społecznościowych, gier i hazardu.

Rozwój alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz rodzin.

Konieczność rozwijania zintegrowanego systemu wsparcia obejmującego profilaktykę, terapię oraz pomoc dla rodzin dotkniętych problemem uzależnień.

Prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, zwłaszcza w zakresie ograniczania zachowań ryzykownych i wzmacniania umiejętności radzenia sobie z presją społeczną.

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Dalsze rozwijanie działań profilaktycznych i edukacyjnych, mających na celu przeciwdziałanie utrwalaniu się destrukcyjnych wzorców zachowań.

Zapewnienie szybkiej interwencji oraz skutecznej współpracy służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i wsparcie rodziny.

Zapewnienie wsparcia psychologicznego, prawnego i socjalnego osobom doświadczającym przemocy, w tym dzieciom wychowującym się w rodzinach dotkniętych przemocą.

Ochrona dzieci i młodzieży przed różnymi formami przemocy, w tym przemocą rówieśniczą i cyberprzecią, której ryzyko wzrasta wraz z powszechnością korzystania z narzędzi cyfrowych i mediów społecznościowych.

Sytuacja społeczno- gospodarcza i rynek pracy

Trudności w aktywizacji zawodowej części mieszkańców, zwłaszcza osób długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach, starszych oraz z niepełnosprawnościami.

Dalsze rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej, rynku pracy oraz podmiotami sektora społecznego.

Wdrażanie Strategii będzie sprzyjać ograniczaniu zjawiska wykluczenia społecznego oraz wzmacnianiu integracji społeczno-zawodowej mieszkańców.

Zdrowie psychiczne

Wzrost znaczenia działań profilaktycznych i edukacyjnych, służących wzmacnianiu dobrostanu psychicznego mieszkańców.

Wdrażanie Strategii będzie sprzyjać budowaniu lokalnego systemu wsparcia, ukierunkowanego na profilaktykę, wczesne reagowanie oraz poprawę jakości życia.

Zapewnienie możliwie szerokiego dostępu do wsparcia specjalistycznego i wczesnej pomocy.

Ramy finansowe Strategii

Realizacja celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Korytnica wymaga określenia struktury finansowania, zgodnie z wymaganiami art. 16b ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Wskazanie dostępnych środków oraz potencjalnych źródeł finansowania pozwala ocenić realność wdrażania przyjętych założeń.

Podstawowym źródłem finansowania Strategii będzie budżet gminy Korytnica. Dodatkowo realizacja zadań przewidziana jest przy wsparciu środków zewnętrznych, w tym:

- budżetu Wojewody,
- budżetu Samorządu Województwa,
- Funduszu Pracy,
- Funduszu Solidarnościowego,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środków finansowych pozyskiwanych przez organizacje pozarządowe,
- środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii zależą od możliwości gminy Korytnica oraz dostępności środków zewnętrznych. Prognozy finansowe na lata 2026-2035 zostały opracowane w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2025-2026, bazując na ocenie zasobów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, z przyjętym średnim rocznym wzrostem wydatków na poziomie 2,5%.

Takie podejście pozwala elastycznie reagować na zmiany w potrzebach społecznych i dostępnych środkach finansowych, zapewniając jednocześnie stabilne podstawy dla realizacji Strategii w wieloletniej perspektywie.

Tabela 38. Ramy finansowe Strategii

rok	ochrona zdrowia (dział 851)	pomoc społeczna (dział 852)	pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	rodzina (dział 855)	ogółem
2025	92 173	2 570 337	0	92 100	3 274 437	6 029 047
2026²⁴	92 173	2 570 337	0	92 100	3 274 437	6 029 047
PROGNOZA						
2027	94 477	2 634 595	0	94 403	3 356 298	6 179 773
2028	96 839	2 700 460	0	96 763	3 440 205	6 334 267
2029	99 260	2 767 972	0	99 182	3 526 211	6 492 625
2030	101 742	2 837 171	0	101 661	3 614 366	6 654 940
2031	104 285	2 908 100	0	104 203	3 704 725	6 821 313
2032	106 892	2 980 803	0	104 203	3 797 343	6 989 241
2033	109 565	3 055 323	0	106 808	3 892 277	7 163 973
2034	112 304	3 131 706	0	109 478	3 989 584	7 343 072
2035	115 111	3 209 999	0	112 215	4 089 323	7 526 648

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

Mechanizmy wdrażania oraz aktualizacji Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Korytnica na lata 2026-2035 opiera się na zintegrowanym podejściu do prowadzenia polityki społecznej, uwzględniającym zarówno działania instytucjonalne, jak i aktywność społeczności lokalnej. Długookresowy charakter dokumentu oraz jego strategiczne cele wymagają zapewnienia ciągłości działań, a także bieżącego monitorowania postępów i elastycznego reagowania na zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze.

Wdrażanie Strategii zakłada współpracę wielu podmiotów – instytucji publicznych, organizacji społecznych oraz partnerów lokalnych. Kluczowe znaczenie ma w tym zakresie skuteczna koordynacja działań, umożliwiająca spójne i komplementarne realizowanie zaplanowanych przedsięwzięć. Funkcję głównego koordynatora pełni Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy, który jest odpowiedzialny za organizację procesu wdrażania, współpracę z partnerami oraz bieżący nadzór nad realizacją zapisów Strategii.

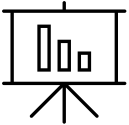
²⁴ Wartość za rok 2026 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok dla gminy Korytnica

W proces wdrażania Strategii zaangażowane są także jednostki organizacyjne Gminy, placówki oświatowe, instytucje ochrony zdrowia, służby i instytucje publiczne, a także sektor społeczny, w tym przede wszystkim organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje oraz lokalni liderzy i partnerzy społeczni. Ważną rolę odgrywają również mieszkańcy Gminy, którzy nie tylko korzystają ze wsparcia, ale także współtworzą lokalną wspólnotę, zgłaszają potrzeby i włączają się w działania na rzecz poprawy jakości życia. Skuteczne wdrażanie Strategii opiera się więc na partnerstwie, współodpowiedzialności i zaangażowaniu wszystkich uczestników życia lokalnego.

Proces wdrażania obejmuje kolejne etapy związane z planowaniem działań, ich realizacją, monitorowaniem oraz oceną efektów. Istotnym elementem jest systematyczne gromadzenie danych oraz analiza wskaźników, które pozwalają ocenić stopień osiągania założonych celów oraz skuteczność podejmowanych interwencji. Działania te wspierane są przez mechanizmy komunikacji i wymiany informacji pomiędzy zaangażowanymi podmiotami.

Tabela 39. Harmonogram wdrażania Strategii.

Etap		Termin realizacji
Etap I 	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Korytnica o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Korytnica na lata 2026-2035”.	III kwartał 2026 r.
Etap II 	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	III kwartał 2026 r. – IV kwartał 2035 r.
Etap III 	Monitorowanie stopnia realizacji działań.	na koniec każdego roku w okresie od 2026 r. do 2035 r.
Etap IV 	Ewaluacja efektów wdrażania Strategii.	II kwartał 2036 r.

Źródło: opracowanie własne

Strategia ma charakter dokumentu otwartego, co oznacza możliwość jej aktualizacji w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby mieszkańców, nowe wyzwania społeczne oraz uwarunkowania zewnętrzne. Ewaluacja Strategii powinna mieć charakter cykliczny i uwzględniać zarówno wyniki monitoringu, jak i opinie interesariuszy, w tym mieszkańców oraz partnerów społecznych. Proces aktualizacji może obejmować modyfikację działań, wprowadzanie nowych inicjatyw oraz dostosowywanie narzędzi realizacji do aktualnych możliwości organizacyjnych i finansowych Gminy.

Wdrażanie i aktualizacja Strategii uwzględniają również zmieniające się możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym funduszy krajowych i europejskich, co pozwala na rozszerzanie zakresu realizowanych działań. Elastyczne podejście do zarządzania dokumentem umożliwia włączanie nowych zadań i inicjatyw, które na etapie opracowywania Strategii nie były możliwe do przewidzenia.

Przyjęty model wdrażania i aktualizacji Strategii sprzyja efektywnemu zarządzaniu polityką społeczną Gminy, zapewniając jej spójność, skuteczność oraz zdolność do reagowania na dynamicznie zmieniające się potrzeby lokalnej społeczności.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

Skuteczna realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wymaga prowadzenia otwartej komunikacji z otoczeniem. Zaangażowanie mieszkańców oraz partnerów lokalnych stanowi istotny element zarówno na etapie wdrażania, jak i aktualizacji dokumentu. Umożliwienie udziału społeczności lokalnej w tych procesach sprzyja lepszemu dopasowaniu podejmowanych działań do rzeczywistych potrzeb oraz wzmacnia poczucie współodpowiedzialności za rozwój Gminy.

Istotną rolę w tym zakresie odgrywają władze samorządowe, które odpowiadają za organizację i koordynację przepływu informacji. Ważne jest nie tylko przekazywanie rzetelnych i aktualnych informacji dotyczących realizacji Strategii, ale również zapewnienie sprawnych mechanizmów zbierania opinii, wniosków i rekomendacji ze strony mieszkańców oraz partnerów społecznych. Takie podejście umożliwia bieżące reagowanie na pojawiające się potrzeby i wyzwania.

W proces komunikacji zaangażowane są zarówno podmioty wewnętrzne, w tym pracownicy Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i pozostałych jednostek organizacyjnych, jak i szeroko rozumiane otoczenie zewnętrzne – mieszkańcy, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne oraz sektor prywatny. Współpraca tych środowisk sprzyja wymianie wiedzy, doświadczeń oraz budowaniu trwałych partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Istotne znaczenie ma również współdziałanie z podmiotami funkcjonującymi na poziomie ponadlokalnym, w tym z sąsiednimi gminami oraz instytucjami powiatowymi i regionalnymi.

W ramach działań komunikacyjnych przewiduje się w szczególności:

- informowanie o założeniach i postępach wdrażania Strategii,
- umożliwienie zgłaszania uwag i propozycji zmian w zakresie realizowanych działań,
- upowszechnianie informacji o projektach i inicjatywach podejmowanych w ramach Strategii,
- wykorzystanie nowoczesnych kanałów komunikacji, w tym stron internetowych, mediów społecznościowych oraz narzędzi cyfrowych,
- współpracę z mediami lokalnymi w celu zwiększenia dostępności informacji dla mieszkańców.

Promocja Strategii stanowi ważny element wspierający jej realizację, sprzyjający budowaniu świadomości społecznej oraz wzmacnianiu zaangażowania mieszkańców. Działania informacyjne obejmować będą m.in. publikowanie informacji o realizowanych projektach, ich efektach oraz źródłach finansowania, w tym środkach pochodzących z funduszy zewnętrznych, w szczególności Unii Europejskiej.

Sprawnie funkcjonujący system komunikacji społecznej przyczynia się do zwiększenia przejrzystości działań samorządu, budowania zaufania społecznego oraz skuteczniejszego wdrażania Strategii, opartego na współpracy i dialogu z lokalną społecznością.

Monitorowanie postępów i ocena efektów

Monitoring realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest kluczowym narzędziem pozwalającym ocenić efekty podejmowanych działań oraz stanowi podstawę do podejmowania decyzji dotyczących zasadności interwencji w obszarach wymagających wsparcia. W przypadku działań o charakterze długofalowym, należy uwzględnić dynamicznie zmieniające się uwarunkowania społeczne i gospodarcze, na które gmina Korytnica nie zawsze ma bezpośredni wpływ. Dlatego proces monitoringu jest jednym z najważniejszych elementów realizacji Strategii, umożliwiając szybkie reagowanie na pojawiające się wyzwania i zmiany w lokalnym środowisku społecznym.

Wskaźniki monitoringu powiązane są bezpośrednio z wyznaczonymi celami strategicznymi, co pozwala na skuteczną ocenę postępów w realizacji działań oraz dokładne określenie stopnia osiągania zakładanych rezultatów w kolejnych latach.

Kluczowym aspektem monitoringu jest zapewnienie dostępu do wiarygodnych źródeł danych. Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Dzięki temu możliwe jest uzyskanie danych o wysokiej jakości, aktualnych i porównywalnych z innymi jednostkami samorządu terytorialnego o podobnym charakterze społeczno-ekonomicznym.

Monitoring realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Korytnica na lata 2026-2035 będzie prowadzony corocznie, co pozwoli na bieżące śledzenie postępów oraz podejmowanie działań korygujących w przypadku wystąpienia niekorzystnych tendencji. Informacja na temat realizacji Strategii przygotowywana będzie przez GOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy.

System monitoringu Strategii został opracowany na podstawie wskaźników przypisanych do poszczególnych celów strategicznych. Umożliwiają one bieżącą ocenę postępów realizacji działań, stopnia osiągania założonych rezultatów oraz skuteczności wdrażania przyjętych kierunków interwencji. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany

w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe dotyczą danych dla 2025 roku, natomiast wartości docelowe wskazują oczekiwany rezultat.

Tabela 40. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (2025 r.)	Oczekiwany rezultat
Wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin oraz zapewnianie warunków sprzyjających rozwojowi dzieci i młodzieży.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	15	stabilizacja/spadek
	Liczba asystentów rodziny.	2	wzrost/stabilizacja
	Liczba rodzin wspierających.	0	wzrost
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	21,2	spadek
	Wskaźnik deprywacji lokalnej (%).	3,24	spadek
	Liczba żłobków/klubów dziecięcych.	1	stabilizacja/wzrost
	Liczba działających PWD dla dzieci i młodzieży.	0	wzrost
	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	5	spadek
Budowanie lokalnego systemu wsparcia ukierunkowanego na samodzielność, integrację i aktywność społeczną seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Liczba osób objętych opieką wytnieniową.	5	wzrost
	Liczba osób korzystających z pomocy asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.	5	wzrost
	Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność.	17	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	40,7	spadek
	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	3	wzrost/stabilizacja
	Liczba działających Klubów Seniora.	1	wzrost/stabilizacja

Ograniczanie skali uzależnień poprzez rozwój działań profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych oraz pomocowych.	Liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.	4	spadek
	Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie.	431	stabilizacja/wzrost
	Liczba uczniów objętych rekomendowanymi programami.	0	wzrost
	Liczba nauczycieli objętych rekomendowanymi programami.	0	wzrost
	Liczba rodziców objętych rekomendowanymi programami.	0	wzrost
	Liczba PIK dla osób zmagających się z problemem uzależnień.	1	stabilizacja
	Liczba osób z problemem alkoholowym korzystających z PIK.	18	spadek
	Liczba osób z problemem narkotykowym korzystających z PIK.	0	stabilizacja
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	4,2	spadek
	Liczba samopomocowych grup wsparcia dla osób z problemem alkoholowym.	0	wzrost
Doskonalenie systemu przeciwdziałania przemocy domowej, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia osób doświadczających przemocy oraz edukacji społeczności lokalnej.	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	11,9	spadek
	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”.	12	spadek
	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”.	15	spadek
	Liczba spotkań ZI.		min. 6 (min. raz na dwa miesiące)
	Liczba rodzin korzystających z pomocy pedagoga – specjalisty terapii rodzin.	12	spadek
	Liczba osób stosujących przemoc domową korzystających z PIK.	2	stabilizacja/spadek
	Liczba osób doznających przemocy domowej korzystających z PIK.	6	spadek

Wspieranie aktywności i samodzielności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój ich kompetencji oraz wzmacnianie uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (%).	34	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	28,0	spadek
	Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP (%).	41,2	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	49,2	spadek
	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego.	39	stabilizacja/spadek
	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego.	18	stabilizacja/spadek
	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego.	57	stabilizacja/spadek
Rozwijanie działań służących ochronie, promocji i wzmacnianiu zdrowia psychicznego mieszkańców.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	2	stabilizacja/spadek
	Liczba zrealizowanych programów wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego.	1	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Ewaluację określa się jako *systematyczne badanie, prowadzone z użyciem zróżnicowanych metod, złożone ze zbierania danych, analizy, oceny oraz informowania o wynikach. Jego celem jest oszacowanie (w odniesieniu do jasno sformułowanych kryteriów) jakości i wartości procesu oraz efektów wdrażania interwencji publicznych*²⁵.

Przeprowadzenie ewaluacji umożliwia ocenę zrealizowania określonych celów względem dostępnych instrumentów i dysponowanych zasobów. Reasumując, ewaluacja pozwala na sprawdzenie, czy podejmowane działania i rozwiązania są właściwe, by osiągnąć wyznaczone cele w oparciu o istniejące potrzeby. Pełni również pomocniczą rolę w prowadzeniu dokumentu – od dostarczenia cennych informacji i rekomendacji do podejmowania słusznych decyzji, co pozwala na jego udoskonalenie. Ponadto, dzięki temu możliwe jest podniesienie jakości kolejnych wdrażanych dokumentów w przyszłości.

²⁵ Olejniczak K., 2008, Wprowadzenie do zagadnień ewaluacji, w: red. Olejniczak K., Kozak M., Lendzion B., *Teoria i praktyka ewaluacji interwencji publicznych. Podręcznik akademicki*, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa

Ewaluacja może przyjmować różne formy i pełnić odmienne funkcje w procesie zarządzania polityką społeczną.

Rysunek 8. Rodzaje ewaluacji.

Źródło: opracowanie własne

Przewiduje się przeprowadzenie oceny ex-post realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Korytnica na lata 2026-2035, tj. po zakończeniu okresu jej wdrażania. W ramach ewaluacji analizie poddany zostanie stopień osiągnięcia założonych celów, skuteczność podejmowanych działań oraz adekwatność zastosowanych rozwiązań do zidentyfikowanych potrzeb społecznych. Badanie opierać się będzie na danych ilościowych, w szczególności analizie dokumentacji gminnej oraz sprawozdań instytucji. W celu pogłębienia analizy dopuszcza się możliwość przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców oraz przedstawicieli instytucji, co stanowić będzie uzupełnienie danych zastanych. Uzyskane wnioski posłużą ocenie efektów wdrażania dokumentu oraz sformułowaniu rekomendacji na przyszłość.

W KIERUNKU ZMIAN – PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Korytnica na lata 2026-2035 stanowi kompleksową odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby i wyzwania lokalnej społeczności, wyznaczając kierunki działań w perspektywie wieloletniej. Dokument ten integruje różnorodne obszary polityki społecznej, tworząc spójny system działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia mieszkańców, wzmacnianie potencjału społecznego oraz ograniczanie zjawisk wykluczenia i nierówności.

Przedmiotowa Strategia stanowi spójny i długofalowy dokument wyznaczający kierunki działań społecznych na terenie Gminy. Jej założenia zostały opracowane w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, analizę danych instytucjonalnych oraz wyniki badania ankietowego dotyczącego problemów społecznych w Gminie, przeprowadzonego wśród mieszkańców. Tak przyjęty sposób opracowania dokumentu umożliwił kompleksowe rozpoznanie najważniejszych wyzwań, potrzeb i potencjałów lokalnej społeczności, a następnie określenie celów oraz działań odpowiadających na zidentyfikowane obszary wymagające wsparcia.

Realizacja Strategii wymagać będzie systematycznych, skoordynowanych i partnerskich działań wielu podmiotów, co stanowi podstawę skutecznego wdrażania przyjętych kierunków interwencji oraz osiągania trwałych efektów społecznych. Skuteczność wdrażania Strategii uzależniona jest od zaangażowania wszystkich interesariuszy, w tym władz samorządowych, jednostek organizacyjnych, partnerów społecznych oraz mieszkańców, a także od zapewnienia odpowiednich zasobów finansowych, organizacyjnych i kadrowych. Istotne znaczenie ma również sprawne funkcjonowanie systemu monitoringu i ewaluacji, umożliwiającego bieżącą ocenę postępów oraz wprowadzanie niezbędnych modyfikacji.

Opracowanie oraz realizacja Strategii przynoszą szereg istotnych korzyści dla lokalnej społeczności, w szczególności:

- umożliwia rzetelne rozpoznanie potrzeb i problemów społecznych, w oparciu o dane oraz opinie mieszkańców,
- porządkuje i ukierunkowuje działania samorządu w obszarze polityki społecznej,
- sprzyja lepszej koordynacji działań różnych instytucji i podmiotów lokalnych,

- pozwala na bardziej efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów finansowych i organizacyjnych,
- przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz ograniczania zjawisk wykluczenia społecznego,
- wzmacnia potencjał i aktywność lokalnej społeczności,
- zwiększa możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację działań społecznych,
- umożliwia elastyczne reagowanie na zmieniające się potrzeby dzięki systemowi monitoringu i ewaluacji.

Bibliografia

1. Bakalarczyk R., Podmioty ekonomii społecznej w kształtowaniu polityki społecznej – różne role i obszary oddziaływania, *Polityka Społeczna*, 574 (01), 2022, s. 20, online: <https://polityka-spoeczna.ipiss.com.pl/article/158270/en> [dostęp: 16.04.2026 r.].
2. Kacprzak, A., Gońda, M., & Kudlińska-Chróścicka, I., Problemy społeczne. Trwałość i zmienność w dynamicznej rzeczywistości. Księga jubileuszowa z okazji 45-lecia pracy naukowej i dydaktycznej Profesor Jolanty Grotowskiej-Leder, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2022, s. 11.
3. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*.
4. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok.
5. Raport o stanie Gminy Korytnica za 2024 rok.
6. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok.
7. Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy za rok 2023, 2024 i 2025.
8. Sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Korytnicy za rok 2025.
9. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Korytnica za rok 2023, 2024 i 2025.
10. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
11. Szatur-Jaworska B., Polityka społeczna – konceptualizacja pojęcia. W: B. Szatur-Jaworska, B. Rysz-Kowalczyk, J. Petelczyc. *Perspektywa cyklu i biegu życia w polityce społecznej*. Warszawa: Dom Wydawniczy ELIPSA., 2021, s. 71.
12. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 639).
13. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).
14. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 z późn. zm.).

Źródła internetowe:

1. GUS – Bank Danych Lokalnych: www.bdl.stat.gov.pl.
2. Mapa Egzaminów: www.mapa.wyniki.edu.pl.

SPIS RYSUNKÓW, TABEL, WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Proces powstawania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	8
Rysunek 2. Obszary problemowe sytuacji społecznej w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	9
Rysunek 3. Kluczowe akty prawne stanowiące podstawę opracowania i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	12
Rysunek 4. Wykorzystane metody i techniki badawcze.	17
Rysunek 5. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Korytnica według klas wielkości (stan na koniec 2025 roku)	35
Rysunek 6. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Korytnica alkoholu w latach 2023-2025	59
Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego	112
Rysunek 8. Rodzaje ewaluacji.	144

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.	11
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Korytnica w porównaniu do powiatu węgrowskiego i województwa mazowieckiego na przestrzeni lat 2023-2025.....	21
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności gminy Korytnica w latach 2023-2025 (w procentach)	22
Tabela 4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2023-2025	26
Tabela 5. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2023-2025	26
Tabela 6. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2023-2025	26
Tabela 7. Liczba dzieci w pieczy zastępczej i kwota odpłatności za ich pobyt w latach 2023-2025	32
Tabela 8. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne	39
Tabela 9. Liczba fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Korytnica na przestrzeni lat 2023-2025.....	40
Tabela 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Korytnica w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2023-2025	44

Tabela 11. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Korytnica oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu węgrowskiego na przestrzeni lat 2023-2025	45
Tabela 12. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2023-2025	46
Tabela 13. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2023-2025	47
Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2023-2025	50
Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2023-2025	51
Tabela 16. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2023-2025.....	51
Tabela 17. Odpłatność Gminy za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2023-2025	54
Tabela 18. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2023-2025	56
Tabela 19. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2023-2025	57
Tabela 20. Liczba uczestników działań nie będących ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi przeprowadzonych na terenie gminy Korytnica w latach 2023-2025.....	58
Tabela 21. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2023-2025	63
Tabela 22. Dane statystyczne dotyczące wszczętych i kontynuowanych procedur NK w latach 2023-2025	64
Tabela 23. Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2023-2025	64
Tabela 24. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2023-2025.....	65
Tabela 25. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=81	74
Tabela 26. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=16 .	82
Tabela 27. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=12	82
Tabela 28. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=30	85
Tabela 29. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=40	96
Tabela 30. W jaki sposób otrzymałeś/aś – zdobyłeś/aś alkohol po raz pierwszy? N=40.....	97
Tabela 31. Czy wśród Twoich rówieśników są osoby, które sięgają po poniższe substancje? N=393	102
Tabela 32. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=34	104
Tabela 33. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=34	104

Tabela 34. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=21	106
Tabela 35. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=21	106
Tabela 36. Ile czasu poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu w dni wolne od nauki szkolnej? N=161.....	108
Tabela 37. Czy Twoi rodzice lub opiekunowie kontrolują ilość czasu, jaki spędzasz na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=161	109
Tabela 38. Ramy finansowe Strategii	136
Tabela 39. Harmonogram wdrażania Strategii.....	137
Tabela 40. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych	141

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Korytnica w latach 2023-2025	20
Wykres 2. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w latach 2023-2025	23
Wykres 3. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Korytnica w latach 2023-2025.....	25
Wykres 4. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2023-2025	25
Wykres 5. Powody udzielania świadczeń w 2025 roku (liczba rodzin)	27
Wykres 6. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2023-2025	30
Wykres 7. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2023-2025.....	31
Wykres 8. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2023-2025	31
Wykres 9. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2023-2025 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	32
Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Korytnica w latach 2023-2025.....	34
Wykres 11. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w gminie Korytnica, powiecie węgrowskim, województwie mazowieckim oraz Polsce w latach 2023-2025.....	36
Wykres 12. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Korytnica, powiecie węgrowskim, województwie mazowieckim i Polsce na przestrzeni lat 2023-2025.....	41
Wykres 13. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2023-2025 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	42
Wykres 14. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2023-2025	42

Wykres 15. Mieszkańcy gminy Korytnica zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2023-2025.....	43
Wykres 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2023-2025 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej...	46
Wykres 17. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2023-2025 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	50
Wykres 18. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2023-2025	53
Wykres 19. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2023-2025 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	55
Wykres 20. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Korytnica na przestrzeni lat 2023-2025.....	60
Wykres 21. Liczba dorosłych mieszkańców gminy Korytnica przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2023-2025.....	60
Wykres 22. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu przemocy domowej w latach 2023-2025 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej .	62
Wykres 23. Płeć: N=105.....	67
Wykres 24. Wiek: N=105	68
Wykres 25. Wykształcenie: N=105	68
Wykres 26. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy? N=105	70
Wykres 27. Czy wie Pan/i, gdzie na terenie swojej miejscowości można uzyskać pomoc w przypadku wystąpienia poniższych problemów? N=105	71
Wykres 28. Jakiego działania, Pana/i zdaniem, są najskuteczniejsze w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy? N=105.....	72
Wykres 29. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=105	73
Wykres 30. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń zaznaczając X w odpowiednim miejscu. N=105.....	75
Wykres 31. Jak często pije Pan/i napoje energetyczne? N=105	76
Wykres 32. Jak często sięga Pan/i po papierosy, e-papierosy oraz woreczki nikotynowe? N=105	77
Wykres 33. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=105	78
Wykres 34. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=105	79
Wykres 35. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=105	80

Wykres 36. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=105	81
Wykres 37. Jak często, w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=105.....	81
Wykres 38. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=105	83
Wykres 39. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=105	84
Wykres 40. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=105	84
Wykres 41. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=105	86
Wykres 42. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=105	87
Wykres 43. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=105	88
Wykres 44. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=105	89
Wykres 45. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=105	90
Wykres 46. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=105	91
Wykres 47. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=105	92
Wykres 48. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=105	93
Wykres 49. Płeć: N=164.....	94
Wykres 50. Klasa: N=164.....	95
Wykres 51. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=164	96
Wykres 52. Ile razy zdarzyło Ci się: N=164	98
Wykres 53. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=164	99
Wykres 54. Jak często zdarza ci się wypić napój energetyczny? N=164	100
Wykres 55. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, energetyki, woreczki nikotynowe, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=164.....	101
Wykres 56. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=164	103
Wykres 57. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=164	105

Wykres 58. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=164	107
Wykres 59. Ile czasu poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu w dni nauki szkolnej? N=164.....	108
Wykres 60. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze lub wartościowe przedmioty (np. zdrażki, lotto, zakłady bukmacherskie, „skórki”/skiny w grach itp.)? N=164	109
Wykres 61. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=164	110
Wykres 62. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=164	111

Uzasadnienie

do uchwały Rady Gminy Korytnica w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Korytnica na lata 2026–2035

Obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zgodnie z tym przepisem opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz innych programów, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, stanowi zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Korytnica na lata 2026–2035 jest podstawowym dokumentem wyznaczającym kierunki prowadzenia lokalnej polityki społecznej w perspektywie wieloletniej. Dokument został opracowany na podstawie diagnozy sytuacji społecznej Gminy, obejmującą analizę danych statystycznych, danych pozostających w dyspozycji jednostek organizacyjnych Gminy oraz wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców i uczniów. Pozwoliło to na identyfikację najważniejszych problemów społecznych oraz określenie potrzeb lokalnej społeczności, stanowiących podstawę do wyznaczenia celów strategicznych i kierunków działań na lata 2026–2035.

Strategia pozostaje zgodna z obowiązującymi przepisami prawa oraz uwzględnia kierunki polityki społecznej wynikające z dokumentów strategicznych szczebla europejskiego, krajowego i regionalnego. Dokument obejmuje część diagnostyczną oraz programową, określającą misję i wizję rozwoju społecznego Gminy, cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań, ramy finansowe realizacji Strategii oraz mechanizmy jej wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji.

Przyjęcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Korytnica na lata 2026–2035 stworzy podstawy do prowadzenia spójnej, długofalowej i skutecznej polityki społecznej odpowiadającej na aktualne i prognozowane potrzeby mieszkańców, a także umożliwi efektywne planowanie i realizację zadań własnych Gminy w obszarze polityki społecznej.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Dane podpisywanego dokumentu

Typ dokumentu	Uchwała
Numer dokumentu	XXIV/146/26
Data dokumentu	2026-09-24
Organ wydający	Rada Gminy Korytnica
Przedmiot regulacji	w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Korytnica na lata 2026-2035
Identyfikator dokumentu	2FCDB890-D361-4F14-A98E-9963C7024BC1

Informacje o złożonych podpisach elektronicznych

Podpis:	
Sygnatura	Signature-755658387
Numer seryjny	035B805E9B9945C0
Osoba podpisująca	Emilia Cholerzyńska\; Wiceprzewodnicząca Rady Gminy Korytnica
Instytucja	GMINA KORYTNICA
Miejscowość	Korytnica
Województwo	Mazowieckie
Kraj	PL
Data złożenia podpisu	24.09.2026 10:25:00
Zakres podpisu	Podpis całego dokumentu
Wystawca certyfikatu	VATPL-5261029614 CenCert QTSP CA Enigma Systemy Ochrony Informacji Sp. z o.o. PL